V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **209** (2009-2010) – Nr. 5
ingediend op 10 februari 2010 (2009-2010)

Beleidsnota

Media

2009-2014

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heren Wilfried Vandaele en Jurgen Verstrepen

verzendcode: REG

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:
de heren Carl Decaluwe, Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Wim Wienen;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:
de heer Ludwig Caluwé, de dames Martine Fournier, Vera Jans, Tinne Rombouts;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
de heer Chris Janssens, de dames Katleen Martens, An Michiels;
de dames Caroline Gennez, Yamila Idrissi;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Stukken in het dossier:
209 (2009-2010) – Nr. 1: Beleidsnota
– Nr. 2 t.e.m. 4: Met redenen omklede moties

INHOUD

I. Toelichting van de beleidsnota Media door mevrouw Ingrid Lieten, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding 5

1. Omgevingsanalyse van het mediabeleid 5

2. Strategische en operationele doelstellingen van het mediabeleid 5

2.1. Onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit van de media 5

2.2. Een sterke Vlaamse openbare omroep 6

2.3. Een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector en leefbare particuliere lokale en regionale media 6

2.4. Media als koplopers in diversiteitsbeleid 6

2.5. Een slagvaardige Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) 6

3. Toegang voor elke Vlaming tot een divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod 6

4. Media stimuleren als partners in een vooruitstrevende informatie-maatschappij 7

II. Toelichting bij de structuur van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, en de cluster Mediabeleid 8

III. Advies van de Sectorraad Media op de beleidsnota 8

1. Toelichting van het advies door de heer David Stevens en mevrouw Hilde Van den Bulck 8

2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de vertegenwoordigers van de Sectorraad Media 10

IV. Algemene bespreking van de beleidsnota 13

1. Standpunt van de heer Wilfried Vandaele 13

2. Standpunt van de heer Bart Tommelein 14

3. Standpunt van de heer Carl Decaluwe 17

4. Standpunt van de heer Wim Wienen 20

5. Standpunt van de heer Jurgen Verstrepen 23

6. Standpunt van de heer Bart Caron 25

7. Standpunt van de heer Veli Yüksel 27

8. Standpunt van de heer Philippe De Coene met bijkomende bedenkingen van de heren Verstrepen en Decaluwe 27

9. Antwoord van minister Ingrid Lieten 30

9.1. Protocol met de geschreven pers 30

9.2. Het Kenniscentrum voor Mediawijsheid 31

9.3. De openbare omroep 31

9.4. Investeringsplicht voor de dienstenverdelers in de audiovisuele sector 33

9.5. Steun voor de regionale televisieomroepen 33
9.6. Particuliere radio-omroeporganisaties 34
9.7. Ethercontrole door BIPT en VRM 34
9.8. Procedurebehandeling bij de VRM 36
9.9. Rapport Mediaconcentratie in Vlaanderen van de VRM 37
9.10. Samenwerking tussen telecommunicatie en mediaregulatoren 38
9.11. Diversiteitsbeleid en urban radio 38
9.12. Benutten van het digitaal dividend door vrijgekomen analoge uitzendfrequenties 38
9.13. Consumentenbescherming, empowerment van de consument en de vraag naar hybride settopboxen 39
9.14. Ondertiteling, audiodescriptie en auditieve ondertiteling van televisieprogramma's 40
9.15. Reglementering inzake het plaatsen van schotelantennses 40
9.16. Billijke vergoeding en lokale radio-omroepen 40
9.17. Ranking van België in het rapport Reporters zonder Grenzen 41
9.18. Het conflict over auteursrechten tussen Telenet, de omroepen en de auteursverenigingen 41
9.19. Een horizontaal beleid voor digitalisering 42
9.20. Sensibilisering en informatieverstrekking over gaming 43
9.21. Samenwerking in verband met het project '100 jaar Groote Oorlog' 43
10. Repliek van de commissieleden op de antwoorden van de minister 43
11. Aanvullend antwoord van minister Ingrid Lieten en repliek van de commissieleden 52
Bijlage: Advies van de Sectorraad Media op de beleidsnota Media 2009-2014 ... 59

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media behandelde op 5, 12 en 14 januari 2010 de beleidsnota Media 2009-2014.

De beleidsnota werd op 5 januari 2010 toegelicht door mevrouw Ingrid Lieten, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding. De Sectorraad Media gaf in dezelfde vergadering toelichting bij het advies dat door hen op de beleidsnota Media werd uitgebracht.

Op 12 januari 2010 werden door de commissieleden een aantal vragen en opmerkingen aan de minister voorgelegd, die op 14 januari 2010 werden beantwoordt.

I. TOELICHTING VAN DE BELEIDSNOTA MEDIA DOOR MEVROUW INGRID LIETEN, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

1. Omgevingsanalyse van het mediabeleid

Minister *Ingrid Lieten* ziet twee belangrijke redenen waarom de mediasector meer dan ooit een uitdaging voor beleidsmakers vormt. Vooreerst heeft het mediabeleid belangrijke raakvlakken met andere beleidsvelden, die ook een evolutie doormaken, onder meer elektronische communicatie, mededinging, innovatie, wetenschap, cultuur, onderwijs. Dat werpt alvast heel wat vragen op over de definiëring en de afbakening van het mediabeleid. Het is echter de overtuiging van de minister dat een efficiënt mediabeleid samenwerking vergt met de andere Vlaamse ministers, maar ook met de federale ministers en met de ministers van de andere gemeenschapsregeringen.

De mediasector zelf is volop in beweging. Het mediagebruik van de consument verandert, er komen nieuwe spelers op de markt, de machtsverhoudingen tussen de mediaspelers veranderen. Daarbovenop komt de impact van de internationale ontwikkelingen. De oprukkende digitalisering en de onverminderde vooruitgang van de technologie zorgen eveneens voor andere uitdagingen.

De minister besteedt in haar beleidsnota aandacht aan die twee uitdagingen en tracht een aantal antwoorden te formuleren. Om een aangepast mediabeleid op poten te zetten is de minister uitgegaan van een aantal strategische en operationele doelstellingen. De beleidsnota bouwt voort op de doelstellingen van het regeerakkoord.

2. Strategische en operationele doelstellingen van het mediabeleid

2.1. Onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit van de media

De eerste strategische doelstelling van het mediabeleid is de onafhankelijkheid, de pluriformiteit en de kwaliteit van de media. De minister zal die doelstelling realiseren door diverse initiatieven te nemen. In de eerste plaats zal ze aandacht besteden aan kwaliteitsjournalistiek. Daarbij zal ze het protocol voor de steun aan de geschreven pers evalueren en bekijken hoe het als een hefboom kan fungeren voor het verbeteren van de kwaliteitsjournalistiek. Het inventariseren van het wetenschappelijke onderzoek en van de opleidingen in de media passen ook in dit verhaal. Die inventarisering zal het startpunt zijn van kwaliteitsverhoging. Het Fonds Pascal Decroos zal de onderzoeksjournalistiek blijven ondersteunen. De minister zal ook aandacht besteden aan de arbeidsomstandigheden in de mediasector en onder meer een stuurgroep oprichten die daarover voorstellen moet uitwerken.

2.2. Een sterke Vlaamse openbare omroep

Een sterke openbare omroep stimuleert de kwaliteit en de pluriformiteit van de media en vervult een cruciale rol in het aanjagen van een competitief medialandschap. De openbare omroep brengt immers een divers, kwaliteitsvol en pluriform aanbod dat maximaal toegankelijk is voor alle Vlamingen. Zo fungeert hij als een ijkpunt voor diverse media-actoren. Eenmaal de efficiëntieoefening uitgevoerd, wil de minister, samen met de openbare omroep en het parlement, werk maken van de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst die moet gestalte geven aan de nieuwe VRT.

De minister verwacht dat de openbare omroep alvast een voortrekkersrol blijft spelen in onderzoek en ontwikkeling en anticipeert op de technologische evoluties. Ze zal de samenwerking tussen de VRT en de andere actoren aanmoedigen, zeker wat het cultuuraanbod en de digitalisering van het archief betreft.

2.3. Een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector en leefbare particuliere lokale en regionale media

Onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit van de media veronderstellen een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector en leefbare particuliere media. De minister zal werk maken van de investeringsplicht voor de distributeurs die het regeerakkoord oplegt. Daarnaast zal ze mee het kader uitzetten voor het Stimuleringsfonds voor Kwalitatieve Vlaamse Omroepproducties (STIVO). Het STIVO heeft immers een belangrijke link met het productie- en omroepenlandschap en vormt daarbij een belangrijk instrument om niet alleen de kwaliteit in de sector te stimuleren maar mogelijks ook de arbeidsomstandigheden te verbeteren.

De minister zal onderzoeken of een structurele subsidie voor de regionale televisieomroepen, als tegemoetkoming voor hun specifieke opdracht, haalbaar is. Ten slotte zal de minister werken aan een leefbaar Vlaams radiolandschap. Dat veronderstelt een volwaardig radiobeleid en een adequaat frequentiespectrumbeleid. Daarbij moeten duidelijke afspraken worden gemaakt over de frequentieplannen. In geval van storingen moet er consequent worden opgetreden.

2.4. Media als koplopers in diversiteitsbeleid

De kwaliteit, de onafhankelijkheid en de pluriformiteit van de media hebben er ook baat bij dat alle marktspelers een doeltreffend diversiteitsbeleid ontwikkelen. Dat diversiteitsbeleid moet in de mediasector nog stapsgewijs vorm krijgen. De minister wil het thema verder in kaart brengen, maar ook sporen aanreiken om de diversiteit in de media vorm te geven.

2.5. Een slagvaardige Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)

Voorts wijst de minister op het belang van een consistente toepassing van de regelgeving door een slagkrachtige regulator die voldoende rechtszekerheid biedt. De minister is zich bij dit alles voldoende bewust van het belang van een correcte taakverdeling tussen de federale bevoegdheid over de elektronische communicatie en de gemeenschapsbevoegdheid over de omroepen. De minister zal samen met de andere gemeenschappen en met de federale overheid zoeken naar een oplossing voor het digitale dividend dat onder druk staat vanwege de internationale en Europese voorstellen om het gedeeltelijk open te stellen voor mobiele niet-omroepdiensten.

3. Toegang voor elke Vlaming tot een divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod

De tweede strategische doelstelling is het verzekeren van een volwaardige toegang voor elke Vlaming tot een divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod. Dit veronderstelt

in de eerste plaats dat mensen voldoende kennis en vaardigheden hebben om bewust en kritisch om te gaan met de verschillende vormen van media. De minister wil daartoe bijdragen door oprichting van een Kenniscentrum voor Mediawijsheid. Mediawijsheid is bij uitstek een transversaal thema dat niet alleen sterke banden heeft met Media, maar ook met Jeugd, Cultuur en Onderwijs. De Vlaamse Regulator voor de Media met zijn gespecialiseerde kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen zal bij de werking van dit kenniscentrum betrokken worden. Er is eveneens een rol weggelegd voor het departement.

De relatie van het kenniscentrum tot de vele kleinschalige initiatieven die zich nu reeds op dit terrein ontwikkelen, moet worden bepaald. Een leesbevorderingproject als 'Kranten in de Klas' (KiK) kan op termijn een concreet instrument worden van het kenniscentrum.

De toegankelijkheid van een kwalitatief aanbod veronderstelt ook betaalbaarheid van digitale televisie. De minister zal onderzoeken hoe de consument meer bewust kan gemaakt worden van zijn aankoopgedrag met betrekking tot digitale televisie. Meer algemeen zal de minister aandacht besteden aan consumentenbescherming in de mediasector. Toegankelijkheid van een kwaliteitsvol media-aanbod is bij uitstek belangrijk voor personen met een sensorische handicap en ouderen. Daarom zal Vlaanderen blijven investeren in de ondertiteling van televisieprogramma's. De minister zal een tijdspad en quota uitwerken voor audiobeschrijving, voor gebarentaal en voor auditieve ondertiteling.

4. Media stimuleren als partners in een vooruitstrevende informatiemaatschappij

De derde strategische doelstelling van het mediabeleid is het stimuleren van de media als partners in de vooruitstrevende informatiemaatschappij. Dat veronderstelt in de eerste plaats de beschikbaarheid van een divers en kwalitatief digitaal media-aanbod. De minister wil een inhaalbeweging doorvoeren van de digitale archivering en de ontsluiting van audiovisueel materiaal. Ze is zich ten volle bewust van de uitdagingen: doelmatige financiering, auteursrechten, capaciteitsproblemen op de betrokken breedbandnetwerken. De minister wil naar oplossingen zoeken. Daarbij wordt ook de commerciële omroep betrokken, onder meer via het project Vlaanderen in Beeld.

Vele digitaliseringuitdagingen gelden ook voor culturele en wetenschappelijke instellingen en waar mogelijk wil de minister initiatieven ontwikkelen die meerdere actoren ten goede komen, zoals afgesproken in het regeerakkoord onder het hoofdstuk een horizontaal digitaliseringbeleid.

De minister is er ook van overtuigd dat de informatiemaatschappij en de toegang tot die informatiemaatschappij een stapje dichterbij kunnen komen door de ontwikkeling van nieuwe toepassingen voor digitale televisie en door het uitwerken van een stimuleringsbeleid voor gaming. Een informatiemaatschappij veronderstelt ook de uitbouw van nieuwe platformen voor digitale media. De minister zal de nieuwe markt- en technologieontwikkelingen nauwgezet volgen. Ze verwijst hierbij naar het platform voor digitale ethertelevisie, dat opgezet wordt door Norkring België. De minister zal ook aandacht besteden aan de digitalisering van de radiosector.

De informatiemaatschappij moet toegankelijk zijn voor iedereen. Vaak krijgen vooral sociaal kwetsbare doelgroepen te maken met de digitale kloof. De minister wil er mee voor zorgen dat kwetsbare groepen zoals mensen die in armoede leven, voldoende mediatoegang hebben en voldoende mediageletterd zijn. Een e-inclusief Vlaanderen vraagt om doelgroepgerichte en beleidsdomeinoverschrijdende initiatieven. De minister van Media wil op de hoogte blijven van de belangrijkste aspecten van het mediagebruik en van de drempels zodat ze daar adequaat kan op inspelen. Waar nodig zal ook het Kenniscentrum voor Mediawijsheid daarin een rol spelen.

De eerste maanden van de regeerperiode zullen de nodige inspanningen vergen om belangrijke dossiers voor te bereiden. De minister denkt onder meer aan het evalueren van het protocol met de geschreven pers en de opmaak van een nieuwe beheersovereenkomst met de VRT. Daarnaast moet een aantal nieuwe initiatieven nieuwe kansen creëren voor de mediaproducent en -consument. De concrete uitwerking ervan wordt ongetwijfeld nog voorwerp van parlementair debat.

II. TOELICHTING BIJ DE STRUCTUUR VAN HET DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA, EN DE CLUSTER MEDIABELEID

Voor de beleidsondersteuning en de uitvoering van het beleid, kan de minister beroep doen op het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM). Het departement is georganiseerd in vier entiteiten waaronder de afdeling Beleid en Beheer. Die afdeling bestaat uit een aantal clusters waaronder de cluster Mediabeleid. De cluster is ingedeeld in een aantal subteams: een juridisch team, een team subsidies en begroting en een team spectrum en technische normen (zie bijlage).

De VRM heeft tot taken de handhaving van de mediaregelgeving binnen de Vlaamse Gemeenschap, het beslechten van geschillen in verband met de mediaregelgeving en het uitreiken van media-erkenningen en vergunningen in overeenstemming met de regelgeving. De regulator is samengesteld uit twee kamers: de algemene kamer en de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen. De regulator wordt gesteund door een administratie die momenteel bestaat uit twintig personeelsleden. De administratie is verdeeld in zeven cellen.

III. ADVIES VAN DE SECTORRAAD MEDIA OP DE BELEIDSNOTA

1. Toelichting van het advies door de heer David Stevens en mevrouw Hilde Van den Bulck

De heer *David Stevens*, voorzitter Sectorraad Media, neemt aan dat de parlementsleden weten dat de Strategische Adviesraad Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) uit vier deelraden bestaat. De Sectorraad Media is daar één van. De algemene raad geeft transversale adviezen, de sectorraden geven autonoom advies over hun eigen domein. De algemene raad heeft een memorandum 2009-2014 opgesteld en heeft een algemeen advies over de beleidsnota's gegeven.

De Sectorraad Media geeft adviezen over de mediasector, zowel verplichte adviezen over ontwerpen van decreet als over belangrijke of strategische besluiten van de Vlaamse Regering als adviezen op eigen initiatief. De volledige mediasector is vertegenwoordigd in de sectorraad. Daarnaast hebben ook enkele onafhankelijke deskundigen zitting. De sectorraad komt doorgaans maandelijks samen en beschikt over een secretariaat dat de raad continu ondersteunt.

In 2008 en 2009 heeft de werking van de raad zich vooral toegespitst op het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (Mediadecreet). De raad heeft daar uitvoerig advies over uitgebracht. Het ziet ernaar uit dat de werkzaamheden zich in 2010 zullen concentreren op de nieuwe beheersovereenkomst van de VRT. De opdrachten van de sectorraad staan in de artikelen 18 en 20 van het Mediadecreet. Die geven de sectorraad de opdracht een openbare en een stakeholderenquête te organiseren ter voorbereiding van een advies over de nieuwe beheersovereenkomst. Maar de decreetgever is wel vergeten daar een budget voor vrij te maken. Gelukkig heeft de administratie toegezegd die opdrachten aan te besteden. Het is aan het parlement om te beslissen of die oplossing optimaal is.

Tijdens de bespreking van het advies over de beleidsnota vond de sectorraad de beleidsnota zeer positief, maar werd geopperd dat de nota heel wat onderzoeken aankondigt.

Veel studieopdrachten voor academische centra en dergelijke zijn op zich een goede zaak, maar zorgen er wel voor dat de beleidsnota heel vaag blijft. De sectorraad hoopt dat de onderzoeken de aanzet vormen voor een meer objectief en wetenschappelijk gebaseerd beleid. De raad wil desalniettemin aan de beleidsnota, de beleidsbrieven, de Vlaamse Regering en de minister alle kansen laten.

Mevrouw *Hilde Van den Bulck,* ondervoorzitter, stelt dat het advies van de sectorraad kort, krachtig en omvattend is. Desondanks is er goed nagedacht over de bewoording.

Het algemene uitgangspunt dat ook in het memorandum van de algemene raad naar voren komt, is een ruim toegankelijk, een veelzijdig en een kwaliteitsvol media-aanbod waarin de verscheidenheid aan meningen bijdraagt aan democratie en aan een inclusieve en multiculturele samenleving. De sectorraad heeft vanuit dat uitgangspunt de verschillende aspecten bekeken.

Een eerste aandachtspunt is de leefbaarheid van de Vlaamse mediasector. De sectorraad onderschrijft de bepalingen van de beleidsnota daarover, met name het bewaken van de leefbaarheid en van een divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod, de leefbaarheid van de Vlaamse audiovisuele sector, een sterke openbare omroep. De sectorraad hoopt dat de minister ondanks de Europese regels en kaders, het belang van de Vlaamse eigenheid van de audiovisuele inhoud en eigendom inziet. De sectorraad pleit voor voldoende middelen voor de openbare omroep maar tegelijkertijd voor een efficiënte inzet van die middelen voor een duidelijk omschreven openbare-omroeptaak.

Het is goed dat de minister samen met alle mediasectoren wil nadenken over vormen van ondersteuning, hetzij financiële, hetzij andere, naast allerlei mechanismen van samenwerking en hulp voor opleidingen.

Een tweede dominant thema in de beleidsnota zijn de monitoring en het wetenschappelijk onderzoek ter voorbereiding en ondersteuning van het mediabeleid. De sectorraad is het eens met de monitoring van het landschap, de markt en de technologie, onder meer het bewaken en het onderzoek van de mediaconcentratie. De raad suggereert ook een betere monitoring en meer transparantie van de huidige steunmaatregelen.

Een derde thema is kwaliteit en professionalisering. De beleidsnota benadrukt vormen van professionalisering als talentmanagement, levenslang leren, vormen van opleiding, maar belicht die terecht vooral in het kader van de kwaliteitsjournalistiek. Tegelijkertijd wil de sectorraad vragen dat bij de professionalisering en de kwaliteit aandacht besteed wordt aan alle media en aan alle media-inhoud.

Een goede toegang tot alle media hangt sterk samen met mediageletterdheid. Dat blijkt terecht uit de beleidsnota. Een ratingsysteem is ook een goede zaak. De sectorraad pleit, naar analogie met het memorandum, voor het opnemen van mediageletterdheid in de eindtermen van het onderwijs. Ook dat past in de samenwerking met de andere beleidsdomeinen.

Inzake mediageletterdheid legt de beleidsnota nogal sterk de nadruk op gaming. De sectorraad hoopt dat er ook over de andere vormen van mediageletterdheid zal worden nagedacht en zeker ook vanuit een positieve visie op media. De sectorraad vraagt eenzelfde verruiming voor het systeem van rating, dus niet alleen voor games maar voor alle audiovisuele media.

Volgens de heer *David Stevens* steunt de sectorraad de aandacht van de minister voor een efficiënte toezichthouder op de mediamarkten, maar bepleit hij meer beleidsaandacht voor co- en zelfregulering. De sectorraad deed dat trouwens ook in zijn advies over het

Mediadecreet. Een punt dat daar ook aan bod kwam, is het vermijden van administratieve overlast.

De klanten van de VRM hebben het gevoel dat aan hen te veel informatie wordt gevraagd, waarvan niet duidelijk is of de regulator die wel op een zinvolle manier benut, laat staan bewaart. Ze vinden ook dat de rechten van de verdediging door de procedure worden geschonden. Bij een gelijkaardige opmerking naar aanleiding van het Mediadecreet antwoordde de voormalige regering dat het zou worden rechtgezet in het procedurebesluit over de regulator. De sectorraad is van oordeel dat dat onvoldoende gebeurd is.

Voorts vragen de klanten van de VRM naar meer tegensprekelijke debatten. De sectorraad is er zich van bewust dat de regulator de laatste tijd meer aandacht besteedt aan de transparantie van zijn werking, maar verdere verbetering is nodig. Hetzelfde geldt voor de beroepsmogelijkheid. De huidige beroepsmogelijkheid bij de Raad van State is weinig werkzaam wegens de lange duur. Er is dus vraag naar een snelle beroepsprocedure.

De sectorraad betreurt dat het toezicht op de inhoud van de reclameboodschap bijna exclusief aan de VRM toekomt. De sectorraad is van oordeel dat de VRM niet of onvoldoende uitgerust is om zich uit te spreken over de inhoud van een reclameboodschap. Een toezichthouder op de mediamarkt kan dan wel oordelen over de economische situatie op die markt, maar kan zich onmogelijk uitspreken over inhoudelijke aspecten en bijvoorbeeld oordelen of een bepaald yoghurtmerk wel degelijk goed is voor de darmtransit. De VRM heeft ook weinig of geen band met de adverteerders. Een organisatie als de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame (JEP), is daar veel beter voor geplaatst. De VRM kan dan verantwoordelijk blijven voor het toezicht op de kwantitatieve aspecten.

Ten slotte is de sectorraad blij met het onderzoek dat de spectrumverdeling zal uitklaren. Het is goed afspraken te maken over de verdeling van frequenties, maar dat werkt alleen als er een goede samenwerking is. De sectorraad benadrukt dat overleg en samenwerking met andere overheden onder meer over het digitale dividend grondig moeten zijn en in een positieve sfeer moeten verlopen.

Gelet op de crisis is het goed zich te hoeden voor nodeloze verplichtingen of beperkingen voor marktspelers in de ruime zin van het woord. De sectorraad is van oordeel dat er eerder een stimulerend kader nodig is dan een beperkend of repressief kader. Dat laatste heerst nu af en toe. Tot slot is er behoefte aan kwaliteitsvolle, stimulerende en vertrouwenwekkende maatregelen die proportioneel, doeltreffend en maatschappelijk relevant zijn.

2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de vertegenwoordigers van de Sectorraad Media

De heer *Wim Wienen* weet dat een van de redenen voor de Vlaamse overheid om de geschreven pers te steunen, net de professionalisering is. Desondanks worden oudere journalisten nog steeds wegens hun loonkost ontslagen. Is de steun aan de geschreven pers de beste oplossing om de professionalisering te bevorderen? Kan dat niet beter op een andere manier geregeld worden?

Het lid merkt ook dat de VRM soms voor gelijke overtredingen een andere strafmaat hanteert. Is het niet nodig dat de decreetgever zelf een strikter kader schept voor de VRM, onder meer op vlak van de strafmaat? Ook op het vlak van definiëring van overtredingen ziet het lid een probleem. Hij heeft de indruk dat de VRM ingewikkelde definities moet hanteren om overtredingen tegen het decreet vast te stellen. Kan de sectorraad een paar voorbeelden geven van het nodeloos opleggen van beperkingen in economisch slechtere tijden?

De heer *Jurgen Verstrepen* vindt het advies van de sectorraad heel erg kort. Het is natuurlijk moeilijk advies te geven over iets waar niets instaat. Hij mist advies over de positie van de distributeurs en hun groeiende macht. Vlaamse mediabedrijven lonken naar het buitenland en nemen daar bedrijven over, maar ook Vlaamse bedrijven worden overgenomen. Hoe ziet de sectorraad die evolutie op korte termijn, onder meer in het licht van de economische crisis?

Moet er niet meer aandacht gaan naar de grensoverschrijdende media, onder meer hun lokalisatie? Het lid mist een visie op de globalisering. Radiotechnologieën als FM en Digital Audio Broadcasting (DAB) zullen binnenkort achterhaald zijn, de nota noch het advies hebben het over de nieuwe technologieën als teaser. Wat is de status van de Digital Radio Mondial (DRM)? Hoe zit het Derde Generatie netwerk (3G-netwerk) in elkaar? Kortom, de heer Verstrepen vraagt een ruimer advies dan enkel over de beperkte beleidsnota, graag tegen volgende week.

De heer *Bart Caron* vraagt wat de sectorraad precies bedoelt met zijn opmerking over de overvloed aan onderzoek en evaluatie. Heeft de sectorraad ook de mediaconcentratie besproken? De VRM, die decretaal de opdracht heeft om die concentratie in kaart te brengen, heeft daar immers een omstreden rapport over uitgebracht. Het klopt dat de rol van de distributeurs in het medialandschap groter wordt. Kan het parlement aan de Mediaraad niet vragen om daarover advies uit te brengen?

De heer *Wilfried Vandaele* vraagt de raad voorbeelden te geven van 'kwaliteitsvolle, stimulerende en vertrouwenswekkende maatregelen, proportioneel, doeltreffend en maatschappelijk relevant'. Het lid vreest dat een samenwerking met de federale overheid op het gebied van het digitale dividend erop zou kunnen neerkomen dat Vlaanderen frequenties afstaat. Dat is geen goede zaak, want mogelijks zal Vlaanderen die frequenties zelf nodig hebben om tegemoet te komen aan de toekomstige behoeften. Uit de beleidsnota begrijpt het lid dat ook de minister de huidige frequenties bij voorkeur zou inzetten voor omroepaangelegenheden en niet voor telecommunicatie.

De heer Vandaele vreest dat een vaste strafmaat met vaste tarieven voor de VRM ertoe zal leiden dat mediaspelers vooraf de kosten en baten van een overtreding berekenen en dan beslissen om ze al dan niet te begaan.

De heer *Jurgen Verstrepen* vindt het huidige inkomsten-boetemodel nog vreemder want dat betekent dat de VRM sowieso boetes zal uitdelen, of die nu nodig zijn of niet.

De heer *Philippe De Coene* oordeelt dat een aantal vragen de beleidsnota overschrijden. Hij stelt voor om de vertegenwoordigers van de sectorraad de tijd te geven om daarop te antwoorden zodat ze ook over die kwesties een beter gestoffeerd en gedragen advies kunnen uitbrengen.

Wat is het probleem bij de monitoring en de transparantie van de bestaande steunmaatregelen? Wat bedoelt de raad precies met het streven naar kwaliteit in alle media? Welke overbodige gegevens vraagt de VRM van de mediaspelers?

De heer *David Stevens* wijst erop dat er een aantal studies uitbesteed zijn in voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst van de VRT, waarin niet alleen de Vlaamse maar ook de internationale mediamarkt beschouwd wordt.

De te grote nadruk op onderzoek en evaluatie werd vooral aangekaart tijdens de vergadering van de sectorraad, maar staat niet in het advies. De raad gaat ervan uit, in een positieve sfeer, dat die de voorbode zijn van maatregelen, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. De raad hoopt alleen dat de opvolging er ook komt, maar heeft die opmerking

zelfs niet in het advies gemaakt, omdat ze niet misbruikt zou worden. Onderzoek en evaluatie zijn kortom eerder positieve dan negatieve zaken.

Mevrouw *Hilde Van den Bulck* verduidelijkt dat de sectorraad niet enkel meer onderzoek wil, maar ook dat het beleid een beter zicht krijgt op en meer gebruikmaakt van het bestaande onderzoek.

De heer *David Stevens* verwijst in dat verband naar eerdere adviezen waarin de raad vraagt om het gefragmenteerde onderzoek samen te brengen.

De sectorraad heeft zich nog niet uitgesproken over een decretaal vast te leggen strafmaat die door de VRM zal moeten worden toegepast. Maar de heer Stevens vindt het geen goed idee overtreding en sanctie in een decreet te koppelen, hoewel er natuurlijk altijd een soort vork moet zijn. Hoeveel speelruimte een organisatie krijgt, hangt dan af van het vertrouwen van die wetgever in het orgaan. De VRM is een relatief nieuwe organisatie die zijn plaats op de markt nog aan het zoeken is.

Het nieuwe Mediadecreet maakt de definities consistenter dan de vroegere talloos gewijzigde mediadecreten. Er zijn echter nog niet zo veel uitspraken van de VRM op basis van het nieuwe Mediadecreet, dus is de invloed van de verduidelijking nog niet merkbaar. Verbetering van het toezicht heeft immers veel te maken met duidelijke wetgeving.

Het krachtige en korte advies van de sectorraad heeft ook te maken met de korte tijdspanne waarin advies moet worden uitgebracht. Advies geven vraagt veel tijd, onder meer omdat de vertegenwoordigers van middenveldorganisaties moeten terugkoppelen naar hun organisaties. Op drie maanden tijd een advies formuleren over globalisering en technologische evoluties is quasi onmogelijk. De sectorraad wil zijn advies over de beheersovereenkomst van de VRT over zes maanden klaar hebben en dat is al een zeer ambitieuze timing. De werkdruk is heel hoog. In dit geval heeft de raad zich doelbewust beperkt tot een kort advies omdat de beleidsnota al veel aspecten bevat.

De heer *Bart Caron* vindt de beleidsnota Media het belangrijkste document van de regeerperiode dat het meest uitgebreide advies verdient. Het advies van de sectorraad is een belangrijke beoordelingsbasis voor het parlement.

De heer *David Stevens* wijst erop dat het advies niet minder goed is omdat het korter is. Het advies en de toelichting maken het het parlement mogelijk toezicht uit te oefenen. De sectorraad doet al wat binnen zijn mogelijkheden ligt en moet daarbij ook nog eens naar een consensus streven.

De heer *Wim Wienen* begrijpt dat de sectorraad advies gegeven heeft over de beleidsnota, niet over de mediasector of over de ontbrekende elementen. Het is moeilijk veel te zeggen over een nota waar weinig in staat.

De heer *David Stevens* vermoedt dat het advies over de beheersovereenkomst minstens even interessant is als het advies over de beleidsnota.

De sectorraad heeft geen lijst gemaakt van alle aspecten die in de beleidsnota ontbreken, maar kan enkel met het parlement vaststellen dat er niets instaat over bijvoorbeeld de distributeurs. Samenwerking en overleg over de frequenties is een goede zaak, de sectorraad heeft nooit beweerd dat samenwerken het afstaan van digitale dividend inhield, noch heeft de sectorraad zich uitgesproken over het telecom- of omroepgebruik van die frequenties.

Er werd voldoende uitgelegd waarom het advies niet uitwijdt over aspecten als mediaconcentratie, DRM en DAB. De visie van de sectorraad over de Vlaamse en internationale mediasector is in geen geval tegen volgende week leverbaar.

Mevrouw *Hilde Van den Bulck* verwoordt de zorg van de leden van de sectorraad die een transparant en duidelijk kader willen. Het nieuwe Mediadecreet zet onder meer de Europese regels om in nationale wetgeving, maar bevat ook heel wat nieuwe termen. De raad wil dat de politiek erop toeziet dat de regels verstaanbaar en duidelijk blijven en niet gefragmenteerd worden in kleine regeltjes.

De sectorraad is blij met de aandacht voor kwaliteitsjournalistiek, maar wijst er enkel op dat kwaliteit voor alle media en alle inhoud belangrijk is, bijvoorbeeld ook voor televisieproductie en opnametechnologie. In alle deelsectoren van de media evolueert de technologie immers zeer snel.

Indirecte steunmaatregelen kunnen de vrijheid van meningsuiting beknotten. Anderzijds zijn ze welkom. Onder meer de plannen om de opleidingen te evalueren, zijn een goede zaak. Hopelijk kan die discussie grondig gevoerd worden in de werkgroepen die de conclusies van de Staten-Generaal van de Media van 2008 verder moeten uitwerken.

In Nederland is een groot deel van de pers ondertussen in buitenlandse handen. Ook de Vlaamse eigenheid naar eigendom en inhoud zou op korte tijd snel en grondig kunnen veranderen. Het belang van een Vlaamse mediasector is een afweging van politici waard en noopt tot kritische zin over concentraties in Vlaanderen. Monitoring van concentratie is evident, maar waar stopt de zorg voor concentratie en begint de zorg voor een medialandschap met Vlaamse eigenheid?

Over de positie van de distributeurs kan de spreker niet veel zeggen omdat de verschillende leden van de sectorraad zich daar nog niet over uitgesproken hebben.

De heer *Wim Wienen* beaamt dat de strafmaat voor mediaovertredingen niet gedetailleerd in het decreet moet staan, maar momenteel is er zelfs geen vork vastgelegd. Enkel dat de VRM straffen kan uitdelen van een waarschuwing tot 12.500 euro. Het lid beweert absoluut niet dat de VRM willekeurig straffen uitdeelt, maar zijn optreden wekt soms die indruk, onder meer door ongelijke boetes op te leggen voor een gelijkaardige inbreuk. Daarom is het nuttig om de grenzen van de straffen nauwkeuriger te bepalen.

De heer *David Stevens* herhaalt dat de sectorraad zich nog niet over de strafmaat heeft uitgesproken, maar de heer Wienen haalt de vork zelf aan: tussen 0 en 12.500 euro. De spreker heeft nog niets gemerkt van een discriminatie door de VRM. Meer details worden beter aan de VRM zelf gevraagd.

IV. ALGEMENE BESPREKING VAN DE BELEIDSNOTA

1. Standpunt van de heer Wilfried Vandaele

De heer *Wilfried Vandaele* vindt de beleidsnota goed en evenwichtig. Er is geen trendbreuk, maar dat was niet nodig. De grootste nieuwigheid is het Kenniscentrum voor Mediawijsheid, maar ook dat idee dateert van de vorige regeerperiode. Toch geeft de nota voldoende kansen voor de mediasector, zowel voor de openbare omroep als voor de private omroepen.

N-VA hecht veel belang aan het voortzetten van de digitale media-evolutie. Op vijf jaar tijd kregen heel wat Vlamingen toegang tot de digitale televisie en ontstond er heel wat

concurrentie op de distributiemarkt. Het vierde platform – de ethertelevisie – ontbreekt nog, hoewel er al heel wat voorbereidend werk geleverd is, onder meer op decretaal vlak, maar de markt moet natuurlijk volgen.

De radiofrequenties moeten optimaal benut worden en Vlaanderen moet op zijn strepen staan bij de verdeling. Het is goed dat de minister waakzaam wil zijn in de discussies over het digitale dividend. Vlaanderen moet zijn omroepbevoegdheden inderdaad maximaal invullen. De Vlaamse Regering kiest terecht voor een sterke kwaliteitsvolle openbare omroep. De VRT, de belangrijkste drager van de Nederlandse cultuur en de Vlaamse identiteit, heeft een belangrijke rol als motor van de Vlaamse creatieve media-industrie. Een constant heikel punt is de transparantie. Op dat vlak kan nog heel wat verbeteren. Het parlement moet niet in de plaats treden van de afgevaardigd bestuurder of de raad van bestuur, maar moet wel informatie krijgen over de grote lijnen en over de financiële stromen, onder meer de reclame-inkomsten. Zeker als de knipperlichtprocedure in werking treedt, moet de overheid over voldoende achtergrondinformatie beschikken.

Op het vlak van ondertiteling moet de VRT een tandje bijsteken, maar er valt vooral winst te halen bij de private omroepen. De minister moet daarop toezien. Een andere positieve evolutie is de inhaalbeweging voor de digitalisering van de archieven. Dat volstaat echter niet. De archieven moeten ook ontsloten worden. Daarvoor is de oprichting van een instituut voor de archivering en ontsluiting van het audiovisuele erfgoed in Vlaanderen nodig. N-VA hoopt dat de betrokken ministers goede afspraken maken zodat er geen tijd verloren gaat.

KiK brengt jonge mensen in contact met de krant. Dat is nodig om de ontlezing tegen te gaan. Scholen moeten jongeren trouwens in contact brengen met alle mediavormen. N-VA hecht samen met de Vlaamse overheid veel belang aan kwaliteitsvolle journalistiek. Het is goed dat de minister het Fonds Pascal Decroos zal blijven steunen.

N-VA hoopt dat het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) als etherpolitie zal willen optreden. Het komt erop aan het juridisch kluwen van procedures over wederzijdse FM-frequentieplannen zo snel mogelijk te ontwarren en tegen 2016 te komen tot een nieuw frequentieplan.

2. Standpunt van de heer Bart Tommelein

De heer *Bart Tommelein* wijst op de revolutionaire veranderingen in het domein van de media. Het komt erop aan een duidelijke beleidsvisie te hebben. Die blijkt niet in de beleidsnota. De SARC beaamt dat. In de beleidsnota plant de minister vooral veel onderzoek, op zich geen slechte zaak, maar daar mag het niet bij blijven. De sector snakt naar snelle duidelijkheid, naar een echt beleidsplan.

Open Vld steunt de minister in haar streven de kwaliteit en de onafhankelijkheid van de Vlaamse journalistiek tot een hoog niveau te brengen. De sector voert het debat nu ook zelf. Die interne bezinning is een goede zaak. Opleiding en permanente bijscholing zijn van belang, maar de nota besteedt te weinig aandacht aan een onafhankelijk redactiestatuut en de decretale regeling ervan. Dat is nochtans niet onbelangrijk voor journalistieke onafhankelijkheid.

Het lid pleit voor een uitbreiding van het project KiK tot alle mediabronnen. Kritische zin ten opzichte van alle media past in het streven naar mediageletterdheid en mediawijsheid. Een kritische houding helpt ook de digitale kloof te dichten en wapent jongeren tegen de overvloed van informatie. Is de minister bereid het project uit te breiden?

De openbare omroep moet standaarden naar voren schuiven voor de andere mediaspelers. Daarom moet hij sterk en kwaliteitsvol zijn. De manier waarop de VRT de laatste weken in het daglicht kwam, strookt niet met dat beeld. Wanneer zal de nieuwe raad van bestuur samengesteld worden? De VRT staat voor belangrijke besparingen en afslankingen. Hoe denkt de minister dat te rijmen met het behoud van de kwaliteit? Wat is de visie van de Vlaamse Regering daarop? Voorts wacht het lid op informatie over het besparingsplan.

Wanneer zal de beheersovereenkomst geëvalueerd worden? De nieuwe beheersovereenkomst zal worden voorbereid door een publieke enquête. Er komt een advies van de Sectorraad Media en ook andere organisaties zoals de vakbonden worden geconsulteerd. Welke inhoudelijke keuzes zal de minister maken voor de nieuwe beheersovereenkomst? Ze is immers de belangrijkste gesprekspartner van de VRT. Misschien is er geen standpunt omdat er geen eensgezindheid is in de regering.

Voor de minister zijn de kijkcijfers niet zaligmakend. De performantiemaatstaven van de VRT zijn nochtans sterk geënt op marktaandeel en het bereik van de openbare omroep. Het lid is het met de minister eens als die de kwaliteit hoog inschat, maar vraagt naar de consequenties ervan op het beleid. De VRT moet kwaliteitsstandaarden zetten voor andere omroepen. Een zender als MNM wordt overtroefd door commerciële zenders. Het lid ziet dus niet onmiddellijk de meerwaarde van MNM voor de VRT, temeer daar de reclame-inkomsten tegenvallen. Wat denkt de minister daarover?

De minister zal, rekening houdend met de evaluatie, en de financiering, de situatie van de VRT met de nodige realiteitszin benaderen. Die vage formulering bewijst dat ook over de financiering een duidelijke visie ontbreekt. Hoe ziet de minister het belang van reclame-inkomsten ten opzichte van de publieke financiering? Zullen daarover duidelijke keuzes worden gemaakt? De huidige knipperlichtprocedure werkt marktverstorend. Als de openbare omroep inkomsten uit de reclamemarkt wil halen, moet hij zich aan de wetten van de markt aanpassen, wat minder inkomsten in crisistijden betekent. De private omroepen moeten zich daaraan trouwens ook aanpassen. Heeft de regering de intentie de knipperlichtprocedure af te schaffen of aan te passen? Wordt het belang van reclame groter of kleiner? Heeft de Vlaamse Regering hierover een eensgezinde mening?

De minister zal de openbare omroep en andere omroepen betrekken bij de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Wie bedoelt de minister met de andere omroepen? Krijgen alle omroepen de mogelijkheid mee te werken? Wie bepaalt wie kan meewerken aan dit project? Hoe wordt dit georganiseerd? Binnen welke termijn worden initiatieven genomen?

De minister zal onderzoeken of het nodig is de regionale omroeporganisaties structureel te subsidiëren voor specifieke opdrachten. Wordt er een lijst van opdrachten opgesteld? Worden de regionale omroepen verplicht tot die opdrachten? Zullen ook de regionale radiozenders een rol spelen? Open Vld vindt het zo maar structureel subsidiëren van regionale televisieomroepen geen goed idee. Het Vlaams Parlement is daar altijd tegen geweest. De regionale omroepen zijn geen kijkcijferkanonnen en daarenboven zijn er grote verschillen in bereik en in inhoud. Op welke basis zullen subsidies gegeven worden? Zijn die nodig? Misschien moet het concept herbekeken worden of moet er samenwerking komen tussen de verschillende regionale omroepen.

Het nieuwe frequentieplan komt er pas tegen 2016. Dat is een zegen voor de erkende en vergunde radiozenders, maar voor omroepen die op erkenning wachten is het een vloek. Een grondige marktanalyse is een goede zaak, maar in tussentijd moet de leefbaarheid voor de radiozenders gevrijwaard blijven. Nieuwe initiatieven moeten gefinancierd worden

en de regelgeving moet tot een absoluut minimum worden beperkt. Kleinschalige initiatieven zonder winstoogmerk moeten voor het lid vrijgesteld worden van auteursrechten en billijke vergoeding. Om de leefbaarheid van de sector te garanderen, is het misschien mogelijk regionale televisieomroepen te koppelen aan regionale radio's, zoals dat onder meer in Nederland het geval is.

Mediaconcentratie is in het kleine Vlaanderen onvermijdelijk om te kunnen overleven. Hoe wenst de minister dan de diversiteit te vrijwaren? Welke rol zal de VRM daarin spelen? De minister wil een concreet actieplan voor diversiteit. Bedoelt ze met meetbare doelstellingen quota voor publieke en commerciële mediaspelers? Of denkt ze aan andere maatregelen?

Onafhankelijke en pluriforme media vergen een efficiënte mediaregulator. Zal de minister maatregelen nemen om de VRM te versterken? Zullen de taken van de VRM uitbreiden? De VRM hanteert geen duidelijke criteria voor ongewenste reclame op televisie. Bovendien zou de monitoring onevenredig zijn. Klopt het dat sommige zenders vaker dan andere gecontroleerd worden? Zo ja, wat denkt de minister daarover? Beroep aantekenen tegen een beslissing van de VRM kan enkel bij de Raad van State; een dure en langdurige procedure. Is er geen inhoudelijke beroepsprocedure nodig?

Open Vld steunt de oprichting van een Kenniscentrum voor Mediawijsheid, dat tegemoetkomt aan een vraag van het Vlaams Parlement en een concrete behoefte.

Digitale televisie moet betaalbaar en ruim toegankelijk zijn. De federale overheid heeft daar een belangrijke bijdrage toe geleverd door de btw op een digitaal televisieabonnement te verminderen. Het lid heeft problemen met het voorstel van de minister voor een systeem van voorafbetaalde kredietkaarten voor digitale televisie. De overheid moet een kader en voorwaarden scheppen voor betaalbare digitale televisie maar zich niet inlaten met de betaalwijze.

De consumentenbescherming inzake omroeptransmissie en omroepdistributie is geregeld in een federale wet. De minister wil een Vlaamse aanvulling daarvan. Hoe wil de minister de consumentenbescherming in de mediasector organiseren? Is ze van plan daar een nieuwe instantie voor in het leven te roepen?

Ondertiteling, audiodescriptie en auditieve ondertiteling zijn dure processen en niet elke omroep beschikt over dezelfde mogelijkheden. Welke streefcijfers zal de minister opleggen? Tegen welke datum moeten die gerealiseerd zijn? Zullen openbare en commerciële omroepen andere percentages opgelegd krijgen?

Hoe zal de minister de inhaalbeweging op vlak van digitalisering realiseren? Beleidsoverschrijdend werken mag niet leiden tot inertie. Zal de minister van Media de motor en de coördinator van de inhaalbeweging zijn? Zo neen, wie dan wel?

De beleidsnota besteedt vooral aandacht aan het etherplatform voor Digital Video Broadcast-Terrestrial en Digital Video Broadcast-Handheld (DVB-T en DVB-H) met als argument dat de drie andere mogelijke platformen voor digitale televisie goed uitgebouwd zijn. Het lid vraagt de minister die drie platformen, de kabel van Telenet, het internet van Belgacom en de satelliet van TV Vlaanderen niet uit het oog te verliezen. Hoewel het geregeld is in het decreet op de ruimtelijke ordening, weigeren heel wat steden en gemeenten om esthetische redenen schotelantennes op voorgevels, die altijd naar het zuiden gericht zijn. Is de minister op de hoogte van dit probleem? Zal ze samen met haar collega van Ruimtelijke Ordening naar oplossingen zoeken?

In het buitenland is de internettelevisie bezig aan een opmars, Vlaanderen hinkt achterop, er zijn wel al een paar mogelijkheden maar om een programma opnieuw te bekijken is een consument vooral aangewezen op betalende niet-lineaire on-demanddiensten. De VRT zou tegen 2011 internettelevisie willen aanbieden. Dat zou een serieuze concurrentie betekenen voor de bestaande betalende internettelevisie, onder meer van de Vlaamse Media Maatschappij en voor de betalende niet-lineaire on-demanddiensten. De VRT wil daarover overleggen met de overheid. De beleidsnota vermeldt enkel dat de VRT optimaal van het internetplatform dient gebruik te maken. Wat betekent dat concreet? Kan de VRT zijn aantal webradio's zelf bepalen, zoals de RTBF in Wallonië? Hoe ziet de Vlaamse Regering de evolutie van internettelevisie? Zal ze die steunen of niet? Welk standpunt zal de Vlaamse Regering innemen tijdens de bespreking met de VRT, onder meer over het al dan niet gratis zijn van het aanbod, en over de verhouding tot private initiatieven? Telenet heeft laten weten zijn jaarlijkse bijdrage aan de VRT eventueel aan te passen. Een omvattende visie is dus dringend nodig.

De digitalisering van de radio blijft in Vlaanderen vooral beperkt tot DAB, ook de beleidsnota beperkt zich daartoe. Nochtans bestaan er heel wat andere technologieën. Heeft de minister de intentie alternatieven voor DAB te onderzoeken?

Door de analoge switch-off is er ruimte vrijgekomen in het radiospectrum. Over dat zogenaamde digitale dividend zal overlegd worden met de federale overheid. Hoe ver staat het met dit overleg? Wat zijn de keuzes en prioriteiten van de minister voor de invulling van de vrijgekomen ruimte? Zijn die verenigbaar met de wensen van het federale niveau? Zo neen, wat zijn de belangrijkste meningsverschillen? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering over het digitale dividend?

3. Standpunt van de heer Carl Decaluwe

De heer *Carl Decaluwe* stelt dat de beleidsnota een goede stand van zaken en een omgevingsanalyse schetst. De mediasector evolueert enorm snel, daarom is een brede visie met een getrapte timing zo belangrijk.

De beleidsnota is echter iets te weinig voluntaristisch. Evaluatie, onderzoek, overleg zijn goed, maar er zijn ook snelle keuzes nodig. Concretere streefdata en stappenplannen moeten worden uitgewerkt gekoppeld. Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie (EU) moet in het beleid worden ingecalculeerd. Zo moet de evenementenlijst worden aangepast. Europa heeft de Vlaamse regeling van must-carry and may-carry immers deels ongedaan gemaakt. Misschien kan de discussie onder het Belgische voorzitterschap van de EU aangevat worden. De must-carry is immers ingevoerd wegens de beperkte ruimte op de kabel. Dat is ondertussen verholpen door de digitalisering. De openbare omroep is momenteel de enige must-carry, wat een enorme hefboom voor het mediabeleid betekent.

Bij de strategische doelstellingen ontbreekt een overheidsvisie op de rol van de distributieplatformen. Die platformen krijgen meer en meer macht, onder meer omdat ze kleinere zenders oprichten. Elke Vlaming betaalt jaarlijks 25 euro auteursrechten via het kabelabonnement. Is dat bij Belgacom niet het geval? Ook het btw-tarief is anders bij Belgacom dan bij Telenet. Dat zijn federale aangelegenheden maar Vlaanderen wordt er wel mee geconfronteerd. Daarom net is die visie zo belangrijk.

Het komt er eveneens op aan een overheidsvisie te ontwikkelen over de verhouding tussen distributie, productiehuizen en omroep. Distributeurs investeren overal ter wereld in omroepen en productiehuizen. Welke rol zal overblijven voor de omroepen? Wat zal er bijvoorbeeld gebeuren als de exclusiviteitcontracten van productiehuizen aflopen en diezelfde productiehuizen de rechten hebben van grote sportmanifestaties?

Kleinere productiehuizen kampen met grote problemen. Kan de overheid vanuit de zorg voor de culturele identiteit een ondersteuningsbeleid ontwikkelen? Het protocol van Amsterdam over de openbare omroepen is misschien een goede invalshoek. Het kan ook een onderwerp zijn dat het Belgische voorzitterschap lanceert.

Vandaag kijkt 55 percent van de Vlamingen digitaal. Prognoses laten uitschijnen dat tegen 2011 80 tot 85 percent van de bevolking digitaal zal kijken. Ook op dit vlak moet de overheid een duidelijke visie ontwikkelen.

De Staten-Generaal van de Media moet focussen op de Vlaamse bevoegdheden. De steun aan de geschreven pers is een Vlaamse bevoegdheid. Eerst moeten de onafhankelijkheid, kwaliteit en pluriformiteit duidelijk worden omschreven. Pas dan kan het protocol met de geschreven pers worden verlengd. Eventueel kan dat eerst voor een korte periode, bijvoorbeeld zes maanden. De heer Decaluwe is geschrokken van de bekrompen reactie van een aantal hoofdredacteurs hierover. Het debat moet open gevoerd worden, ook in het parlement.

De beleidsnota bevat weinig over de landelijke commerciële omroepen. De wetgeving is dan wel aangepast wegens de omzetting van de televisierichtlijn, er blijven vragen onbeantwoord, onder meer over het stappenplan voor ondertiteling. Commerciële omroepen hebben het niet breed, het komt erop aan in overleg na te gaan wat haalbaar is.

Inzake de monitoring van het landschap volstaat het niet om de verstrengeling tussen redacties en commerciële inhoud in kaart te brengen. Ook de verstrengeling tussen openbare instellingen en private uitgevers moet duidelijk worden. Daarop kunnen dan maatregelen gebaseerd worden om de mededinging te vrijwaren.

De convenants overheidscommunicatie staan of vallen met de middelen die ervoor worden vrijgemaakt. Het zal ook mogelijk zijn om meer te realiseren met dezelfde middelen als een aantal tussenpersonen geschrapt wordt en de overheid rechtstreeks onderhandelt met de uitgeverijen.

Voor het project KiK moet worden onderzocht of men het kan uitbreiden tot de vaktijdschriften, bijvoorbeeld in technische scholen.

De heer Decaluwe is voorstander van een sterke openbare omroep, dat is net de reden waarom hij soms scherpe vragen stelt. Transparantie is immers belangrijk, ook voor Europa. Hij is tegen een decretale aanpassing van de openbare opdracht van de openbare omroep. De omschrijving is goed, maar de openbare omroep moet ze op een correcte manier invullen en toepassen. Het beleid kan eventueel wel de normen verfijnen in de beheersovereenkomst.

Het decreet bevat prioritaire opdrachten voor de VRT, onder meer cultuur, informatie en sport. De invulling daarvan leidt permanent tot discussies. Zo heeft de VRT wel geld voor een programma als Mijn sport is top, maar niet voor een gelijkaardig programma over kunst. Het overleg tussen de VRT en de culturele sector verloopt bijzonder moeizaam. Het lid betreurt bijvoorbeeld dat de Vlaamse Cultuurprijzen niet op de openbare omroep uitgezonden worden, zogenaamd wegens te weinig middelen. Cultuur is nochtans een prioritaire opdracht. De openbare omroep kan wel de Sportpersoonlijkheid van het jaar uitzenden, dus waarom de Vlaamse Cultuurprijzen niet? Om al die discussies te vermijden, is het nodig de opdracht in de nieuwe beheersovereenkomst te verfijnen.

Kijkcijfers alleen zijn niet zaligmakend, daarover groeit meer en meer eensgezindheid, dat was een zestal jaar geleden absoluut niet het geval. Voor CD&V is het belangrijker met vier programma's 800.000 kijkers te bereiken dan dat met één programma te doen. Er

moet immers een gezond evenwicht zijn tussen programma's die een breed publiek bereiken en programma's die zich tot een beperkter publiek richten. De nieuwe beheersovereenkomst kan misschien een bepaalde enveloppe vastleggen.

De VRT-beheersovereenkomst loopt af eind 2011, daarom mag de evaluatie van de huidige niet lang meer uitblijven. De besparingen moeten aan een visie op middellange termijn gekoppeld zijn. Dat vergt een grondig debat in de commissie.

Een cruciaal aspect van de discussie over het toegankelijke aanbod is de overheidshouding. Blijft de overheid eisen dat de eerste uitzending van alle programma's die met belastinggeld betaald zijn, gratis en op open net moet zijn? De VRT past de neutraliteit van de operatoren niet altijd zonder meer toe. Is het nodig om daar regels voor op te stellen? Hoe denkt de Vlaamse Regering daarover? Het lid informeert ook of er geen richtlijnen nodig zijn voor de commercialisering van onlinenieuws, en voor de verkoop van digitale content door de openbare omroep.

De minister pleit terecht voor een leidende rol van de VRT in onderzoek en ontwikkeling. Alle grote innovaties in de voorbije twintig jaar kwamen uit de privésector en werden daar voor het eerst toegepast. De overheidsteun voor e-lab-televisie werd in de vorige regeerperiode van 11 naar 4 miljoen euro teruggeschroefd wegens inefficiëntie. De bedoeling was nochtans meer steun voor innovatie aan de privésector. Wat is de stand van zaken?

De keuze van de VRT voor Norkring België als private partner voor de verzelfstandiging van zijn zenderpark is een goed initiatief. Hoe zit het met de implementatie en de timing ervan? Om de kijker en de consument te beschermen is het misschien goed het begrip universele dienstverlening te integreren. Hoe zal de overheid daarmee omgaan?

Op het vlak van transparante financiering is er al heel wat verbeterd. Geen enkel parlementslid heeft echter een goed gevoel bij het knipperlichtenmodel. De VRT kreeg bij de begrotingscontrole 7,3 miljoen euro extra omdat de reclame-inkomsten van de radio onder een bepaalde drempel gingen. Het lid is er niet van overtuigd dat de inkomsten zo laag waren, maar kan dat niet nagaan wegens het gebrek aan transparantie in de Var (Vlaamse audiovisuele regie). Uit vergelijkingen met de balansen van commerciële omroepen, leidt het lid af dat er iets mis is met de huidige radioreclame-inkomsten van de VRT. De VRT moet bewijzen dat de informatie correct is, anders stelt ook CD&V het knipperlichtmodel in vraag.

Hoe ver staat het met het beoordelen van de marktconformiteit van de productiehuizen? Kunnen de contracten zo maar eenzijdig gewijzigd worden? CD&V is in ieder geval geen voorstander van exclusiviteitscontracten.

Een belangrijke vraag is of alle parlementsleden voorstander zijn van een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector. De Vlaamse Regering heeft in het regeerakkoord een investeringsverplichting ingeschreven voor de distributeurs. Momenteel hebben de distributeurs belang bij een rijk aanbod aan Vlaamse audiovisuele producties. Ze investeren dan ook jaarlijks tientallen miljoenen euro's in zenders en auteursverenigingen, die op hun beurt audiovisuele producties financieren. De Franse Gemeenschap kent een systeem van investeringsplicht, maar dat heeft er niet voor gezorgd dat de Waalse audiovisuele sector meer bloeit dan de Vlaamse. De kabelabonnees van Telenet geven 32,5 euro aan zenders en auteursverenigingen. In Wallonië is dat maar 22,4 euro.

De beleidsnota stelt uitdrukkelijk dat de investeringsplicht moet worden onderscheiden van de auteursrechten. De heer Decaluwe interpreteert de investeringsplicht dus als een nieuwe belasting, een nieuw soort overheidsheffing voor de distributeurs. Hij is daar geen voorstander van. Investeringen gebeuren nu al op vrijwillige basis. Distributeurs geven bijvoorbeeld al 7 miljoen euro aan de omroepen. Het Mediadecreet legt evenmin een

investeringsplicht vast. Is het trouwens correct enkel de distributeurs te belasten? Is een investeringsplicht wel de juiste werkwijze? Een verplichte investeringssteun zou misschien tot gevolg kunnen hebben dat Belgacom en Telenet hun vrijwillige steun in gelijke mate verminderen, wat de maatregel nutteloos zou maken.

Investeringsplicht is nodig, maar daarvoor moet er eerst meer transparantie zijn. Dienstverleners als Telenet, Belgacom, TV Vlaanderen en Norkring geven in het kader van de beheersovereenkomsten auteursrechten aan de omroepen. Welk aandeel krijgen de productiehuizen, scenaristen, regisseurs? Welk aandeel gaat naar het buitenland en welk deel wordt geïnvesteerd in de Vlaamse content? Kan de VRM die analyse uitvoeren? De rol van de distributeurs zou in het volgende rapport van de VRM trouwens best eens worden beschreven.

Het is belangrijk zo snel mogelijk te starten met een nieuw frequentieplan. Overleg met de Franstaligen verloopt immers vaak moeizaam.

De heer Decaluwe vraagt meer uitleg over de marktanalyse. CD&V steunt het Kenniscentrum voor Mediawijsheid maar vraagt zich af of er voldoende middelen voor zullen zijn.

Inzake betaalbaarheid van de digitale televisie spelen de distributeurs een belangrijke rol. De kwestie zal onder meer zijn of de televisie op aanvraag al dan niet gratis wordt. Voorts is er het probleem dat decoders telkens vervangen moeten worden als de technologie evolueert. Voetballiefhebbers moeten dan weer telkens de decoder aanschaffen van de distributeur die de voetbalrechten heeft. Volgens het Mediadecreet kan de VRM voorwaarden opleggen aan de leveranciers van digitale interactieve programma's op digitale interactieve platformen en aan de leveranciers van die geavanceerde digitale eindapparatuur. In Zwitserland en de Verenigde Staten moeten klanten die veranderen van distributeur gewoon een kaartje in de decoder wisselen. Ook Vlaanderen moet een visie ontwikkelen om de belangen van de klant te beschermen. Hetzelfde geldt voor de evenementenlijst. Dergelijke aspecten van consumentenbescherming zijn ook geknipte onderwerpen voor het Belgische voorzitterschap van de EU.

Het lid vraagt ook meer informatie over de timing voor en de middelen van het STIVO.

4. Standpunt van de heer Wim Wienen

De heer *Wim Wienen* ontwaart een rode draad in de commentaar van de parlementsleden: de beleidsnota bevat weinig concreets en belooft vooral een en ander te onderzoeken. Het parlement kan onmogelijk het beleid van de minister evalueren op basis van deze nota, er worden immers geen keuzes gemaakt. Die kritiek wordt trouwens ook door de SARC geuit.

De minister wil de journalistiek monitoren zodat Vlaanderen een meer op feiten gebaseerd beleid inzake kwaliteitsjournalistiek kan voeren. Is dat een kritiek op de vorige Vlaamse Regering? Wanneer zal de monitoring starten?

In een gediversifieerd medialandschap zal elke democratische opinie aan bod komen. Maar wie zal bepalen wat een democratische opinie is? De VRT is voor de minister een ijkpunt. Veroordelingen door de VRM en de Raad van State bewijzen echter dat die het momenteel niet zo goed doet.

Het protocol met de geschreven pers loopt eind 2010 af. Wanneer plant de minister de evaluatie? Het lid vraagt of het überhaupt nodig is dat protocol te verlengen. Is de steun aan de geschreven media de beste manier om te zorgen voor opleiding en kwaliteitsjournalistiek, onder meer gezien de geschreven pers georganiseerd is in concerns? De heer

Wienen vindt het jammer dat er, om het protocol te handhaven, op goede projecten als KiK bespaard wordt.

Is de stuurgroep die de arbeidsvoorwaarden en de sociaaleconomische positie van journalisten en fotografen nader zal bestuderen, al aan het werk? De Staten-Generaal van de Media heeft al een paar concrete acties naar voren geschoven. Wat is daarmee gebeurd? Hoe verhoudt de stuurgroep zich ten opzichte van de Staten-Generaal van de Media? Hoe wil de minister de staten-generaal bestendigen?

De minister blijft het Fonds Pascal Decroos beschouwen als een belangrijke partner. Betekent dat dat er geen beleidswijzigingen komen? KiK krijgt minder middelen, maar de minister wil het project evalueren en bijsturen. Welke bijsturingen heeft ze voor ogen? Het Kenniscentrum voor Mediawijsheid zou het project kunnen verruimen tot andere media, bijvoorbeeld het internet.

De VRT moet voor de minister onderscheidende programma's uitzenden en aandacht hebben voor doelgroepen. Momenteel is dat zeker voor Een niet het geval, Thuis valt bijvoorbeeld moeilijk te onderscheiden van Familie. Beide zijn gelijkaardige soaps. Het is inderdaad goed dat de openbare omroep dan uit de commerciële logica stapt, minder focust op kijk- en luistercijfers en zich vooral bekommert om zijn kerntaken.

De verkoop van MNM werd even gesuggereerd in de media. Radio Donna, nu MNM, is eigenlijk een commercieel product. Vlaams Belang hamert al langer op de verkoop ervan. Dat is een uitgelezen kans om te besparen. Het marktaandeel daalt echter, dus mag er met de verkoop niet te lang getalmd worden. Heeft de VRT plannen om MNM te verkopen? Hoe denkt de minister daarover?

De beheersovereenkomst bevat quota voor de Vlaamse en Nederlandstalige muziek. Dat cijfer wordt vooral gehaald door één zender die vooral 's nachts dergelijke muziek uitzendt. In de volgende beheersovereenkomst bepalen dat meerdere zenders Vlaamse muziek op verschillende – ook meer commerciële – uren moeten uitzenden, mondt allicht uit in een ingewikkelde regelneverij. Frequenties zijn geen schaars goed meer, daarom kan de VRT misschien uitpakken met een zender met exclusief Nederlandstalige muziek.

De tussentijdse evaluatie van de beheersovereenkomst, oorspronkelijk gepland voor eind 2009, wordt dringend. Aangezien de VRT ook moet besparen, is het misschien goed een paar ambities te schrappen. Zo is het niet strikt noodzakelijk dat de VRT de beste van de klas is voor de ontwikkeling van digitale technologieën en technieken. Het is beter daarvoor samen te werken met de commerciële sector. De regering moet dan wel de nodige consequenties verbinden aan die andere werkwijze en de commerciële zenders dezelfde mogelijkheden geven.

De minister heeft het over adequate transparantie. Het lid suggereert de VRT volledig te laten doorlichten in aanloop naar de nieuwe beheersovereenkomst, onder meer het personeels- en financieel beleid en de contracten met de productiehuizen. Eventueel kan de VRT ook vergeleken worden met andere Belgische omroepen. Slechts zo kunnen de middelen op een objectieve manier vastgelegd worden. De huidige werkwijze met de hoge overheadkosten is allicht niet de meest efficiënte.

De spectaculaire daling van de VRT-inkomsten uit radioreclame, terwijl de televisiereclame stabiel blijft, stemt inderdaad tot nadenken. Allicht houdt de VRT maar al te goed rekening met het feit dat de overheid toch bijpast. Misschien houdt de Var daar ook rekening mee bij het verkopen van advertenties en prijst ze televisiereclame meer aan dan radioreclame.

De vorige regeerperiode drong het Rekenhof aan op marktconforme contracten met de productiehuizen en op betere controlemogelijkheden daarop. De vorige gedelegeerd bestuurder beloofde alvast de contracten te evalueren. Het lid hoopt dat de transparantie van de contracten deze regeerperiode zal toenemen.

Is de investeringsplicht in de Vlaamse audiovisuele productiesector EU-conform? De beleidsnota verwijst daarvoor naar een regeling van de Franse Gemeenschap, maar die is daarvoor niet het beste referentiepunt. Nederlandse steden bouwen gratis voetbalstadions en worden daarvoor veroordeeld door Europa. Waalse gemeenten doen zonder problemen net hetzelfde.

De Vlaamse overheid heeft de regionale televisie nooit structureel gesteund. Dat gebeurde enkel via subsidies voor ondertiteling en via overheidscommunicatie. Regionale omroepen spelen een belangrijke rol, vooral tvbrussel en Ring-tv. Als Ring-tv een rol speelt in het versterken van het Nederlandstalige karakter van de Rand, moet het daarvoor de middelen krijgen, daarom niet uit het budget Media, maar misschien uit het budget voor de Rand.

De storingen van FM-frequenties door Franstalige zenders is een oud zeer. Het BIPT treedt nog te weinig op tegen stoorzenders. Die straffeloosheid heeft gevolgen voor de naleving van de regels door Vlaamse radiostations. Het lid geeft het voorbeeld van een Vlaamse zender die – omdat zijn frequentie overstemd werd door een Franstalige en een Brusselse zender – boven zijn vermogen uitzond. Het resultaat is een boete door de VRM. Dat bewijst dat er naast het frequentieplan eindelijk waterdichte afspraken met de Franstaligen moeten komen.

Hoe kunnen de media koplopers van het diversiteitsbeleid worden? Politiek ingrijpen in de programmatie wordt immers niet aanvaard. Zal een zender bijvoorbeeld bij gebrek aan valabele kandidaten van allochtone origine, verplicht worden positieve discriminatie toe te passen? De minister wil een actieplan met meetbare doelstellingen. Hoe zal de diversiteit gemeten worden?

De VRM moet zijn beleid evalueren en bijsturen. De Discovery-uitspraak bewijst overigens dat ook de regelgeving niet duidelijk genoeg is. De strafmaat van de VRM varieert van een waarschuwing tot een boete van 12.500 euro. Daarenboven wekken de uitspraken de indruk van willekeur. Zo kreeg een vrije radio die vijf keer zwaarder dan vergund uitzond, een waarschuwing. Een andere die zijn zendvermogen slechts verdubbelde, kreeg een boete van 1500 euro. Het lid suggereert de mogelijke strafmaat te beperken. Zo zal de VRM gemakkelijker haar beslissingen kunnen verdedigen.

De Franse Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA) bezorgt maandelijks aan de parlementsvoorzitter een overzicht van hoe de politieke partijen aan bod komen in de media. Dat zorgt ervoor dat de Waalse media minder geneigd zijn te discrimineren op basis van ideologie of politieke voorkeur. De heer Wienen stelt voor de VRM een gelijkaardige taak te geven. De VRT is er na een klacht van Vlaams Belang vanaf gekomen met een waarschuwing, maar houdt verder geen rekening met de regels.

Kan de minister meer informatie geven over het Kenniscentrum voor Mediawijsheid, onder andere op het vlak van timing? Velen vinden het kenniscentrum een goede zaak en willen het zelfs meer bevoegdheden geven maar dat zal middelen vergen. Dat moet blijken in de meerjarenbegroting.

Zwitserland heeft de vrije hardwarekeuze voor digitale televisie vastgelegd en wil nu zelfs het ongecodeerd doorsturen van sommige zenders verplichten. Dat komt al heel dicht bij het onderscheid tussen must-carry en may-carry. Indi stuurde altijd dertig vaste zenders

ongecodeerd door, na de overname heeft Telenet dat stopgezet. Dat is weinig consumentvriendelijk.

De heer Wienen is een groot voorstander van de digitalisering van het audiovisueel archief. De VRT heeft een schitterende verzameling van audiovisueel materiaal, die moet ontsloten worden onder meer voor andere omroepen, maar ook voor het brede publiek. Het grootste deel van het archief dateert immers van de tijd dat de programma's uitsluitend met belastinggeld gefinancierd werden. Het grote probleem zijn de rechten. Zijn daar al oplossingen voor?

Sommige games zijn zeer gewelddadig. Onderzoekers zijn het niet eens over de gevolgen daarvan op jongeren, maar sensibiliseren is belangrijk. De heer Wienen pleit ervoor om leeftijdsgrenzen te vermelden op alle spelletjes.

5. Standpunt van de heer Jurgen Verstrepen

De heer *Jurgen Verstrepen* wijst erop dat Vlaanderen geen eiland is in Europa. In dit land alleen al leiden de botsende bevoegdheden tot tegengestelde bewegingen. In Vlaanderen moet alles goedkoop en toegankelijk zijn, terwijl de federale overheid nieuwe taksen heft. Het lid mist in de beleidsnota een totaalbeeld van Vlaanderen als digitale regio. In het buitenland daarentegen weet men goed wat er aan het gebeuren is. Dat geldt ook voor Wallonië dat, in tegenstelling tot Vlaanderen, aanwezig was op de mediabeurs IBC in Amsterdam.

Voor de heer Verstrepen is de beleidsnota een terugkeer naar het ancien régime. De terminologie komt uit de volksopvoedkunde. Het is een conservatief document, waarin van de werkzaamheden van de Commissie Digitaal Vlaanderen niets terug te vinden is. De media vormen niet zomaar een economische sector, meent het lid, maar een alles bepalende. Als argument wijst hij op de internationale beursbewegingen.

Minister Lieten presenteerde in oktober 2009 haar idee van urban radio als middel voor een diversiteitsbeleid. Het lid wijst erop dat de term opkwam als benaming voor een radioformaat, waarin de favoriete muziekgenres van de straatjeugd in grote Amerikaanse steden (hiphop, r&b) worden gedraaid. Maar het behoort ook tot de cultuur van de stadsbendes. Het is daarom onduidelijk waar de minister met haar 'urban radio' naartoe wil. Wil zij een bepaald radioformaat ondersteunen? Waarom dan geen ander?

In de omgevingsanalyse wordt gewezen op de weerslag van de mondiale financiële crisis op de mediasector. Het lid vermoedt dat de minister de VRT bedoelt, want de dalende reclame-inkomsten bij de mediagroepen vormen voor de overheid geen budgettair probleem. In dat verband vindt de heer Verstrepen de knipperlichtprocedure nog altijd onduidelijk en ziet hij haar liever verdwijnen.

De beschreven ontwikkelingen zouden een debat hebben doen ontstaan over de noodzaak van onafhankelijke, pluriforme en kwalitatieve media. Het lid bestrijdt die visie van linkse mediamensen. Efficiëntieoefeningen bij mediabedrijven, in het kader van de digitalisering van de werkvloer, hebben inderdaad hier en daar journalisten doen afvloeien. Maar er zijn in het geheel van de media niet meer mensen ontslagen dan er nieuwe banen zijn gecreëerd. Men zou trouwens hun taakomschrijving moeten bekijken om te zien of het wel om journalisten ging. De heer Verstrepen rekent erop dat de minister zijn partijgenoot terechtwijst die in het kader van een artikel over kwaliteitsvolle journalistiek iedereen de mantel uitveegde.

Inzake radiofrequenties betreurt de spreker dat telecom nog steeds een gedeelde bevoegdheid is. Er bestaat ook reeds drie jaar een conflict over auteursrechten tussen de erkende Vlaamse private televisieomroeporganisatie Prime en de Vlaamse regisseurs en scenaristen.

Met betrekking tot de VRT dringt de heer Verstrepen aan op een snelle en klare definitie van de kerntaken. Volgens de nota moet de publieke omroep een voortrekkersrol spelen, maar dat heeft hij nooit gedaan. Wat de VRT veeleer doet, is met overheidsgeld inspelen op commerciële trends uit de privésector. Als de publieke omroep een voortrekker is, waar zijn dan de internationale licentie-inkomsten?

De heer Verstrepen vraagt hoe de minister zal controleren of de contracten van de VRT met sponsors, productiehuizen en mediabedrijven marktconform zijn, en in overeenstemming met de – niet-gedetailleerde – analyse van het Rekenhof. Commissieleden hebben immers geen inzage in die contracten. Mag de commissie voortaan privébedrijven ondervragen over die contracten? Zo niet, is de betreffende zin in de beleidsnota loos.

Wat FM-radio betreft, rekent de heer Verstrepen op de in de vorige legislatuur beloofde zero-base. Hij herinnert aan de resolutie van het Vlaams Parlement over de opmaak van een nieuw radiofrequentieplan. Is het voorbereidende inventarisonderzoek van de administratie afgerond? Werd al een plan van aanpak uitgewerkt met het oog op de digitalisering?

In DAB-technologie is zwaar geïnvesteerd, maar zij is nu al verouderd. Hoewel nog geen hond ernaar luisterde, zijn de DAB-zenders van de VRT al aan vervanging toe. De heer Vestrepen had verwacht dat de beleidsnota op deze technologische ontwikkelingen zou ingaan. Er wordt telkens opnieuw aan de sector gevraagd mee na te denken over de digitalisering van het radiolandschap, maar in de praktijk stelt men geen vooruitgang vast.

Is de minister voorstander van een verdere commercialisering van de openbare omroep? Hoe ziet hij e-advertising en bannering? De praktijken van de VRT op dat punt zijn een gevolg van politieke beslissingen over de financiering. Het lid wijst erop dat de websites van buitenlandse openbare omroepen veel minder reclame bevatten. Als men kiest voor een gemengd model, moet de overheid achteraf niet klagen als de omroep een bijpassing vraagt bij tegenvallende commerciële inkomsten. Ofwel kiest men voor het privémodel en dan moet men bij dalende inkomsten besparen. Als men integendeel kiest voor een sterke openbare omroep, moet de overheid daar geld voor over hebben. Die keuze moet gemaakt worden. Als men ervoor kiest de VRT bijkomende taken te geven, moeten de betreffende beleidsdomeinen ook maar met geld over de brug komen. De heer Verstrepen vindt dat een aantal taken weggelegd zijn voor de openbare omroep en dat die daar middelen moet voor krijgen. Voor al de rest pleit hij voor een charter tussen de VRT en de privémediabedrijven. Maar in de beleidsnota worden dergelijke keuzen, zoals bijvoorbeeld over de vraag of een nieuwszender al dan niet openbaar moet zijn, niet gemaakt.

Welke digitale richting moet de VRT verder uitgaan? De decreten bevatten nog steeds lacunes. Men wacht af, terwijl de ontwikkelingen zeer snel gaan. De discussie gaat ook over de verkoop van internetnieuws en televisiefragmenten en over de vraag hoe men niet marktverstorend kan zijn. Als men van de kijkcijfers af wil als maatstaf voor de VRT-programma's, welke criteria zijn dan wel belangrijk? Wat is dan de grens waaronder men een programma beter op het internet aanbiedt? Ook die vragen worden niet beantwoord.

De VRM gedraagt zich volgens de heer Verstrepen te veel als een politieagent die lukraak boetes uitdeelt. De schatting van de inningen in het komende jaar, lijkt op de streefcijfers in de planning van een commerciële onderneming.

Wat de betaalbaarheid betreft, wil de minister de consument bewustmaken van zijn aankoopgedrag. Maar er staat niets over het groeiende monopolie van telecombedrijven als Telenet, die ook druk uitoefenen op de zenders en op deze wijze mee bepalen wat de kijker te zien en te horen krijgt. Er staat evenmin iets in over de tarieven van digitale televisie, die veel hoger zijn dan het Europese gemiddelde, noch over de misbruiken van het telecomnetwerk, over de auteursrechten, over de gebrekkige investeringen in de audiovisuele sector, over de overtreding van reclamedecreten, over de digitale programmagids, over de financiering van eigen zenders, over de macht van de distributeurs. De heer Verstrepen dringt aan op een snel en grondig debat over deze onderwerpen.

Andere buitenlandse evoluties die in de beleidsnota ontbreken, zijn: digitale radio via 3G-netwerken, DRM en uitzendingen via smartphones. De beleidsnota vermeldt alleen de achterhaalde en geldverslindende DAB. Dat is een gemiste kans. De voorganger van de minister zette zwaar in op digitale televisie, terwijl de mondiale aandacht intussen uitgaat naar draadloos internet. Welke kant kiest de minister, gezien ze met haar beperkte budget niet voor beide kan gaan? De huidige generatie kent traditionele FM nog amper. In nieuwe automodellen wordt 3G-ontvangst ingebouwd. Er zijn radio-ontvangers te koop die switchen tussen FM en 3G. Als dergelijke grote concerns daarin investeren, dan hoopt het lid dat de minister net als in het buitenland vandaag digitale beslissingen neemt.

Intern onderzoek toont aan dat MNM in vergelijking met Donna niet werkt, terwijl Studio Brussel opschuift naar groter succes. Radio 2 is nog altijd het meest populair. Waarom zet men MNM niet in de etalage? Dat geld zal van pas komen. Het lid pleit ervoor om de privatisering van dergelijke onderdelen ernstig te overwegen. De commerciële inkomsten zullen in elk geval dalen als men ervoor kiest de marktaandelen minder te laten meespelen. Reclameregies zouden wel eens vooral geïnteresseerd kunnen zijn in de brede succesformules.

Wat de VRT betreft, pleit de heer Verstrepen voor een duidelijke keuze. Als de overheid een openbare omroep wil, moet zij ervoor zorgen dat ze hem op klare wijze kan financieren, zonder de omroep in een commercieel keurslijf te dwingen, dat continu voor moeilijkheden zorgt.

6. Standpunt van de heer Bart Caron

Aan de heer *Bart Caron* geeft de beleidsnota een degelijke maar bescheiden indruk. Het verrassende, spraakmakende en innovatieve laat zich verhopen, maar is er voorlopig nog niet. De grote lijnen en doelstellingen kan hij onderschrijven, ook al blijft het wachten op de concretisering en de verfijning.

Wat de kwaliteit van de pers en de media in het algemeen betreft, gaat de nota door op het bestaande, wat op zich niet verkeerd is. Het Fonds Pascal Decroos en het protocol met de geschreven pers zijn inderdaad zinvol, maar ze volstaan niet. Zodra de budgettaire mogelijkheden zich herpakken, is op dit vlak een bijsturing wenselijk. Groen! vindt niet dat men de pers strikte kwaliteitsregels moet opleggen maar wel dat de overheid stimulerend moet werken in die richting.

Investeren in goede reeksen, goede artikelen en publicaties is indirect investeren in kwaliteit. Ook nieuwe nieuwssites zoals Indymedia verdienen ondersteuning naast de bestaande en populaire commerciële motieven. Pluralisme is erg belangrijk en de overheid moet daarvoor ruimte creëren. Voor de rest is voor de media zelf een zelfregulerende taak weggelegd, al is die daar helaas niet erg toe geneigd.

Er moet worden gewerkt aan het statuut van journalisten, fotografen en andere persmedewerkers, ook al valt dat voor een deel onder de federale bevoegdheid, net als het sociaal statuut van de kunstenaar. Er zijn voor freelancers en stagiairs in elk geval veel verbeteringen mogelijk. Ook het redactiestatuut verdient aandacht. In sommige buitenlandse media wordt iemand pas hoofdredacteur als hij een meerderheid van de journalisten achter zich heeft. Niet alleen de uitgever mag bepalen welke richting een publicatie uitgaat.

De kwaliteit van de media verdient aandacht, en moet een kenmerk zijn van de meest populaire krant tot de meest moeilijke website. Het lid dringt ook aan op overleg met de minister van Onderwijs. Inzake journalistenopleiding is er trouwens werk aan de winkel. Zo is er geen afstemming tussen bachelors en masters, tussen hogescholen en universiteiten. Als de overheid kwaliteit wil, moet ze hierin investeren. Dat was trouwens ook een aandachtspunt in de Staten-Generaal van de Media.

De heer Caron verklaart zich een vriend van de VRT. Een sterke openbare omroep is immers erg belangrijk. Hij hoopt dat de commissie een belangrijke rol speelt in het noodzakelijke debat over de toekomstige kernopdrachten van de openbare omroep. De discussie, die in elk geval moet gevoerd worden voor de volgende beheersovereenkomst, moet zonder taboes verlopen en mag dus ook gaan over de overheadkosten, MNM, de rode knop en de dure sportrechten.

De heer Caron merkt op dat het reeds de tweede keer is dat de herstructurering van de openbare omroep door een gedelegeerd bestuurder ad interim wordt uitgevoerd. Hij dringt er bij de heer Van Roe op aan terughoudend te zijn en de resultaten van het commissiedebat af te wachten. Voor Groen! hoeft de VRT niet de grootste te zijn maar wel de beste.

Het pleidooi in de beleidsnota voor samenwerking tussen omroepen over de rechten vindt het lid lovenswaardig. Zeer mager daarentegen is de aandacht voor de culturele partners, die voor hem nochtans absoluut noodzakelijk is. Verder is ook een fundamenteel debat nodig over de toekomstige rol van de distributeurs, die zich in de praktijk steeds meer bezighouden met de ontwikkeling van content, en eigen zenders op hun kabel zetten. Daarmee ontstaat een ander televisiemodel en de vraag is of dat wenselijk is of niet. De noodzakelijke discussie daarover moet ook gevoed worden door vergelijking met het buitenland.

De heer Caron pleit voor een structurele financiering van de regionale televisie, die niet leefbaar is zonder minimale steun. Deze televisieomroepen vervullen een belangrijke taak op het vlak van informatie en gemeenschapsvorming. Ze moeten echter ook voldoen aan een aantal kwaliteitseisen. Het zal geen fortuinen kosten aan de overheid om dat minimaal mee te financieren.

Een ander zorgenkind is de mediaconcentratie. Concurrentiebeleid is natuurlijk een federale bevoegdheid, maar het bewaken van de diversiteit wordt langzaam een ernstig probleem. Er zijn nog drie krantengroepen en zeven uitgeversgroepen. Het rapport van de VRM is ruim onvoldoende. De regulator ziet geen maatschappelijk probleem zolang er meer dan één is. Maar het gaat hier over essentiële pluriformiteit. In de buurlanden bestaan quota voor kruisverbindingen. Er is minstens een onderzoek nodig. Het lid waardeert wel de plannen van de minister op het vlak van diversiteit.

De heer Caron sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Decaluwe over het must-carrystatuut en voegt daar nog aan toe dat de regionale televisie – als men die dan toch zo belangrijk vindt – in de eerste tien nummers van de kanaalkiezer hoort te zitten. Veel kijkers zijn hun regionale televisie kwijtgeraakt bij de overschakeling naar digitale televisie en dat is doodjammer. Als de distributeurs dit zelf oplossen, hoeft de overheid natuurlijk niet te reguleren.

De heer Caron ondersteunt het pleidooi van de minister voor mediawijsheid. Hij rekent evenwel op een plan dat ambitieuzer is dan wat vandaag voorligt. De ad-hoccommissie Digitaal Vlaanderen heeft vastgesteld dat een deel van het publiek de trein mist. De inspanningen die voor hen nodig zijn, hebben niet alleen met geld te maken. De prijs van de computer en de internetaansluting spelen natuurlijk een rol en die laatste zou eigenlijk gratis moeten zijn in zijn basisvorm.

Maar de drempel is vooral mentaal. Het gaat om het leren waarderen en gebruiken van informatiestromen in al hun vormen. Mediageletterdheid moet een deel van het curriculum worden van het reguliere onderwijs. De heer Caron betreurt tot slot dat de evenementenlijst voor het open net slechts één culturele activiteit bevat. Hij pleit voor uitbreiding. Ook de lijst van sportmanifestaties moet trouwens geactualiseerd worden. Ook dit aspect heeft met toegang te maken.

7. Standpunt van de heer Veli Yüksel

De heer *Veli Yüksel* apprecieert dat er meer ruimte komt voor onderzoeksjournalistiek. De instrumenten voor meer kwaliteitsjournalistiek beoordeelt hij positief, maar hij mist wel visie en ambitie inzake opleidingen. De jonge opleidingen in kaart brengen, kan niet zo moeilijk zijn. Ze moeten echter afgestemd worden op de noden en verwachtingen van een redactie. Heel veel journalisten hebben trouwens een andere opleiding genoten, zoals Germaanse Filologie of Politieke Wetenschappen, en er is weinig tijd voor begeleiding op de redactie zelf. De heer Yüksel vraagt de minister een oplossing te zoeken.

De minister zou alvast kunnen investeren in de redacties van regionale omroepen, die vaak fungeren als leerscholen. Ze zijn echter enorm afhankelijk van reclame. Het gevaar is niet denkbeeldig dat onafhankelijke en objectieve berichtgeving over enkele jaren verlaten wordt. Bij TV Oost bijvoorbeeld is de lokale verankering van de aandeelhouders verdwenen. Het lid pleit voor structurele steun. De doelstellingen zijn moeilijk te halen met te kleine redacties, waarbij de journalist bijvoorbeeld ook nog eens zelf moet filmen. Het resultaat is bandwerk.

De heer Yüksel vindt dat de media koplopers inzake diversiteit moeten zijn. Als instellingen een afspiegeling moeten zijn van de samenleving, moeten ook zij allochtonen aantrekken. De beleidsnota spreekt daar vrijblijvend over. Bij de openbare omroep bestaat een diversiteitscharter maar bij de privéomroepen en de kranten beweegt weinig. Het lid is benieuwd naar het actieplan en de keuze van de instrumenten.

De heer Yüksel informeert wanneer de raad van bestuur van de VRT wordt vernieuwd. Hoe gaat de nieuwe gedelegeerd bestuurder aangewezen worden? Gaat de minister daarover verslag uitbrengen in de commissie?

8. Standpunt van de heer Philippe De Coene met bijkomende bedenkingen van de heren Verstrepen en Decaluwe

De heer *Philippe De Coene* is het niet eens met de beoordeling van de beleidsnota als bescheiden. Als de minister de drie strategische doelstellingen in deze regeerperiode weet te realiseren, zelfs maar gedeeltelijk, heeft de Vlaamse Regering een prestatie geleverd. De diversiteit van het speelveld maakt het moeilijk om de problemen zelfs maar te benoemen. Hij herinnert aan het complexe schema in het rapport van de VRM.

Wat de kwaliteitsjournalistiek betreft, steunt de voorzitter de conditionering van de steun aan de geschreven pers. De meeste leden weten van de plaatselijke journalisten dat zij in onmogelijke omstandigheden moeten werken. Berichten dubbel controleren is op bepaalde niveaus allang niet meer mogelijk. Directeurs in de geschreven pers staan vaker dichter bij de uitgever dan bij hun redactie. Onze media zijn dus ver verwijderd van het

Britse, Franse en Nederlandse model van autonomie, waarop stichtingen toezien. Commerciële druk mag in geen enkel segment van de journalistiek de kwaliteit in de weg staan.

Ervaren redacteuren beklagen zich over de inadequate competenties van pas afgestudeerde bachelors of masters journalistiek, die maken dat ze niet meteen inzetbaar zijn en minstens een fout beeld hebben van de werkelijke journalistiek. Er wordt in de opleidingen te veel les gegeven door mensen met weinig voeling met het journalistieke bedrijf.

De spreker wijst op een pervers effect van het Fonds Pascal Decroos. Journalisten die tijd en ruimte vragen voor een onderzoeksopdracht, worden door hun eigen redactie doorgestuurd naar het fonds. De toestemming voor het project wordt afhankelijk gemaakt van die steun van het fonds. De uitbreiding van de fondsmiddelen is op zich verdedigbaar, maar mag eigen investeringen van redacties niet in de weg staan. Het lid pleit ervoor om hiervan een voorwaarde te maken bij het overleg met de geschreven pers over steunmaatregelen.

KiK is een goed project. Het moet echter verder gaan. Jongeren moeten thuis opgroeien met een krant. Kinderen die dat doen hebben een voorsprong op kinderen in gezinnen waar geen krant wordt gelezen. Tegelijk moeten ze natuurlijk ook leren omgaan met digitale media en hun interpretatie. Als men in dat verband wenst dat het kenniscentrum effectief mediageletterdheid en -wijsheid bevordert, zijn niet alleen middelen nodig, zoals de heer Decaluwe stelde, maar ook de juiste strategie. Het mag niet te sterk academisch en te weinig praktisch worden. Met dat laatste doelt hij in de eerste plaats op de kwetsbare mediaconsument.

Voor wat de publieke omroep betreft, pleit de heer De Coene om de combinatie van hoge kwaliteit en groot publieksbereik te behouden. Dat unieke evenwicht is nodig om te vermijden dat men op termijn een eventueel gemarginaliseerde omroep in vraag zou stellen. Hij ondersteunt een meer kwaliteitsgerichte invulling, maar vindt wel dat te allen tijde een voldoende grote kritische massa moet behouden blijven. Hij wijst erop dat het Vlaamse bipolaire televisielandschap zorgt voor commerciële omroepen van relatief hoge kwaliteit op Europees niveau. Dat betekent tegelijk dat men, zelfs al wordt er bespaard, bereid moet zijn de factuur te betalen voor de combinatie van kwaliteits- en publieksniveau bij de VRT.

Er is een sterke mediaregulator nodig die boven alle verdenking staat. Zelfregulering van de media volstaat immers niet. Productplacement mag bijvoorbeeld niet de vorm aannemen van een publireportage. De VRM ligt soms onder vuur. De commissie moet bereid zijn te luisteren naar sommige privéomroepen die verklaren dat ze anders worden behandeld dan andere privéomroepen en de publieke omroep. Een ernstig debat of een onderzoek kan de autoriteit van de VRM alleen maar versterken. Het Britse model van de VRM staat hierbij voorop. Dankzij de VRM zijn bepaalde afspraken verbeterd. De VRM treedt best niet alleen op als politie maar ook als begeleider.

De heer De Coene is verwonderd dat leden van de meerderheid de investeringsplicht voor distributeurs in vraag stellen. Dit principe staat immers op pagina 73 van het regeerakkoord. De heer De Coene gelooft niet in vrijwilligheid. De ervaring met de Europese televisie zonder grenzen – en de vrijblijvende bepaling rond de Europese quota – heeft aangetoond dat een niet-bindende regeling niet werkt. Er zijn regels nodig voor zowel commerciële als redactionele activiteiten. Empowerment van de consument, die zich in alle domeinen van de marketing organiseert, is mogelijk een nieuw element.

De heer De Coene is niet doof voor het pleidooi van de Vlaamse regionale omroepen verenigd in NORTV, om te voorzien in een structurele overlevingskans. Er zijn verschillende vormen van alternatieve financiering mogelijk. De op zich nobele contracten die thans

worden afgesloten met lokale en provinciale overheden, zorgen in feite voor een scheiding tussen echt en half echt tot niet-overtuigend televisiewerk. In de plaats daarvan pleit de voorzitter voor een andere soort overeenkomsten tussen de verschillende bestuursniveaus, de omroepen en eventueel de distributeurs, waarbij de VRM zou kunnen toezien op het gebruik dat wordt gemaakt van de middelen van de verschillende investeerders of van de publieke middelen.

De minister heeft niet alle kaarten op tafel gelegd en blijft op een aantal punten voorzichtig. Het streven naar voldoende voorbereidend onderzoek is ook lovenswaardig, want men moet anekdotisch beleid vermijden. De heer De Coene geeft als voorbeeld burn-out en de behandeling van oudere journalisten op redacties. De Arteveldehogeschool heeft daar een studie over gemaakt, die aantoont dat de toedracht helemaal anders is dan de meesten denken. Goed beleid is best op objectief vastgestelde feiten gebaseerd.

De heer De Coene besluit dat alle milieus hun stem moeten laten horen in het debat over de toekomstige taak en financiering van de publieke omroep. Ook de commissie moet daarin volop haar rol spelen. Dat is belangrijker dan losse vragen om de pers te halen.

De heer *Jurgen Verstrepen* wijst erop dat de regering met de steun aan de pers een middel in handen heeft om iets te doen voor de kwaliteitsjournalistiek. Is zij bereid om de steun te herbekijken en er criteria aan te koppelen? Daarbij gaat het om meer dan de sensatiejournalistiek maar om de algemene behandeling van politiek door de journalistiek.

De heer *Carl Decaluwe* repliceert dat een parlementslid vrij is om te vragen wat hij wil. In het kader van de steun aan de geschreven pers, is het lid geïnteresseerd in de balansen van de uitgevers. Anderzijds is het misschien mogelijk die steun te verlenen in ruil voor iets anders, wat men dan zou kunnen integreren met het Fonds Pascal Decroos.

Vervolgens roept hij de vraag op of het normaal is dat hoofdredacteuren onder een nv-statuut werken. Daar zit de commercialisering al in. Het lid pleit voor een grondige evaluatie, die ook nodig is met het oog op de controle van Europa op de mededinging. Hij verlengt liever de lopende regeling met zes maanden dan haar te wijzigen zonder grondig debat, ook met de uitgevers.

Wat de krant in de klas betreft, stelt hij vast dat de jeugd kennis neemt van het nieuws op het internet. Dat roept de vraag op naar de spanning tussen de financiering van de nieuwssites van de openbare omroep en die van de private uitgevers.

Wat de regulator betreft, is het essentieel dat alle actoren regelmatig samenkomen over de interpretatie van de wetgeving. De politiek mag zich uitspreken over de werking maar mag zich niet bemoeien met de inhoud van uitspraken.

De heer *Philippe De Coene* wil dat laatste evenmin, gezien de scheiding der machten. Monitoring door het parlement is iets anders dan in de plaats treden van de regulator.

De heer *Carl Decaluwe* erkent het belang van de kritische massa inzake de kwaliteitseisen die worden opgelegd aan de VRT. Maar moet men die met één of meerdere programma's bereiken? Het doel kan ook bereikt worden met een programma over cultuur, een over sport enzovoort. De kritische massa mag geen drogreden zijn om bepaalde dingen niet te doen.

Wat de distributeurs betreft, verkiest het lid overleg met de actoren na grondige analyse boven de overname van het systeem van de Franse Gemeenschap. Het gaat om beursgenoteerde bedrijven die winstcijfers moeten halen, die in hun eigen belang bepaalde zaken vrijwillig doen.

Op welke manier wil men de regionale omroepen structureel ondersteunen? De provincies geven geld maar bekijken de omroepen als marketinginstrument. Het risico van politisering is even groot als dat van de commercialisering. Het lid pleit voor voorzichtigheid.

Wat de mediawijsheid betreft, informeert de heer Decaluwe hoe men het middenveld denkt te sensibiliseren en te ondersteunen om zijn empowermentsopdracht op te nemen. Ook daarover is een grondig debat nodig, net als over de taakstelling van de openbare omroep en de steun aan de geschreven pers.

9. Antwoord van minister Ingrid Lieten

9.1. Protocol met de geschreven pers

Minister *Ingrid Lieten* wijst erop dat de beleidsnota duidelijk vermeldt dat het bestaande protocol met de geschreven perssector niet zonder meer in de huidige vorm verdergezet zal worden: er zal dus dit jaar overlegd worden over de inhoud van een nieuw protocol dat zal beginnen lopen begin 2011. De minister gaf ondertussen aan haar administratie de opdracht om de evaluatie van het huidige protocol op te starten. Er wordt in de beleidsnota duidelijk gezegd dat over het protocol overlegd zal worden. Het gaat hier immers over een protocol dat tussen twee partijen wordt afgesloten en het gesprek zal dan ook gevoerd worden met de uitgevers. Ook de Vereniging van Journalisten zal haar mening kunnen geven. Zonder vooruit te lopen op de uitkomst van het overleg, is het duidelijk dat steun gekoppeld zal worden aan nadrukkelijke voorwaarden die de kwaliteit en de redactionele onafhankelijkheid verhogen. In de commissie werd reeds herhaaldelijk gewezen op het belang van een redactiestatuut dat erop gericht is om de onafhankelijkheid van de redactie te garanderen ten aanzien van de directie/uitgever. De minister zal dat criterium overwegen voor het nieuwe protocol. Een redactiestatuut alleen garandeert echter niet noodzakelijk die onafhankelijkheid. De minister deelt de zorgen over de mogelijke gevaren inzake onafhankelijkheid wanneer hoofdredacteurs te dicht bij de directie aanleunen. Dat zal zeker aan bod komen in het overleg met de uitgevers. Het in dienst houden van oudere journalisten om de kwaliteit van de media te handhaven betreft het voorgaande protocol. Voor het nieuwe protocol dient te worden nagegaan hoe correcte arbeidsomstandigheden kunnen worden gelinkt aan de steun aan de geschreven pers.

In de beleidsnota staat het voornemen om de bestaande journalistenopleidingen in kaart te brengen en na te gaan waar er verbeteringen mogelijk zijn. Als er een duidelijk zicht is op wat er nu bestaat en wat de eventuele leemtes en niet-ingevulde behoeftes bij redacties en uitgevers zijn, kan de minister overgaan tot duidelijke beleidskeuzes, eventuele nieuwe maatregelen en bijsturingen. Intussen heeft de minister vernomen dat Mediarte, het sociaal fonds voor de audiovisuele sector, gestart is met een tweejarig lopend project om een sectorfoto te maken. Meer concreet zal de sectorfoto een beeld geven van: welke opleidingen aangeboden worden en hoe de aansluiting van onderwijs naar de arbeidsmarkt verloopt; hoe de in- en doorstroom in de sector gerealiseerd wordt; hoe de sector demografisch samengesteld is en omgaat met diversiteit; en hoe de werkgevers omgaan met het optimaliseren van de competenties van hun werknemers.

De minister heeft aan de administratie gevraagd om ook een aanvullende onderzoeksopdracht uit te schrijven gezien het fonds zich in eerste instantie richt op de audiovisuele sector en niet op de geschreven pers. In dit aanvullend onderzoek gaat het meer concreet over de journalistiek – zij het in brede zin. Voorts wil de minister ook in kaart brengen hoe, naast de academische vorming, ook de buitenschoolse en naschoolse opleidingen georganiseerd worden. Daarbij zal ze uiteraard overleggen met de minister van Onderwijs. Dit aanvullend onderzoek moet input geven voor de evaluatie en eventueel ook voor de opmaak van een nieuw protocol met de geschreven pers. Tevens moeten de resultaten van

het aanvullende onderzoek voorwerp zijn van verder overleg met de minister van Onderwijs aangaande de kwaliteit van de opleidingen.

Voor 2008 bedroeg het totale budget van de centrale media-aankoop van de Vlaamse overheid 9.248.415 euro. Voor meer gedetailleerde cijfers verwijst de minister naar het communicatiejaarverslag van de Vlaamse Regering 2008.

Er wordt een stuurgroep opgericht die actiepunten kan formuleren over onder meer het beroepsstatuut van de journalist en de eventuele toepassing van het 'sociaal statuut' van de kunstenaars op zelfstandige beroepsjournalisten. Deze stuurgroep is een concreet antwoord op de Staten-Generaal van de Media van 2008 alwaar – en trouwens ook in het publiek debat nadien – veel aandacht werd gevraagd voor de arbeidsvoorwaarden en sociaaleconomische positie van journalisten en fotografen. Gezien de recente discussies over de werkomstandigheden in de audiovisuele sector zal de stuurgroep een bredere missie krijgen en zich buigen over de werkomstandigheden in de brede mediasector. Deze stuurgroep zal nog dit voorjaar samengesteld worden. Het thema van de volgende staten-generaal ligt nog niet vast; de commissieleden uitten hun bezorgdheid over het veranderende medialandschap en de nieuwe machtsverhoudingen. Dit kan een mogelijk thema zijn voor een nieuwe staten-generaal in 2011. De minister zal een kader uitzetten om de staten-generaal een periodiek karakter te geven. Dat zal gebeuren in overleg met de SARC.

De minister vindt het natuurlijk belangrijk dat kinderen en jongeren leren omgaan met alle media. Maar KiK focust op de geschreven pers; het tegengaan van ontlezing en het belang kinderen en jongeren bewust te maken van de meerwaarde en diepgang die kranten kunnen bieden. Die houding wordt ondersteund door de positieve evaluatie van het wetenschappelijk onderzoek dat in het kader van KiK elk jaar wordt uitgevoerd. KiK kan beschouwd worden als een instrument van een beleid rond mediawijsheid. In dit beleid moeten de kennismaking en kritische omgang met de andere media eveneens aan bod komen.

De distributie van vaktijdschriften voor bepaalde specifieke technische richtingen en scholen gebeurt beter door de onderwijsinstanties zelf, eerder dan vanuit het mediabeleid. Scholen en vakleraars zijn beter op de hoogte van hun vakdomein en de meest geschikte tijdschriften voor hun doelgroep.

9.2. Het Kenniscentrum voor Mediawijsheid

Het Kenniscentrum voor Mediawijsheid krijgt een ruime opdracht en uiteenlopende taken. De doelstelling van het beleid voor mediawijsheid is dat alle mediagebruikers voldoende informatievaardigheden, technische vaardigheden en strategische vaardigheden hebben. Het centrum mag inderdaad geen louter academische oefening worden. Voor 2010 zijn hier inderdaad nog geen middelen voor vrijgemaakt, desondanks starten de voorbereidingen dit jaar.

Eindtermen zijn minimumdoelen, vastgelegd in de wetgeving, die worden opgelegd aan scholen. Vakoverschrijdende eindtermen moeten gerealiseerd worden over de vakken heen. Op 1 september 2010 worden de vakoverschrijdende eindtermen geactualiseerd voor het secundair onderwijs. Mediawijsheid wordt daar voortaan in opgenomen. Dit kan nog gespecificeerd worden in de leerplannen van de koepels en van de scholen. Scholen hebben veel vrijheid om dit zelf in te vullen.

9.3. De openbare omroep

De minister is niet geneigd de definitie van de openbare-omroepopdracht in het decreet te veranderen. Bijsturingen kunnen best gebeuren in de nieuwe beheersovereenkomst. Het heeft geen zin op dit en andere inhoudelijk aspecten vooruit te lopen, en nu al allerlei con-

clusies te trekken, nog voor de geëigende actoren die input moeten leveren in het kader van de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst, hun werk goed en wel begonnen zijn. Vragen over de verkoop van MNM, de rode knop, de rol van de VRT op internet en de evaluatie van de knipperlichtprocedure zijn terecht, maar dienen ook in dit verband worden behandeld.

In de beleidsnota staat dat toegang bieden tot het hele spectrum van alle muziekgenres een belangrijk aandachtspunt blijft in de volgende beheersovereenkomst. De VRT moet met andere woorden de plek van Nederlandstalige muziek bestendigen en versterken. De doelgroep senioren moet eveneens meer aandacht genieten op de VRT.

De vraag of alles wat de VRT uitzendt, in principe eerst in open net wordt uitgezonden, wordt beantwoord in het regeerakkoord. Dat stelt dat het hele lineaire aanbod, inclusief alle bestaande plus-initiatieven, via de ether gratis beschikbaar moet zijn in Vlaanderen en Brussel. Alle digitale abonnees in Vlaanderen en Brussel moeten zonder meerkost het hele lineaire digitale VRT-aanbod kunnen ontvangen.

De timing en fasering van de nieuwe beheersovereenkomst staan in de huidige en in titel IV van deel II van het Mediadecreet dat handelt over de beheersovereenkomst. Het zijn met name de artikelen 17 over de inhoud van de nieuwe beheersovereenkomst, 18 over het aanbieden van nieuwe diensten die buiten de beheersovereenkomst vallen, 19 over de duur van de beheersovereenkomst. Daarin staat dat de VRT zes maanden voor het verstrijken van de beheersovereenkomst een nieuw ontwerp van beheersovereenkomst voorlegt aan de Vlaamse Regering. Indien er geen nieuwe beheersovereenkomst is bij verstrijken van de oude beheersovereenkomst, loopt de oude beheersovereenkomst door. Voorts is er nog artikel 20 dat de stappen ter voorbereiding van een nieuwe beheersovereenkomst beschrijft. De Sectorraad Media organiseert een bevraging over de omvang van de openbare-omroepopdracht van de VRT en de invulling ervan tijdens de nieuwe beheersovereenkomst, rekening houdende met de belangrijkste evoluties in de mediamarkt en in de technologie en de rol van de VRT daarin. De evaluatie van de mediamarkt gebeurt op basis van zes criteria: de wijzigingen van de bedrijfseconomische situatie in het Vlaamse medialandschap, het algemeen media-aanbod in de Vlaamse markt, de technologische evoluties, de internationale tendensen, de bescherming en promotie van de Vlaamse cultuur en identiteit en de verwachtingen en behoeften van de mediagebruiker. De sectorraad doet hiervoor beroep op experts. De sectorraad maakt op basis van deze bevraging een advies over aan de regering dat ook wordt gepubliceerd. De sectorraad is ondertussen, in overleg met de administratie, deze oefening gestart. De minister verwacht het advies in het najaar van 2010. Met dit advies in handen moet de discussie worden gevoerd.

De tussentijdse evaluatie – zoals gevraagd in artikel 3, §2 – die na drie jaar moet plaatsvinden, werd inderdaad opgestart in het najaar 2009. De goedkeuring van de tussentijdse evaluatie zal gebeuren door de nieuwe raad van bestuur.

De minister benadrukt dat de VRT een belangrijke bijdrage levert in tal van innovatieve projecten in de Vlaamse audiovisuele sector. Meest in het oog springend tijdens de eerste fase waren de proefprojecten in verband met digitale en interactieve televisie: het Digitaal Thuisplatform of het IO project en Vlaanderen Interactief, en het eerste crossmediale product KetnetKick. In het project KetnetKick werden ook de eerste stappen gezet voor speltoepassingen voor educatieve doeleinden.

Sinds 2004 gebeuren de meeste onderzoeksprojecten in nauwe samenwerking met de Vlaamse universiteiten in het kader van het Interdisciplinair instituut voor Breedband Technologie (IBBT), zodat fundamentele onderzoeksresultaten in verschillende domeinen kunnen toegepast worden in de praktijk. Op basis van de verworven inzichten in deze projecten bouwde de VRT in 2007 de Digitale Mediafabriek en is ze vandaag nog steeds één

van de koplopers in Europa op het gebied van crossmediale, bestandsgebaseerde mediaproductie.

De minister blijft kijkcijfers belangrijk vinden, maar aanvullend en meer concreet moet ook de kwaliteit worden vertaald in parameters: onder meer via waarderingscijfers, het eventueel bepalen van procentuele verhoudingen in programma-aanbod van belangrijke onderscheidende opdrachten van de VRT zoals nieuws en cultuur ten oprichte van entertainment. De gesprekken in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst zullen ook daarover uitsluitsel geven.

9.4. Investeringsplicht voor de dienstenverdelers in de audiovisuele sector

Het regeerakkoord stelt dat "een investeringsplicht voor de dienstenverdelers in de audiovisuele sector noodzakelijk" is, om nieuwe hefbomen te hebben voor de audiovisuele sector. De beleidsnota herhaalt die stelling, en legt uit dat de modaliteiten hiervan uitgewerkt zullen worden in een besluit van de Vlaamse Regering. Dit zal gebeuren na een grondige analyse van de mogelijkheden, en in nauw overleg met de betrokken partijen. De minister waarschuwt voor haastwerk. De verwijzing naar het gegeven dat de investeringsplicht al bestaat in de Franse Gemeenschap betekent geenszins dat het bestaande systeem zonder meer zal worden gekopieerd. De minister kijkt uit naar het debat daarover in deze commissie.

De minister legt deze maand de eerste contacten over het STIVO.

9.5. Steun voor de regionale televisieomroepen

Op 15 december 2005 sloot de Vlaamse Regering een eerste principeverklaring met de Niet-Openbare Regionale Televisieverenigingen Vlaanderen vzw (NORTV). Dat is de koepelorganisatie van de tien Vlaamse regionale televisieomroepen, bevattende ATV, AVS, Focus, Kanaal 3, Ring-tv, ROB-tv, RTV, tvbrussel, TV Limburg en WTV voor een periode van twee jaar. Na een positieve evaluatie van deze principeverklaring werd besloten om ook voor 2008 een nieuwe steunmaatregel op te stellen maar deze keer evenwel, ingaand op de bemerkingen van de Inspectie van Financiën, zonder principeverklaring. Ook voor 2009 werd deze steunmaatregel voortgezet.

Aan de tien Vlaamse regionale televisieomroepen worden voor het werkingsjaar 2008 en het daaropvolgend begrotingsjaar 2009 subsidies toegekend voor een totaalbedrag van 2.185.000 euro. De subsidies zijn bestemd voor de ondertiteling van nieuwsprogramma's ten behoeve van doven en slechthorenden; de uitvoering van de decretale opdrachten, vastgelegd in de artikelen 165 tot en met 173 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en de televisie, in het bijzonder voor de verzorging van programma's die de betrokkenheid van de burgers bij hun regionale leefwereld moeten vergroten; het ontwikkelen van initiatieven en projecten die de regionale omroepen de mogelijkheid bieden om zich aan te sluiten op een aantal nieuwe digitale en interactieve ontwikkelingen en platformen in het kader van de convergerende media; algemene opleidings- en vormingsprojecten voor jonge journalisten om de kwaliteit, de diversiteit en de pluriformiteit van het aanbod te bevorderen.

De minister zal onderzoeken of het nodig of wenselijk is de regionale omroeporganisaties structureel te subsidiëren. Voorafgaand heeft ze de opdracht gegeven aan de administratie om een onderzoek uit te schrijven ter evaluatie van de regionale televisieomroepen, waarbij eveneens aandacht zal gaan naar de impact van de overheidscommunicatie op hun financiering en werking.

9.6. Particuliere radio-omroeporganisaties

De erkenningen voor de FM-band die werden uitgereikt aan de particuliere radio-omroeporganisaties zijn verlengd tot 25 september 2016. Dit werd nog beslist tijdens de vorige regeerperiode. Deze verlenging maakt het mogelijk de nodige voorbereidingen te treffen voor een eventueel nieuw radiolandschap. Zoals gesteld in de beleidsnota zal de minister een grondige marktanalyse laten maken om gegronde strategische keuzes over het Vlaamse radiolandschap te maken. Hierbij moeten er inzichten komen over juridische en technische middelen om een optimale realisatie van het inhoudelijke plan mogelijk te maken. Daarbij zal onder meer ook een technisch onderzoek horen waarbij de frequenties zullen moeten gescreend worden op toekomstige bruikbaarheid en waarbij ook rekening moet worden gehouden met internationale akkoorden. Het afronden van dergelijk onderzoek vraagt echter de nodige tijd.

Daarbij komt volgens de minister nog dat het momenteel niet duidelijk is welke weg er in Europa zal worden gevolgd met betrekking tot de mogelijke digitalisering van de FM-band. De administratie volgt de ontwikkelingen hierover nauwgezet. Volgens een voorliggend ontwerprapport van de Conférence Européenne de Post et Télécommunication (CEPT) over de toekomstige mogelijkheden voor de digitalisering van band II (87.5-108.0 MHz), zijn er op Europees niveau nog geen definitieve opties genomen over de digitalisering van de FM-band, noch over de termijn waarbinnen een eventuele digitalisering mogelijk is. Technologieën die in het bovenvermeld ontwerprapport worden vermeld bij een eventuele digitalisering van de FM-band zijn DRM+, HD-Radio, FMExtra en T-DAB. Binnen de CEPT wordt voorgesteld om een bijkomend rapport op te stellen met technische elementen en parameters nodig voor de introductie van digitale systemen in de FM-band. De administratie zal een analyse maken over het Vlaamse radiolandschap, analoog en digitaal.

Voor een mogelijke frequentieherverdeling moeten de resultaten van de hierboven vermelde analyse afgewacht worden. De VRM heeft in juni 2006 aan Norkring België een licentie toegekend voor het aanbieden van een radio-omroepnetwerk. Hiervoor werd het frequentieblok 11A ter beschikking gesteld. Hier worden dan ook mogelijkheden geboden om radioprogramma's in digitale vorm aan te bieden. Het is op dit ogenblik nog niet bekend hoe de capaciteit van de multiplex zal worden ingevuld en welke technologie zal worden ingezet.

Zoals gesteld in de beleidsnota zal de minister ook laten onderzoeken of er nog bijkomend Vlaams frequentiespectrum kan worden ingezet voor digitale omroeptoepassingen en zal de minister de sector oproepen om mee na te denken over de hefbomen die de digitalisering van de radiosector kunnen stimuleren. Uit een studie van de heer Erik Dejonghe, getiteld 'Analyse van digitale radio in Vlaanderen, geplaatst in Europees perspectief' van april 2009, uitgevoerd in opdracht van de administratie, blijkt onder meer dat in eerste instantie een neutrale, afwachtende houding van de Vlaamse overheid, beperkt tot het aanbieden van DAB-spectrum en het vastleggen van de gebruikersmodaliteiten, niet onredelijk is.

9.7. Ethercontrole door BIPT en VRM

De Vlaamse Gemeenschap werd jarenlang geconfronteerd met storingen van de uitzendingen van Vlaamse radio-omroeporganisaties door Franstalige radiozenders en door radiopiraten, voornamelijk in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Sinds 1997 werden de problemen alleen maar erger, tot in de Franse Gemeenschap een nieuw radiofrequentieplan in werking trad op 22 juli 2008.

Vanaf dat moment heeft het BIPT zijn rol van etherpolitie daadwerkelijk waargenomen. Door middel van een gefaseerde aanpak werd de orde verzekerd bij de ingebruikneming

van de nieuwe vergunningen van de Franstalige radiozenders. Alle radiozenderpiraten en andere bestaande Franstalige radio's die geen nieuwe vergunning meer hadden aangevraagd, werden uit de lucht gehaald. Op enkele weken tijd heeft het BIPT dus ingegrepen tegen al deze zenders, die jarenlang – voornamelijk in het Brusselse – de frequenties stoorden van verscheidene Vlaamse radio's, en ook storingen veroorzaakten op de radiouitzendingen van de VRT.

De VRM deelde mee dat hij, sedert het bovengenoemd optreden van het BIPT tegen de piraatzenders, hieromtrent geen enkele klacht meer ontvangen heeft van Vlaamse radio-omroepen of van de VRT. Een groot aantal Franstalige zenders kreeg vanaf de inwerkingtreding van het frequentieplan een nieuwe frequentie toegewezen, met daaraan gekoppeld een welbepaald maximaal zendvermogen. Ook bij de ingebruikneming van deze frequenties heeft het BIPT een controlerende rol gespeeld om te vermijden dat het Franstalige radiolandschap opnieuw in de chaotische toestand van voordien zou belanden. Deze aanpak lijkt vruchten te hebben afgeworpen aangezien het aantal storingsklachten van Vlaamse radio-omroeporganisaties, te wijten aan de uitzendingen van Franstalige zenders, sindsdien sterk blijkt te zijn afgenomen.

Dit betekent evenwel niet dat het gehele probleem is gebannen. Er blijven op sommige plaatsen wel storingssituaties bestaan, die allicht te wijten zijn aan niet-conform zendgedrag van Franstalige radio-omroepen. In zijn rapport aangaande de private radio-omroepdiensten voor het werkjaar 2008 erkent de CSA dat een belangrijk aantal radiostations technisch nog niet in orde is. De overgangsfase naar een volledige conforme situatie binnen het eigen vastgelegde frequentieplan van de Franse Gemeenschap blijkt dus nog niet beëindigd. De CSA blijkt de eigen radiozenders in dit opzicht nog wat respijt te geven.

De VRM meldt dat hij tot op heden echter nog niet veel resultaten van controles door het BIPT op verzoek van radio-omroepdiensten ontvangen heeft. Dit is ook een indicatie dat het aantal radiozenders die de klachtprocedure bij het BIPT kent of wenst te benutten, eerder schaars is.

Tot op heden heeft de VRM ook geen aanwijzingen dat het BIPT niet zou ingaan op gemotiveerde verzoeken van radio-omroepdiensten die om een technische controle verzoeken bij radiozenders onder de bevoegdheid van de andere gemeenschap. Vanzelfsprekend blijft het BIPT autonoom in de wijze waarop het dergelijke verzoeken afhandelt en bijvoorbeeld de motivering ervan apprecieert.

Hoewel elke storing er één teveel is en vermijdbare schade berokkent aan de betrokken radio-omroepdiensten, lijkt de omvang van het probleem dat storende radio's van een andere gemeenschap jarenlang veroorzaakten, te zijn afgenomen, mede door een betere aanpak van het BIPT conform zijn wettelijke rol in toepassing van het KB van 26 januari 2007.

Uit diverse controlerapporten die de VRM in 2009 ontving aangaande controles die op eigen initiatief van het BIPT bij Vlaamse radio-omroepdiensten worden uitgevoerd – omdat uitzendingen nu en dan interfereren op frequenties die bestemd zijn voor de veiligheidsdiensten of de luchtvaart – blijkt ook dat het BIPT nu meer greep houdt op het bewaren van de orde in het radiolandschap in uitvoering van de wettelijk toebedeelde rol van etherpolitie.

Er loopt een aantal juridische procedures voor de Raad van State over de FM-band. Een belangrijk deel van de discussie in elk van de procedures handelt over de vraag of en wanneer voldaan is aan de voorwaarde die is opgelegd door artikel 17 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie. Dat artikel legt bij de coördinatie van

radiofrequenties de verplichting op tot het sluiten van een voorafgaand samenwerkingsakkoord.

In één van de procedures – met name de procedure tegen het Vlaamse FM-frequentieplan dat is neergelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 – heeft de Raad van State bij tussenarrest van 17 maart 2008 een prejudiciële vraag gesteld aan het Grondwettelijk Hof over het al dan niet verplichtend karakter van een voorafgaand samenwerkingsakkoord in het licht van de bevoegdheidsverdelende regels. In deze zaak werd intussen, op vraag van zowel de Franse als de Vlaamse Gemeenschap, om uitstel gevraagd, teneinde onderhandelingen een kans te geven. De onderhandelingen en technische besprekingen tussen de administraties zijn op dit ogenblik nog lopende.

Een obstakel dat een evenwichtig radiolandschap in de weg kan staan, is het eventueel eenzijdig in dienst stellen van Franstalige zenders met technische karakteristieken die Vlaamse frequenties kunnen storen. De onlangs verschenen ontwerpbeslissingen op de website van de CSA voor zes zenders van de Franse Gemeenschap, in het kader van een optimalisatie van het Franstalige FM-frequentieplan, roepen op tot een zekere waakzaamheid op dat vlak.

In het licht van bovenvermelde ontwerpbeslissingen van de CSA die werden opgemaakt zonder voorafgaand overleg met de Vlaamse Gemeenschap, heeft de minister al een brief gestuurd naar de Franstalige minister van Audiovisuele Zaken en ook de administratie protesteerde formeel tegen deze gang van zaken. De minister zal nagaan wat moet gebeuren en welk forum het meest geschikt lijkt om de problematiek van het blijvend op elkaar afstemmen van de FM-frequentieplannen van de beide gemeenschappen te bespreken.

9.8. Procedurebehandeling bij de VRM

De VRM is nog een jonge organisatie die de mogelijkheid moet krijgen om zijn positie in het medialandschap verder te consolideren. De VRM streeft naar een open en duidelijke communicatie met de sector. Daarom heeft de regulator een informatiedocument opgesteld dat een overzicht geeft van de hoofdelementen van de bestaande beleidslijn inzake bestraffing die binnen de algemene kamer van de regulator wordt gehanteerd. Het betreft een leidraad die vuistregels bevat bij het bepalen van de strafmaat van inbreuken op het Mediadecreet. De gehanteerde regels zijn indicatief, afhankelijk van de specifieke omstandigheden eigen aan het dossier. De regulator kan ook rekening houden met andere elementen.

Bij het opstarten van een procedure op tegenspraak of een klacht wordt het informatiedocument steeds meegestuurd aan de betrokken omroep zodat die duidelijk geïnformeerd is over de sancties die de regulator kan opleggen. Daarenboven is het document ook beschikbaar op de website van de regulator.

De partijen beschikken over de mogelijkheid om willig beroep in te stellen bij de regulator zelf, ze kunnen daardoor bij dezelfde kamer eenzelfde dossier indienen met nieuwe elementen. Van deze mogelijkheid wordt geregeld gebruikgemaakt, en herzieningen van uitspraken komen soms voor. Voorts kunnen de partijen een annulatieberoep bij de Raad van State instellen.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn beslissing 14/2007 van 17 januari 2007 duidelijk gesteld dat rechtzoekenden over een daadwerkelijk beroep voor een onafhankelijk en onpartijdig rechtscollege beschikken doordat ze tegen een beslissing van de regulator een annulatieberoep kunnen instellen bij de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak. De Raad van State heeft naar ditzelfde standpunt verwezen in zijn advies 44.986/1/V van 10 september 2008 over het voorontwerp van decreet betreffende radio-omroep en televisie.

Men mag hieruit besluiten dat noch uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, noch uit de rechtspraak van de Raad van State blijkt dat de regulator de rechten van de verdediging al zou geschonden hebben.

Bij de bespreking van het ontwerp van het huidige Mediadecreet is het creëren van een andere, bijkomende beroepsmogelijkheid trouwens ter sprake gekomen. Men dacht hierbij aan een beroepsmogelijkheid bij het Hof van Beroep van Brussel, zoals bij beslissingen van het BIPT het geval is, of bij een overkoepelende, op te richten beroepskamer bij de regulator. Uiteindelijk heeft het beleid en het parlement beslist om niet te kiezen voor een bijkomende beroepsmogelijkheid.

De minister betreurt dat de indruk zou ontstaan dat er gewerkt wordt met verschillende maten en gewichten. Over elke beslissing wordt immers uitvoerig gecommuniceerd door de VRM. Enerzijds kan eenieder de volledige inhoud van elke beslissing raadplegen op de website van de regulator. Bovendien wordt van elke beslissing ook een korte samenvatting op de website geplaatst. In deze samenvatting wordt ook telkens uitdrukkelijk verwezen naar de beweegredenen en argumentering achter elke beslissing en sanctionering.

Bij het uitvoeren van monitoringopdrachten worden de Vlaamse omroepen door de regulator op gelijke voet behandeld. Het overzicht van de uitgevoerde monitoringopdrachten op de website van de regulator toont aan dat er geen enkele omroep wordt geviseerd. Het feit dat een omroep meer gestraft werd dan andere omroepen heeft dus niet te maken met het feit dat hij meer zou worden gemonitord door de regulator, maar wel met het feit dat bij de omroep, ondanks eerdere boetes, nog steeds inbreuken tegen de bepalingen van het Mediadecreet worden vastgesteld.

De minister verwijst naar de opmerking van de heer Verstrepen die het vreemd vindt dat de VRM vooraf het bedrag zou vastleggen van de boetes die het volgende jaar zullen geïnd worden. Het betreft geen vastlegging, maar enkel een raming die gebaseerd is op de boetes van het afgelopen jaar. In het jaarverslag van de regulator wordt een overzicht gegeven van de in het afgelopen jaar opgelegde boetes. Bovendien is het zo dat in tegenstelling tot het verleden, de administratieve geldboetes, zoals deze zijn vermeld in de artikelen 228 en 229 van het Mediadecreet, niet meer toekomen aan de werkingsmiddelen van de regulator maar gevoegd worden bij de algemene middelenbegroting van de Vlaamse overheid. Hierdoor heeft het bedrag van de opgelegde geldboetes geen rechtstreekse invloed op de werkingsmiddelen van de regulator.

9.9. Rapport Mediaconcentratie in Vlaanderen van de VRM

Verschillende parlementsleden merken terecht op dat de mediasector snel evolueert. Het door de VRM opgestelde rapport Mediaconcentratie in Vlaanderen van 2009, is uiteraard slechts een momentopname. De actualiteit haalt dan ook het rapport in op het moment van de publicatie. Desondanks geeft het rapport een belangrijke beschrijving van de bestaande mediaconcentratie. De regulator houdt de mediaconcentratie in Vlaanderen permanent in de gaten. Zo werd een databank ontworpen waarin dagelijks elke wijziging in de sector wordt bijgehouden. Indien dit nodig zou blijken, kan dan ook tussentijds gerapporteerd worden.

De minister neemt kennis van de kritische bemerkingen dat de telecomoperatoren niet of onvoldoende aan bod komen in het rapport. Het rapport 2009 werkt met de meest recente beschikbare financiële informatie, van de in 2009 neergelegde jaarrekeningen over 2008. Op basis hiervan werd zo goed als mogelijk rekening gehouden met de positie die de telecomoperatoren innemen in het Vlaamse medialandschap. Zo werd de verhouding tussen de telecomoperatoren aan de hand van hun digitale klanten in kaart gebracht. Er werd ook melding gemaakt van de uitbreiding van hun distributieactiviteiten waarbij de opera-

toren aansluiting zoeken bij de marktactiviteiten van de omroepen. Belgacom en Telenet werden dan ook opgenomen in de tien belangrijkste mediagroepen in Vlaanderen.

De minister ontkent niet dat er nog meer werk kan gemaakt worden van het mediarapport en de plaats die de telecomoperatoren innemen. De regulator heeft reeds verschillende actiepunten uitgewerkt en ondernomen om hieraan tegemoet te komen.

In het kader van artikel 185 van het nieuwe Mediadecreet worden momenteel gegevens verzameld over het klantenbestand van de verschillende netwerkoperatoren. Het doel van deze informatieverzameling is om te kunnen bepalen of een bepaald netwerk voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel is om omroepprogramma's te ontvangen. Dit moet de regulator eveneens in staat stellen om de machtsverhoudingen tussen de verschillende netwerkoperatoren in kaart te brengen.

9.10. Samenwerking tussen telecommunicatie en mediaregulatoren

De minister stelt dat het noodzakelijk maar niet eenvoudig is om een samenwerkingsakkoord tot stand te brengen tussen telecommunicatie en mediaregulatoren. Netwerkoperatoren zijn grote spelers op de telecommunicatiemarkt. Vele aspecten die cruciaal zijn in een goede analyse van deze spelers hebben dan ook betrekking op zowel de mediasector als de telecommunicatiesector. Samen met de andere mediaregulatoren en het BIPT onderzoekt de regulator momenteel hoe deze problematiek kan worden aangepakt, expliciet rekening houdend met de verschillende bevoegdheden van de regulatoren. In de zomer van 2009 werd een eerste informatieronde georganiseerd met het oog op het uitwerken van verschillende scenario's. De vernietiging van het BIPT-besluit omtrent markten 11 en 12 door het Hof van Beroep en de benoemingsperikelen van de nieuwe raad van bestuur van het BIPT, hebben ervoor gezorgd dat dit dossier enige vertraging heeft opgelopen. Ondertussen werden echter nieuwe stappen ondernomen om verder te gaan met de nodige analyses van de desbetreffende markten.

9.11. Diversiteitsbeleid en urban radio

Het diversiteitsbeleid moet binnen de mediasector nog stapsgewijs vorm krijgen. Er komt dan ook eerst een syntheseoefening die de thematiek duidelijk in kaart brengt, maar ook denkpistes aankaart hoe de diversiteit binnen de media op een effectieve manier te realiseren. De minister zal dit jaar een opdracht geven aan het kennisknooppunt Interculturaliteit binnen het Departement CJSM. Diversiteit vergt een open houding bij de diverse stakeholders. De minister vraagt alle actoren in de mediasector om oog te hebben voor een aanpak die gericht is op meer diversiteit.

In dat diversiteitsbeleid passen de urban radio's. Urban is een verzamelnaam voor een heleboel, jonge en stedelijke muziekgenres. Het gaat om onder andere r&b, reggae, punjab, afrobeat, turkpop… Die genres hebben één ding gemeen: de meeste jongeren van allochtone afkomst voelen er zich door aangesproken. Vanuit managers voor diversiteit is het nu het derde jaar dat er subsidies verstrekt worden aan REC Radiocentrum, om allochtone jongeren de kans te geven radio te leren kennen in al zijn aspecten, om met internetradio bezig te zijn en om af en toe een FM-radio te maken. Een verlenging van projecten onder managers van diversiteit wordt na drie jaar niet meer aanvaard door de Inspectie van Financiën. Aangaande het urbanradioconcept wil de minister eerst de voorbije jaren evalueren en nagaan hoe dit dossier in de toekomst een hefboom kan zijn in een diversiteitsbeleid.

9.12. Benutten van het digitaal dividend door vrijgekomen analoge uitzendfrequenties

Met het digitaal dividend wordt in principe het frequentiespectrum bedoeld dat vrijkomt wanneer de omroepprogramma's die voorheen analoog werden verspreid, nu via de ether

louter op digitale wijze worden uitgezonden. De discussies over het digitaal dividend gaan over de frequentieband 470-862 Megaherz MHz (=frequentiekanalen 21 tot 69), een frequentieband die tijdens de Regionale Radiocommunicatie Conferentie (RRC-06) in 2006 gepland werd voor digitale omroep. De frequentieband 470-862 MHz betreft hier een in wezen primaire omroepband die dan ook door de gemeenschappen wordt beheerd. De Vlaamse Gemeenschap verwierf tijdens deze RRC-06 ook frequentiespectrum in de bovenvermelde frequentieband voor gebruik voor DVB-T en DVB-H. Het volledige Vlaamse frequentiespectrum, verworven tijdens RRC-06, werd vastgelegd in een Vlaams frequentieplan in 2007. Een deel van de frequenties werd ondertussen toegekend aan de VRT en een deel aan Norkring België. Een aantal Vlaamse digitale frequenties werd tot op heden nog niet vrijgegeven, onder meer de Vlaamse frequenties in een deel van de bovenvermelde frequentieband, namelijk het deel 790-862 MHz. Het gaat om de kanalen 62, 65, 68 en 69.

Tijdens de Wereldradioconferentie in 2007 (WRC-07) werd beslist dat vanaf 17 juni 2015 een deel van bovenvermelde frequentieband, namelijk de frequentiekanalen 61 tot 69 ook – naast de primaire omroepstatus – coprimair de mobiele status krijgt. Dit betekent dat vanaf 17 juni 2015 ook dit stuk – namelijk de frequentiekanalen 61-69 – gebruikt kan worden op primaire basis, naast omroep, voor mobiele telecomdiensten. Een aantal landen kan nu al mobiele telecomdiensten introduceren in de frequentieband 790-862 MHz omdat ze daar tijdens de Wereldradioconferentie in 2007 voor opteerden. Deze eventuele introductie van mobiele diensten in die buurlanden kan maar voor zover zij andere diensten, zoals omroep, niet storen en ook geen bescherming claimen ten opzichte van omroepdiensten. België, vertegenwoordigd door het BIPT tijdens WRC-07, opteerde er toen voor om zich niet aan te sluiten bij die landen waar nu reeds de introductie van mobiele diensten onder bepaalde voorwaarden mogelijk is.

De minister is op de hoogte van de internationale ontwikkelingen en de druk om deze subband te openen voor mobiele telecomtoepassingen. De administratie volgt alvast deze ontwikkelingen op de voet. De vervaging tussen media en telecom lijkt de minister echter een belangrijke factor om het gesprek met de federale overheid hieromtrent te voeren en in de toekomst niet zonder meer uit te gaan van een mogelijk exclusieve bevoegdheid van de federale overheid in deze materie.

9.13. Consumentenbescherming, empowerment van de consument en de vraag naar hybride settopboxen

De burger kan op het gebied van consumentenbescherming ook voor geschillen aangaande digitale televisiediensten een beroep doen op de ombudsdienst voor telecommunicatie. Deze mogelijkheid ligt vervat in de wet van 15 mei 2007 betreffende de bescherming van de consumenten inzake omroeptransmissie- en omroepdistributiediensten die de rol van de ombudsdienst uitbreidde naar omroepdiensten, onder meer op het gebied van informatieverstrekking en contractuele voorwaarden.

Dat neemt niet weg dat de consument meer bewust moet gemaakt worden van de diverse aspecten van digitale televisie zoals tarifering; energieverbruik van de settopboxen; de installatie- en activeringskosten en betalende interactieve diensten. De minister heeft daarover een eerste gesprek gevoerd met Testaankoop, alsook aan de administratie gevraagd een nota te maken, in opvolging van een vraag van de commissie, aangaande de mogelijkheden van hybride settopboxen.

Het regeerakkoord zegt: “Digitale televisie moet voor iedereen betaalbaar blijven: de kostprijs die de gebruiker moet betalen voor de basisdienstverlening mag niet hoger worden.” De minister wil het concept basisdienstverlening uitwerken en bekijken of het een valabele mogelijkheid is om de consument een betaalbaar basispakket digitale televisie als moge-

lijkheid aan te bieden. De minister wil ook bespreken met de operatoren hoe zij op eigen initiatief een aantal maatregelen kunnen treffen voor meer klantvriendelijkheid.

Door de diverse pakketten, diensten en btw-tarieven zijn de prijzen voor digitale televisie in de verschillende Europese landen laag. Mocht de heer Verstrepen zijn informatie hieromtrent ter beschikking willen stellen, zal de minister het graag aanhoren.

9.14. Ondertiteling, audiodescriptie en auditieve ondertiteling van televisieprogramma's

Voor ondertiteling van andere programma's dan journaals en informatieprogramma's, voor audiobeschrijving, voor gebarentaal en voor auditieve ondertiteling zullen een tijdspad en quota worden opgesteld zoals vermeld in artikel 151 van het Mediadecreet. Dat betekent dat de minister aan de Vlaamse Regering zal voorstellen om de omroepen te verplichten om tegen een bepaalde datum een bepaald percentage van hun programma's te voorzien van ondertiteling, audiodescriptie en auditieve ondertiteling. De minister heeft de administratie de opdracht gegeven om tegen eind januari een voorstel van tijdspad en budgettaire haalbaarheid voor te leggen. Daarna zal het gesprek opgestart worden met onder meer de SARC, maar ook met de andere betrokken spelers. Er moet immers ook nagegaan worden wat hun eigen inspanningen in dit verband kunnen zijn.

Voorts zal ook worden onderzocht hoe het toegankelijk maken van televisiediensten door ondertiteling, audiodescriptie, en auditieve ondertiteling kan worden gesubsidieerd, maar vooral ook hoe afstemming en samenwerking van initiatieven kunnen leiden tot meer efficiëntie en effectiviteit in dit domein. Zowel de VRT als VTM investeren – met steun van de overheid – aanzienlijk in kennis en apparatuur.

9.15. Reglementering inzake het plaatsen van schotelantennses

De Europese Commissie stelt dat in het algemeen alle particulieren desgewenst de mogelijkheid moeten hebben een schotelantenne te plaatsen. Het begrip 'recht op een schotelantenne' voor particulieren wordt expliciet genoemd in de mededeling van de Commissie van 27 juni 2001 over schotelantennes (COM(2001)0351). De vrijheid van meningsuiting en het beginsel van vrij verkeer van diensten kunnen echter niet als absolute voorrechten worden beschouwd. Bij de uitoefening van het recht om een eigen schotelantenne te plaatsen, dat beschermd is door de vrijheid van meningsuiting, kunnen een aantal beperkingen opgelegd worden. Onder bepaalde voorwaarden kunnen regels worden opgelegd die de optische en esthetische gevolgen van de installatie van een schotelantenne zo veel mogelijk beperken.

De Vlaamse regelgeving (decreet van 18 mei 1999, artikel 99, §1, 1°) stelt dat niemand zonder voorafgaande vergunning mag bouwen, op een grond één of meer vaste inrichtingen plaatsen, een bestaande vaste inrichting of bestaand bouwwerk afbreken, herbouwen, verbouwen of uitbreiden.

Op de website www.ruimtelijkeordening.be staat onder het luik 'vergunningen' voor welke ingrepen een vergunning nodig is. Het plaatsen van een schotelantenne wordt daar niet expliciet genoemd. Wel is een vergunning nodig voor het wijzigen van de voorgevel. Het plaatsen van een schotelantenne kan daaronder vallen, indien daardoor bijvoorbeeld het straatbeeld gewijzigd wordt. Dit is geval per geval te bekijken. Men mag in dat geval de schotelantenne in principe niet in werking stellen vooraleer men de vergunning verkregen heeft.

9.16. Billijke vergoeding en lokale radio-omroepen

Het probleem van de billijke vergoeding voor de lokale radio-omroepen sleept al jaren aan. De regels rond de billijke vergoeding voor de lokale radio-omroepen worden op het

federale niveau vastgelegd. De gevolgen laten zich echter voelen op gemeenschapsniveau. De billijke vergoeding, verschuldigd door de radio-omroepen, wordt vastgesteld door de commissie bedoeld in artikel 42 van de Auteurswet. In een beslissing van 10 februari 2003 heeft deze commissie voor de lokale radio-omroepen een tweeledige constructie vastgelegd, met enerzijds een forfaitaire vergoeding, en anderzijds een vergoeding op basis van de CIM-cijfers (Centrum voor Informatie over de Media) die het luisterbereik meten. In de praktijk bleek toen dat er een onredelijk groot verschil bestond tussen de beide regimes.

Het kwam in het verleden dan ook tot overleg over de materie met vertegenwoordigers van de beheersvennootschappen, de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie, het toenmalig kabinet Verwilghen, de Administratie Media en het kabinet van de vorige minister van Media. De Vlaamse Gemeenschap pleitte voor een aanpassing van de regeling in die zin dat de inning van de billijke vergoeding zou gebeuren op basis van een forfait, eventueel te differentiëren op basis van de zendsterkte. Dit standpunt was perfect verenigbaar met de resolutie die door het Vlaams Parlement werd aangenomen op 25 mei 2005.

De vorige mediaminister Kris Peeters heeft in een overleg met het kabinet van Vincent Van Quickenborne aangedrongen op een transparant en overzichtelijk systeem zodat lokale radio's vooraf kunnen inschatten hoe hoog de rekening zal zijn. Het kabinet Van Quickenborne zou dit bekijken en zal de nodige stappen nemen om dit dossier verder op te volgen.

9.17. Ranking van België in het rapport Reporters zonder Grenzen

Over de vraag van de heer Verstrepen over de positie van ons land in de jaarlijkse ranking van Reporters zonder Grenzen (RSF), nam de administratie contact op met de Vlaamse Vereniging van Journalisten. In de jongste RSF-ranking staat België inderdaad slechts op plaats elf, voordien steeds in de top tien. Dat heeft vooral te maken met enkele gerechtelijke acties tegen nieuwsmedia in 2008, waaronder het kort geding en navolgend publicatieverbod uitgesproken tegen Humo na een satirische publicatie over de zaak-Fernand Koekelberg. Ook de veroordeling van het magazine Mo* voor publicatie van een satirische cartoon over zakenman Georges Forrest wordt negatief aangerekend. Voorts werden enkele RTBF-programma's en journalisten door Justitie aangepakt. Positief in de afweging is de Belgische wet op het journalistiek bronnengeheim, die als de beste van Europa wordt omschreven.

Het gaat dus telkens om federale aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse overheid geen bevoegdheid heeft. In zoverre het gaat om repressieve acties van Justitie, kan in het licht van de scheiding der machten zelfs geen enkele politieke overheid direct verantwoordelijk worden gesteld. Deze ranking met haar internationale dimensie is een belangrijke waardemeter en indicator.

Onvolmaaktheden wegwerken door in Vlaanderen acties te nemen is in het licht van bovenvermelde problematiek niet zo vanzelfsprekend. Ten eerste gaat het om federale materies en ten tweede kan de minister niet tussenbeide komen in juridische procedures over de persvrijheid. Wel is het zo dat het mediabeleid belang hecht aan de onafhankelijkheid, de pluriformiteit en de kwaliteit van de media en van de informatieverstrekking. De minister zal daarvoor initiatieven ontwikkelen.

9.18. Het conflict over auteursrechten tussen Telenet, de omroepen en de auteursverenigingen

De minister vervolgt met het antwoord op de vraag over het conflict rond auteursrechten tussen Telenet, de erkende private televisieomroeporganisatie Prime en de Vlaamse regisseurs en scenaristen. Distributie van omroepdiensten en de relatie met het auteursrecht

is een zeer complex gegeven, waarbij allerlei invalshoeken bestaan, namelijk het auteursrecht, het mededingingsrecht, maar ook Europese richtlijnen.

De gronden voor het kabelconflict tussen Telenet, de omroepen en de auteursverenigingen zijn inderdaad niet nieuw en vinden hun oorsprong bij het ontstaan van digitale televisie. De auteursrechten die destijds door Telenet werden aangerekend, waren immers berekend op een twintigtal omroepen. Bij de introductie van digitale televisie claimden de auteursverenigingen en de federaties van rechthebbenden hogere auteursrechten, precies omdat er veel meer omroepen waren die deze moesten delen. Om hier meer duidelijkheid over te krijgen heeft Telenet een rechtszaak aangespannen.

Langs de andere kant is er de problematiek van de vergoedingen voor enerzijds programma's en films op aanvraag, en anderzijds de vergoedingen voor Prime. Voor wat het aanbod op Prime betreft, is er een akkoord tussen de partijen. Voor wat betreft de tv-programma's op aanvraag ligt dit anders, omdat partijen er nog niet in geslaagd zijn om een akkoord te bereiken. Voor wat betreft films op aanvraag beweert Telenet een akkoord te hebben met de Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers SABAM, maar nog niet met SACD.

Hoewel de minister inderdaad bevoegd is voor de omroepen en het omroeplandschap, moet ze ook rekening houden met de grenzen van haar bevoegdheid. Het auteursrecht is tot op heden nog altijd een federale materie. Rekening houdend met het feit dat hierover een rechtsgeschil lopende is voor de rechtbank van koophandel in Mechelen, lijkt het de minister niet opportuun tussenbeide te komen.

Voor de andere geschillen zal de minister inderdaad een onderhoud vragen met de betrokken actoren om meer inzicht te krijgen in dit probleem, opnieuw met dien verstande dat ze niet rechtstreeks kan ingrijpen in de auteursrechtelijke verhoudingen tussen de verschillende spelers.

Bij het aanbieden van digitale televisiediensten moet het voor de klanten duidelijk zijn waarvoor ze moeten betalen. Het is belangrijk dat de consument zicht heeft op de verschillende kosten en de staat van zijn factuur, onder meer een opsplitsing van de verschillende soorten diensten die gefactureerd worden. Het bedrag dat nu aan auteursrechten doorgerekend wordt aan de klanten, kan men terugvinden op de factuur.

Wat betreft de relatie met de producenten, onderhandelt Telenet met de beheersvenootschappen en met de omroepen. Het is vanzelfsprekend dat bij deze onderhandelingen en in de uiteindelijke resultaten transparantie voorop staat. Dit is echter opnieuw in eerste instantie een kwestie voor de betrokken actoren zelf.

De minister deelt nog mee dat ze eind 2009 de opdracht heeft gegeven om de voorwaarden en haalbaarheid na te gaan van een Vlaams overlegplatform aangaande auteursrechten.

9.19. Een horizontaal beleid voor digitalisering

De minister zal meewerken aan een horizontaal beleid voor digitalisering, zoals in het regeerakkoord wordt vooropgesteld. Wel is het zo dat er voor dit thema niet zozeer instellingsgebonden te werk moet worden gegaan. Men moet eerder beleidsmaatregelen treffen die vertrekken vanuit de specifieke problematiek van de materialen in kwestie. Samenwerken over de beleidsdomeinen heen zal in deze materie alleen maar leiden tot meer effectiviteit en efficiëntie. De minister zal de evolutie trekken voor haar bevoegdheden Media, Wetenschap en Innovatie en daaromtrent ook bruggen slaan met onder meer het beleidsdomein Cultuur.

9.20. Sensibilisering en informatieverstrekking over gaming

Sensibilisering en informatie rond gaming is te vinden op een recente website www.vlaanderen.be/gaming. Die verstrekt op een wetenschappelijk onderbouwde manier informatie over talrijke thema's rond gaming. De website bevat onder andere informatie over de gameplatformen, de geschiedenis van gaming, de verschillende gamegenres, leeftijdsclassificaties, de impact van games op de gezondheid en over werken in de gamesector. Tevens geeft de website onderaan elke pagina een lijst met links naar belangrijke studies en websites waar men bijkomende informatie kan vinden. De website maakt gebruik van de gangbare terminologie en licht deze toe.

9.21. Samenwerking in verband met het project '100 jaar Groote Oorlog'

Het project '100 jaar Groote Oorlog' wordt getrokken door Toerisme. Het regeerakkoord stipuleert dat ook de omroepen hierbij actief betrokken zullen worden. Het spreekt voor zich dat de minister in dialoog zal gaan met de minister van Cultuur om deze betrokkenheid te concretiseren voor de openbare en andere omroepen.

10. Repliek van de commissieleden op de antwoorden van de minister

De heer *Bart Tommelein* oordeelt dat de VRT het grote zorgenkind blijft. Op de vragen daarover geeft de minister heel weinig antwoorden. De voorbije weken en maanden is er heel wat tijd verloren gegaan door de aarzelende houding van de Vlaamse Regering. Zo is er nog heel wat analyse nodig. Het parlement zal moeten discuteren over de initiatieven van de tijdelijke gedelegeerd bestuurder, de besparingen, het belang van reclame-inkomsten, de verhouding van de publieke financiering, de knipperlichtprocedure. De nieuwe gedelegeerd bestuurder zal aantreden tijdens de evaluatie van de oude en de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst. Hoe sneller hij in dienst treedt, hoe beter. Dat zal immers verhinderen dat de nieuwe bestuurder en zijn nieuwe ploeg bepaalde stappen moeten overdoen.

De minister behandelt amper de internettelevisie. In de voorbije twintig jaar zijn de innovaties voor een groot deel door de privésector uitgevoerd en niet door de openbare omroep. Commerciële groepen bieden internettelevisie aan via iWatch.be, maar de VRT is dat nog volop aan het ontwikkelen. Dat bewijst dat commerciële organisaties blijkbaar meer in staat zijn in te spelen op technologische ontwikkelingen dan de openbare omroep. En nu liggen de technologische vernieuwingen van de VRT helemaal lam aangezien er geen raad van bestuur is.

De oproep aan de fractieleiders om hun vertegenwoordigers voor de nieuwe raad van bestuur snel aan te duiden, stoort de heer Tommelein. De regering heeft immers zelf al zo lang getalmd. Nu ze het tijdelijk over een en ander eens is moet het plots snel gaan. Het lid verwacht nog strubbelingen waardoor de VRT op een aantal evoluties niet of te laat zal kunnen inspelen.

De heer *Wim Wienen* stelt vast dat de minister ook bij de antwoorden weinig keuzes maakt. Hij hoopt dat het mediabudget voldoende groot is om alle geplande onderzoeken uit te voeren. De minister geeft ook weinig tijdsperspectieven voor de te nemen maatregelen. De timing bestaat alleen voor de beheersovereenkomst met de VRT, maar die timing is decretaal vastgelegd, daar kan de minister niet buiten.

Wanneer zal de tussentijdse evaluatie afgerond zijn? De nieuwe beheersovereenkomst wordt volop voorbereid. Als alle problemen, onder meer de knipperlichtprocedure en de rodeknopkwesties, uitgesteld worden tot de nieuwe beheersovereenkomst, heeft de tussentijdse evaluatie dan nog zin? Die is immers ook bedoeld om bij te sturen.

Gezien de jarenlange aansleep is het niet meer dan normaal dat een en ander verbeterd is op vlak van de Waalse stoorzenders in het landschap van de vrije radio's. De piraatzenders en niet-vergunde zenders zijn weg, maar bepaalde vergunde zenders zenden uit boven hun vergunde zendvermogen. Zo storen ze Vlaamse radio's. De CSA geeft dat toe maar wil die zenders nog wat tijd geven om zich in regel te stellen. Intussen blijven Vlaamse radio's enorme hinder ondervinden. Het niet-uitvoeren van het vorige regeerakkoord heeft heel wat problemen veroorzaakt. Als de telecommunicatie een Vlaamse bevoegdheid was, zou het probleem veel gemakkelijker op te lossen zijn. Hetzelfde geldt trouwens voor het digitale dividend. Het lid hoopt op een duidelijk standpunt van de Vlaamse Regering.

De heer *Carl Decaluwe* informeert of de Vlaamse Regering de ambitie heeft de kwestie van de must-carry naar voren te schuiven tijdens het Belgische voorzitterschap van de EU. Welke visie heeft de Vlaamse Regering op de rol van de distributieplatformen in het Vlaamse medialandschap in het kader van een verticale of horizontale integratie?

Zijn er btw-verschillen voor digitale televisie tussen Belgacom en Telenet? Zo ja, zal de minister uniformiteit bepleiten bij de federale regering? De beleidsnota ontwikkelt geen visie op de verhouding distributeurs-productiehuizen-omroepen. Is steun aan productiehuizen om de Vlaamse eigenheid te verzekeren conform aan de Europese mededingingsregels? Het lid acht het noodzakelijk dat er naast grote ook kleine productiehuizen blijven bestaan.

Welke suggesties doet de minister over de creativiteit? Moet er, als tegen eind 2011 80 tot 85 percent van de kijkers digitaal kijkt, gedacht worden aan een analoge switch-off? Is dat haalbaar en wenselijk? Het is goed dat nader te bekijken en snel te beslissen.

Het rapport van de VRM over mediaconcentratie behandelt de distributeurs slechts zijdelings als belangrijke mediaspelers. Het is nochtans belangrijk te weten in welke organisaties de distributeurs precies participeren. Nu Woestijnvis bijvoorbeeld een participatie verwerft in Humo, een alliantiepartner van de VRT, kan dat problemen geven op het vlak van mededinging. Het komt erop aan daar behoedzaam mee om te springen. Het lid heeft vorige keer gepleit voor een zo neutraal mogelijk openbare omroep, die bij voorkeur met aanbestedingen werkt. Hij vraagt of een verdere verstrengeling van private en publieke bedrijven een goede zaak is. In het wereldje heerst een sfeer van ons-kent-ons, dezelfde mensen draven op in tijdschriften, op televisie. Het komt erop aan de verschillende verbanden duidelijker in beeld te brengen.

Zal de minister de tussenpersonen en hun commissie bij de overheidscommunicatie beperken en zich rechtstreeks tot de uitgeverijen wenden? Ze moet natuurlijk de contracten respecteren.

Het lid informeert naar de timing van de evaluatie van de lopende beheersovereenkomst. Wat is de visie van de minister op de toegankelijkheid en het aanbod dat momenteel achter de rode knop zit? Ook dat is een aspect van de nieuwe beheersovereenkomst. Ook de neutraliteit van de operatoren moet de nodige aandacht krijgen. Hoe ver staat het met de richtlijnen van de openbare omroep op het vlak van verkoop van digitale content? Het lid informeert ook naar de stand van zaken van de commercialisering van het onlinenieuws. Het lid verwijst voorts naar zijn vraag over overheidsteun voor het e-lab van de VRT. Kan de technologie niet beter uitbesteed worden aan wetenschappelijke instellingen?

Het Rekenhof stelt vragen bij de vage implementatie van de productiehuizen. Wat is de stand van zaken? Het is immers niet gemakkelijk om eenzijdig een contract open te breken. Hoe zal de marktconformiteit gecontroleerd worden?

Moet de digitale archivering niet opengetrokken worden tot de commerciële omroepen? Samenwerken zorgt voor een efficiëntere besteding van de middelen. Hoe staat het met de samenwerking van de omroepen op andere vlakken? Het lid geeft het voorbeeld van de ramp in Haïti. Die kan evengoed verslaan worden met één gezamenlijke cameraploeg en een journalist per omroep. De commerciële omroepen zijn dit idee niet ongenegen, maar bij de openbare omroep ligt dat blijkbaar anders. Kan samenwerking in de beheersovereenkomst worden gestimuleerd? Exqi Cultuur wil graag samenwerken met de openbare omroep maar die weigert dat. Ook voor digitale platformen zouden de omroepen kunnen samenwerken. Dit zou voor alle partijen kosten besparen. Wat denkt de minister daarover?

In welke mate zal Vlaanderen de investeringsplicht in de audiovisuele sector van de Franse Gemeenschap overnemen? De heer Decaluwe is geen voorstander van een bijkomende belasting onder meer uit schrik voor de gevolgen ervan op de omroepen. Een extra belasting zou wel eens de financiële doodsteek voor het kleinere TV Vlaanderen kunnen betekenen. Norkring, waarin de overheid een belangrijke rol speelt, zou ook financiële nadelen kunnen ondervinden. Het is misschien beter de huidige vrijwillige inspanningen van de sector te betonneren dan een investeringsplicht in te voeren.

Mediawijsheid wordt op een goede manier geïmplementeerd. Heeft de minister een duidelijke visie in welke zin de evenementenlijst zal evolueren?

Inzake ondertiteling van televisieprogramma's is het ook voor de commerciële omroepen belangrijk te weten wat van hen verwacht wordt.

De heer Decaluwe verwacht snel een duidelijke regeringsvisie op de VRT. Hij gaat ervan uit dat het nog mogelijk is de huidige beheersovereenkomst aan te passen. Hij heeft evenmin iets gehoord over een aangepast financieringsmodel, over de commerciële aspecten. Hij zou de regeringsvisie graag gekoppeld zien aan de geplande besparingen bij de VRT. De heer Van Roe heeft al goede stappen gezet. Het lid wil er zeker van zijn dat de volgende afgevaardigd bestuurder, binnen de grenzen van de wettelijke regeling, vrijheid van handelen en organisatie krijgt. Het huidige directiecomité is herleid tot vier personen, maar heeft volgens het lid een voorlopig karakter, want de nieuwe afgevaardigd bestuurder kan het aanhouden of een nieuw samenstellen. Hij moet ook zijn stempel op de organisatie kunnen drukken.

De heer *Jurgen Verstrepen* stelt vast dat de minister weinig nadruk legt op een nieuwe beoordeling van de VRT, gebaseerd op kwaliteit. Het lid beaamt dat een openbare omroep niet de grootste maar wel de beste moet zijn. Wil de minister aan de VRM vragen om samen met de VRT te bekijken hoe kwaliteit best gemeten wordt? Maatstaven zijn altijd kwantitatief. Is het niet mogelijk een of meerdere panels van specialisten aan te stellen die de inhoud kunnen beoordelen?

Beantwoorden de recente verschuivingen in het organogram van de VRT aan de wens van de minister om te besparen in het topkader? Of gaat het louter om symbolische verschuivingen met behoud van alle rechten en wedden? Is dat nog maar het begin of een relatief groot deel van de veranderingen?

De VRT kan enorme sommen en zendtijd aan sport besteden, maar vindt geen geld om de uitreiking van de cultuurprijzen te verslaan. Dat is schandalig dat de VRT voortdurend extra budgetten vraagt voor het vervullen van zijn centrale opdrachten in verband met cultuur. Het lid vraagt de minister om dit probleem aan te kaarten bij de bespreking van een nieuwe beheersovereenkomst. Het is ook angstwekkend stil over de cultuurcel, het cultuurplatform, de herlancering van de Klarawebsite. De openbare omroep is nochtans de geëigende organisatie om cultuurparticipatie aan te wakkeren.

De heer *Bart Caron* bevestigt dat Groen! het knipperlichtmodel liever niet wil afschaffen. De dotatie verhogen als compensatie voor minder reclame is een andere werkwijze, maar de reclame reduceren en tegelijk het knipperlichtmodel afschaffen is geen werkbare oplossing. Als de regering daarvoor kiest, is de verborgen agenda duidelijk: de VRT kortwieken. Het lid eist eerst een debat over de kerntaken van de VRT vooraleer over de budgetten en de inkomsten te beslissen.

De heer *Carl Decaluwe* betreurt de bewering over verborgen agenda's inzake de VRT. Hij merkt op dat het stellen van kritische vragen daar geen bewijs van is, want dat is juist de taak van een parlementslid.

De heer *Bart Caron* wenst zijn betoog verder af te maken. Hij signaleert dat Woestijnvis 49 percent overneemt van de aandelen van Humo en vice versa. Dat is op zich een normale marktevolutie maar de kruisverbanden tussen mediaorganisaties, groepen en dragers verontrusten het lid. Zal de overheid beperkingen opleggen aan dergelijke concentraties? In Nederland zijn er wel beperkingen gezet aan de aandelen die de schrijvende pers mag nemen in productiehuizen, in omroepen enzovoort.

De heer Caron feliciteert de minister voor haar diversiteitsbeleid en voor het Vlaamse overlegplatform auteursrechten. Het komt erop aan meer eensgezindheid te bereiken. Dat is in het belang van de kunstenaars, televisiemakers en radiomakers.

Wat zal het hart vormen voor de discussies over de kwaliteit van de pers? Zal de staten-generaal daarvoor gebruikt worden? De Standaard en De Morgen voeren een ruime discussie over dat thema. Het lid pleit voor een goed gestructureerd debat, op vele fora. Het is tenslotte een samenlevingsprobleem.

De heer *Carl Decaluwe* bevestigt dat transparantie de essentie van de zaak is. Het knipperlichtmodel is voor hem bespreekbaar op voorwaarde dat duidelijkheid gegarandeerd wordt over de interne verschuiving van middelen tussen bijvoorbeeld radio en commerciële activiteiten als merchandising. De huidige praktijken zijn echter oncontroleerbaar. Zelfs het Rekenhof kan de Var als reclameregie van de VRT niet controleren zolang de mediagroep Corelio mee in de financiering zit. De heer *Bart Caron* ondersteunt het pleidooi voor transparantie en voor het afbouwen van onduidelijke financiële stroom van Var naar Corelio. De heer *Wim Wienen* meent dat de onduidelijkheid niet alleen de genoemde geldstroom kenmerkt, maar de werking van Var zelf. Het is opvallend dat de televisiereclame aan een plafond zit, terwijl de inkomsten uit radioreclame enorm achteruitgaan. Het vermoeden is gewettigd dat Var de inkomsten uit radioreclame bewust laat dalen omdat de overheid toch bijpast. De heer *Jurgen Verstrepen* wil weten wat de heer Caron dan denkt over het knipperlichtmodel, nu blijkt dat het zorgt voor een jaarlijkse begrotingsaanpassing. De heer *Wilfried Vandaele* meent dat alle commissieleden het erover eens zijn dat het niet de taak van de commissie is om alle details van de VRT-praktijk onder de loep te nemen. Dat is de taak van de raad van bestuur. Maar iedereen wil wel dat het parlement de grote lijnen bewaakt, ook van de financiële stromen. Transparantie is daarom heel belangrijk voor zijn fractie.

De heer *Bart Caron* gaat graag in op de opmerkingen van zijn collega's. Het betreft een ongewijzigd standpunt van de Groen!-fractie. De financiering van de openbare omroep moet duidelijk en controleerbaar zijn en dat zowel op het vlak van de jaarlijkse dotatie als op dat van de inning van eigen inkomsten uit reclame, sponsoring en productplacement. Als men kiest voor de opheffing of de verdere beperking van het dubbelmodel, moet het verlies aan commerciële inkomsten door een hogere dotatie gecompenseerd worden.

Het lid roept de vraag op of degenen die het knipperlichtmodel willen opdoeken, dat alleen willen voor de grens waaronder de Vlaamse overheid moet bijpassen? Of ook voor

het plafond? Groen! is in elk geval geen voorstander van de afschaffing. Wel moet er dus, om te vermijden dat geld wordt afgeleid, een transparanter systeem komen voor de inning van eigen middelen, om te vermijden dat het parlement als een soort Inspectie van Financiën moet gaan fungeren.

Volgens de heer *Carl Decaluwe* is de vraag welke openbare omroep het parlement wil tegen 2014-2015. Het lid meent dat er in dat verband een meerderheid bestaat voor de afbouw van de commercialisering, al spreekt hij zich niet uit over de ideale verhouding. De aanpassing van de financiering is voor hem geen automatisme zoals de heer Caron bepleit, maar afhankelijk van de toekomstvisie die wordt vastgelegd. Hij erkent de autonomie van het management inzake programmering, maar tegelijk moet in de beheersovereenkomst een mechanisme worden ingebouwd waarmee aan bijvoorbeeld sport een bepaalde, redelijke enveloppe wordt toegekend, op basis van de prioriteiten uit het decreet. Daarbinnen moet men dan blijven en dus keuzes maken. Anders komt de inhoudelijke autonomie in gevaar en een dergelijke terugkeer van de politisering wenst hij niet. Maar de politiek moet wel zicht hebben op de aanwending van het belastinggeld. In de plaats van de automatische compensatie waarvoor de heer Caron pleit, is de heer Decaluwe voorstander van een realistisch financieel plan voor de uitvoering van een visie die is vastgelegd in een verfijnde beheersovereenkomst. Terwijl de heer Caron een gelijke of stijgende omzet als uitgangspunt neemt, meent de heer Decaluwe dat het parlement moet bepalen naar welk beleidsdomein de schaarse middelen gaan. Er zal moeten geroeid worden met de riemen die er zijn. De overheid moet snel de marges aangeven.

De heer *Wim Wienen* wijst er de heer Caron op dat het voor heel Vlaanderen crisis is. Hij wijst zowel de compensatie binnen het knipperlichtmodel af als die van de afbouw van het model door een hogere dotatie. Hij wil net als de auteur van de beleidsnota een adequate financiering en vraagt met het oog daarop een grondige doorlichting van de hele VRT op alle vlakken. Hij wil precies weten hoeveel het kost om de kerntaken te vervullen. Die vraag is zijns inziens niet abnormaal.

In het kader van de zogenaamd tegenvallende reclame-inkomsten herinnert de heer *Jurgen Verstrepen* aan de tijden van hoogconjunctuur, waarin het plafond lang voor het einde van het jaar al werd bereikt. Toch is de schatkist leeg en daar is het vorige bestuur verantwoordelijk voor. Het lid meent dat de VRT, als voor een geheel of gedeeltelijk reclamemodel wordt gekozen, moet besparen van zodra er minder inkomsten zijn, zoals elk ander bedrijf. Meteen geld bijvragen aan de overheid, is te gemakkelijk. De heer Verstrepen concludeert dat het systeem waarvoor de politiek heeft gekozen in de voorbije legislaturen, niet meer werkt. Er moet eindelijk en snel een politieke discussie komen over het toekomstige model.

De heer *Bart Caron* herbevestigt dat zijn fractie de noodzaak van een debat over kerntaken en bijhorende financiering erkent. Zij is eveneens voorstander van een duaal landschap met openbare omroep en commerciële spelers. Het precaire evenwicht tussen een krachtige openbare omroep en een leefbare commerciële sector vereist monitoring.

Het lid bevestigt ook zijn indruk dat bij discussies zoals die over het knipperlichtmodel, sommige deelnemers eigenlijk als doel hebben het geld van de VRT serieus te verminderen. Als dat niet zo is, wil hij dat graag horen verklaren. Hij wijst erop dat ook hij een besparing verdedigt als dit binnen de politieke agenda van Vlaanderen niet anders kan, maar er is wel duidelijkheid nodig over rol en financiering. CD&V heeft het akkoord over het knipperlichtmodel mee goedgekeurd.

De heer Caron informeert vervolgens of bij de VRT een algemene visienota bestaat over archivering en digitalisering, met een kostenraming en een meerjarenplan. Heeft de minister voorts de intentie om een structurele oplossing te zoeken voor de financiering van regionale televisie? Hoe wil zij dat aanpakken?

De heer *Jurgen Verstrepen* ontkent dat zijn vragen naar uitleg over de geldstromen ingegeven zijn door de wens om de VRT droog te leggen.

De heer *Bart Caron* antwoordt dat vragen om uitleg over de financiële stromen zoals bij de Var volkomen terecht zijn. Maar hij kan zich niet van de indruk ontdoen dat de heer Verstrepen geen grote rol ziet weggelegd voor de openbare omroep.

De heer *Carl Decaluwe* stelt vast dat ook binnen de VRT een dergelijke sfeer wordt geschapen, met als doel alles bij het oude te laten. Het lid is ervan overtuigd dat alle omroepen binnen tien tot vijftien jaar anders zullen zijn dan vandaag. Dat vereist visie en een aangepaste financiering. Hij herhaalt dat, als de transparantie echt groot is, het knipperlichtmodel voor hem bespreekbaar is. Daarom pleit hij voor een verfijning van de beheersovereenkomst.

Het lid stelt verder dat de VRT geen werkgelegenheidsagentschap is. Hij vindt dat de omroep moet mikken op duurzaam werk en daarom de toekomst moet voorbereiden. Als men op dat vlak niets doet, is dat, gezien de verwachte ontwikkelingen, niet goed voor de openbare omroep op lange termijn. Tegelijk vindt het lid het vanzelfsprekend dat bij afslanking in sociale begeleiding wordt voorzien. CD&V blijft voorstander van een sterke openbare omroep, maar niet van een jaarlijkse verhoging van het budget. Het marktaandeel mag desnoods licht dalen, zonder dat de VRT een nichezender wordt. Zolang het beleid maar transparant is en op koers vaart richting prioriteiten.

Wat cultuur betreft, wil de heer *Johan Verstreken* weten op welke basis binnen de VRT gekozen wordt wat wel en wat niet wordt uitgezonden. Hij vindt dat een grotere inspanning moet geleverd worden ten gunste van artiesten van eigen bodem, op minstens één zender die met belastinggeld wordt betaald. De belangenvereniging signaleert dat de percentages vooral 's nachts worden gehaald en dat de Nederlandstalige muziekkeuze overdag nogal eenzijdig is, terwijl eigenlijk voor elk wat wils moet gebracht worden. Men zou bovendien als populaire artiest eerst in het buitenland moeten scoren, voor men hier gedraaid wordt. De heer Verstreken verklaart zich een tegenstander van pseudo-intellectuele pretentie.

Wat de ontbrekende aandacht voor de uitreiking van de cultuurprijzen betreft, hoopt hij dat ze minstens aan bod komen in het journaal. Wat cultuur betreft, pleit hij trouwens voor een ietwat meer chauvinistische instelling. Zo stelde hij vast dat een wereldcreatie van het Ballet van Vlaanderen in première ging, met veel buitenlandse pers maar zonder vermelding in het Journaal of Canvas. Waar hoort zoiets dan thuis? Het lid erkent dat kijkcijfers belangrijk zijn, maar kwaliteit voor een misschien beperktere doelgroep is dat eveneens.

De heer *Luckas Van Der Taelen* herinnert zich de periode waarin de VRT een zeer gepolitiseerde instelling was, waarna hij langzaam evolueerde naar een zeer commerciële instelling. Hij onderstreept dat hij geen van beide wil idealiseren. Hij heeft de laatste jaren een management gezien dat zich arrogant verheft boven elke kritische opmerking. Het lid heeft die arrogantie zo vaak meegemaakt dat hij het parlementaire ongenoegen kan begrijpen.

Volgens hem is het moment gekomen om een einde te maken aan de houding waarin men de genoemde culturele evenementen en de door hem geliefde Koningin Elisabethwedstrijd wegwuift als onbelangrijk. De heer Van Der Taelen gewaagt van een historische kans om na de politisering en de overdreven commercialisering eindelijk te debatteren over een betere openbare omroep. Die kans is er omdat het medialandschap volledig aan het veranderen is. Men moet dan wel afstappen van de oude clichés en van het onbetekenende kijkcijferfetisjisme.

De heer *Carl Decaluwe* stelt voor om deze discussie te voeren op basis van een visienota.

Als illustratie van de stimulerende rol van de privésector, vertelt de heer *Jurgen Verstrepen* dat de allereerste radio-uitzending, die honderd jaar geleden plaatsvond op 13 januari, werd verzorgd door een private onderneming.

Het lid vindt het antwoord van de minister in verband met het kabelconflict tussen Telenet, Prime en de auteursverenigingen niet echt bevredigend. Hij houdt zijn verdere houding in beraad.

Wat het ontslag van de gedelegeerd bestuurder van de VRT betreft, merkt de heer Verstrepen op dat voortdurend wordt verklaard dat dit gebeurde op vraag van de voltallige raad van bestuur. Dat is nochtans niet terug te vinden in het verslag van zijn vergadering.

Als de voorzitter verklaart dat de heer Wauters weg moet omdat hij niet langer het vertrouwen geniet van de raad van bestuur, verwacht ook de heer *Wim Wienen* dat de bespreking daarvan sporen heeft nagelaten in de notulen. Maar dat is niet het geval. Hij concludeert dat er nooit een dergelijk algemeen verzoek om ontslag is geweest.

De heer *Jurgen Verstrepen* is teleurgesteld over het antwoord van de minister, dat bestaat uit algemeenheden en waarin 75 percent van de vragen niet wordt behandeld. In het protocol met de geschreven pers staat in artikel 3 dat de sector jaarlijks moet rapporteren. Kan de commissie over de twee rapporten beschikken die ondertussen opgesteld zijn?

Het lid is zeer benieuwd naar het vervolg van de Staten-Generaal van de Media. Hij merkt op dat de politieke wereld enthousiast zijn waardering over het initiatief formuleert, terwijl de sector zich afvraagt wat nu eigenlijk de bedoeling was. De conclusies bestaan uit een samenvatting van oudere persartikels en na de verkiezingen werd er niets meer over vernomen.

MNM zal worden herbekeken in het kader van de beheersovereenkomst. De heer Verstrepen is het daar niet mee eens, want dit puur commerciële product heeft daar niets mee te maken. Waar het wel om gaat, is de herschikking van het medialandschap waarbinnen een aantal mediagroepen nog steeds geen toegang heeft tot landelijke radio, terwijl de VRT met MNM commerciële inkomsten binnenhaalt. Is een dergelijke marktbezetting de taak van een openbare omroep? Het lid twijfelt er niet aan dat er kandidaten klaarstaan om te bieden op een dergelijke zender.De openbare omroep gebruikt overigens meer frequenties dan nodig. Men heeft de oude zendtechniek – zelfs voor analoge FM-signalen – nooit aangepast. In Nederland is dat al jaren geleden gebeurd.

Vervolgens informeert de heer Verstrepen naar de plannen voor de aankoop van de Corelio-aandelen. Hoe gaat de VRT dat doen in het huidige financiële klimaat? Wat met de geplande verschuivingen van de commerciële activiteiten, de programmacharters, de kernpunten voor de organisatie op het vlak van crossmedia? Dat zijn onderwerpen die nu aan de orde moeten komen. Als de minister wacht op de voorbereiding van de volgende beheersovereenkomst over twee jaar, wordt weer een achterstand opgelopen.

De heer Verstrepen attendeert op de commercialisering van alle nieuwe interactiviteit bij de openbare omroep. Hij geeft het voorbeeld van de BBC iPlayer voor de radio, waarbij muzieknummers met een eenvoudige klik verbonden zijn met de informatie van de platenfirma en audiovisueel materiaal op het internet. Sommige grote buitenlandse mediagroepen hanteren dit model bij de ontwikkeling van interactieve radio en televisie. Het lid is ervan overtuigd dat de VRT – wat niet verboden is, mag – ons op een mooie dag met hetzelfde verhaal zal confronteren. Hij is daar niet voor of tegen, maar vindt dat het

beleid duidelijkheid moet scheppen. Maar nu staat daarover niets in de regelgeving, dus kan dat allemaal.

In het kader van de herschikking van de bestaande radioband, vraagt de heer Verstrepen hoelang de administratie nog nodig heeft om de analoge frequenties te inventariseren. Hij had het namelijk daarover en niet over de komende discussie over de digitale verdeling, waarop de minister in haar antwoord inging. In de vorige beleidsperiode werd al gestart met die inventaris.

Wat de aanpak van storingen betreft, wijst de heer Verstrepen erop dat de RTBF al jaren richting Vlaanderen uitzendt met een aantal technisch niet-gekeurde antennes, met de mededeling dat men zo goed mogelijk Antwerpen en het hinterland wil bereiken. Het zou fijn zijn mocht de minister hen na tien jaar op andere gedachten kunnen brengen.

De VRM is inderdaad jong, maar hij is wel de opvolger van het Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM). Op hun website vindt hij beslissingen over en doorlichtingen van veelal kleine, lokale zenders, waarin het dan gaat over bijvoorbeeld een antenne die 1,5 meter te hoog is, of over een zout- of pepervaatje dat in een kookprogramma te veel op de camera was gericht. Moet een regulator zich daarmee bezighouden?

Wat mediaconcentratie betreft, vindt het lid dat de VRM ook naar andere criteria moet kijken dan de zetel van een vennootschap. Hij noemt marktpenetratie, aandelen en financiële stromen. Als interessant studieobject suggereert hij de afspraken tussen de heer Van Thillo en de openbare omroep. De samenwerking van dergelijke grote groepen verdringt anderen van het speelveld.

Wat radio en diversiteit betreft, attendeert de heer Verstrepen op het Antwerpse experiment in 1999 met Multipop, een zender die daarvoor steun kreeg van stad, provincie en de sp·a. Multipop, dat ook samenwerkte met federaties van allochtonen. De radio werd bedeeld met een groter zenderbereik en kreeg een van de beste frequenties toegewezen. Uiteindelijk werd de zender verkocht aan de groep Radio Contact, omdat het initiatief niet lukte. Niemand luisterde. Het idee van de minister is dus misschien niet zo gemakkelijk uitvoerbaar, concludeert hij.

Inzake settopboxen antwoordde de minister dat zij weinig kan doen. Ze gooit de bal terug in het kamp van de distributeurs. Nederland toont nochtans dat het niet moeilijk is. Bijna alle kabelbedrijven werken er met het meest open systeem. Dat heeft niets te maken met de boxen op zich maar alles met de gehanteerde encryptie en benodigde decodering. Compatibele boxen zijn echter niet zo interessant voor wie de markt wil afschermen.

Op de vraag van de heer *Carl Decaluwe* of hij daaruit mag afleiden dat de boxen die de mensen nu al hebben, kunnen blijven staan als hun programmering wordt gewijzigd, antwoordt de heer *Jurgen Verstrepen* dat de oude digiboxen of boxen van Telenet IP-based zijn, waardoor vanzelf het gros van de software geüpdatet wordt. Maar een dergelijke upgrade is nog iets anders dan de aanpassing van de programmatuur. Dat lijkt hem moeilijk. Hij suggereert een internationaal onderzoek naar de toepassing van deze systemen.

Het regeerakkoord belooft maximale beluisterbaarheid van alle erkende radiozenders in hun zendgebied, evenals de garantie van voldoende frequenties conform hun opdracht. Tegelijk start de regering met de voorbereiding van een geheel nieuw radiolandschap met adequaat frequentieplan op basis van een zero-basebenadering. De beleidsnota verwijst daarnaar, dus verwacht het lid dat de uitvoering start in de plaats van dat er nog langer onderzocht wordt. Heel de sector rekent daarop, stelt hij.

Aan de analyse van het Rekenhof van de marktconformiteit van de VRT-contacten kan de minister op dit moment niet aan, maar misschien is dat wel het geval van zodra de reclameregie Var 100 percent een dochter van de VRT is. De inkomsten van productiehuizen als Woestijvis blijven hoe dan ook een open vraag, hoewel ze volgens de heer Verstrepen onrechtstreeks door de VRT zijn opgericht. Ze beschikken over alle licenties. Terwijl ze groeien in alle richtingen, rijst plots de vraag wat de VRT nog over heeft aan rechten. Hoewel hij de rechten van de private productiehuizen niet betwist, meent het lid toch dat men te veel heeft toegelaten dat de situatie in die richting evolueerde.

Voorlopig hebben de productiehuizen het brede platform van de VRT nog nodig, maar op een dag beginnen ze met een eigen kanaal. Zolang over de kerntaken geen afspraken zijn gemaakt, kan het beleid de VRT geen richting geven. De politiek hoeft echter niet bang te zijn om de openbare omroep te zeggen wat zij van hem verwacht. Vervolgens kan men berekenen welk budget daarvoor nodig is. Voor de invulling zijn er de creatieve mensen. De sector heeft dringend een dergelijke keuze nodig, want de digitale media-evolutie gaat door. Tegenover de omringende landen is Vlaanderen maar een kleine provincie, die zich niet kan permitteren om daar te laat over te gaan nadenken. De beleidsnota heeft de bezorgdheid van het lid daarover niet weggenomen.

De heer *Veli Yüksel* heeft weinig concrete antwoorden gehoord op zijn vragen. Wat de opleiding in de journalistiek betreft, pleit hij nogmaals voor goede coaching op de redacties. De minister belooft onderzoek over de regionale omroepen maar zei niet hoe ze de structurele ondersteuning wil aanpakken, met welke instrumenten en welk bedrag. Wat diversiteit betreft, belooft ze een synthese hoewel het toch niet moeilijk is om op de redacties de mensen van allochtone afkomst te tellen. Ze zal dan vaststellen dat er geen zijn.

Urban radio is overgewaaid uit Groot-Brittannië maar de allochtone gemeenschappen hebben geen behoefte aan bezigheidstherapie. Wie echt iets wil veranderen, moet met een plan afkomen. Stadsradio's zoals in het voorbeeld van de heer Verstrepen, zijn spreekbuizen voor lokale besturen en vormen geen middel om het gebrek aan diversiteit aan te pakken.

De heer *Jurgen Verstrepen* vraagt of zelfgemaakte programma's voor moslims of allochtonen in het kader van de uitzendingen door derden kunnen helpen, waarop de heer *Veli Yüksel* antwoordt dat die een ander doelpubliek hebben. Hier gaat het over de verkleuring van het medialandschap, over mensen die voor en achter de schermen werken. Dat is voor hem geen obsessie, maar de media moeten hun belangrijke maatschappelijke rol waarmaken. In Groot-Brittannië hebben grote zenders als BBC en ITN dat probleem opgelost. Urban radio vult die oplossing aan, maar is niet de oplossing zelf.

De heer Yüksel is ook voorstander van een open debat over de VRT maar hij wijst erop dat de managers, directeuren en producers geen wereldvreemde mensen zijn. Wil men een openbare omroep die aansluiting heeft bij de publieke opinie of één in Oostblokstijl, waarin de politiek bepaalt wat aan bod komt? Een krachtige en slagvaardige VRT is iets anders dan dat laatste.

De heer *Wim Wienen* repliceert dat decreet en beheersovereenkomst wel degelijk taken toebedelen aan de VRT. De heer *Veli Yüksel* erkent dat het Mediadecreet het kader is. Hij wilde niet zeggen dat de VRT een blanco cheque moet krijgen, die de managers vrij mogen invullen. Het lid hoopt tot slot dat de nieuwe gedelegeerd bestuurder voldoende ruimte krijgt om zijn directiecomité samen te stellen.

11. Aanvullend antwoord van minister Ingrid Lieten en repliek van de commissieleden

Minister *Ingrid Lieten* verdedigt het studiewerk dat werd aangekondigd met het argument dat de kwaliteit van de wetgeving een goede voorbereiding vereist. Zij verzekert dat ze daarbij gaat voortbouwen op wat de administratie, de VRM en de Staten-Generaal van de Media al bestudeerd hebben. Anderzijds zijn er wel degelijk actuele fenomenen die een nieuw licht werpen op het medialandschap en waarover eerst objectieve data moeten verzameld worden vooraleer het beleid tot actie overgaat. Daarnaast wil zij door voortdurend overleg met de actoren in de mediasector onbezonnen beslissingen vermijden. De minister erkent ook het nut van een parlementair debat over veel van de onderwerpen.

Aan de administratie gaf zij reeds de opdracht om een evaluatie op te maken van het huidige protocol met de geschreven pers. Over de naleving die daaruit moet blijken, zullen vervolgens lessen getrokken worden voor het nieuwe protocol. Daarnaast kunnen er ook nieuwe inzichten in opgenomen worden over onder meer de redactionele autonomie, waarmee de minister behoedzaam wil omgaan, gezien de uiteenlopende meningen. In elk geval staat ze na afloop van de genoemde evaluatie open voor een debat hierover met de commissie.

De minister wil de bestaande journalistenopleidingen in kaart brengen en nagaan waar verbetering mogelijk is. Zij herhaalt haar voornemen om het initiatief van Mediarte te verbreden met een onderdeel over de geschreven pers. Tijdens het onderzoek wordt een inventaris gemaakt van de opleidingen, hun aansluiting op de arbeidsmarkt, de behoeften inzake coaching op de werkvloer, de omgang van de sector met diversiteit en de investeringen van de werkgevers in de competenties van hun medewerkers. Het materiaal dat uit de studie voortkomt, zal worden besproken met de sector en met de minister van Onderwijs.

Thans wordt 9.248.415 euro besteed aan overheidscommunicatie. De besteding wordt beschreven in het communicatiejaarverslag. De minister erkent dat het de moeite waard is om na te gaan hoe de effectiviteit van deze middelen kan verbeterd worden.

De minister heeft het voornemen om in overleg met de SARC, de Staten-Generaal van de Media een periodiek karakter te geven, wat de oprichting van een stuurgroep nodig maakt. De minister noteerde de verschillende suggesties van de leden voor mogelijke thema's, waaronder mediaconcentratie. Er komt ook een werkgroep om te bekijken hoe de besluiten van de eerste Staten-Generaal van de Media, over onder meer het statuut van de beroepsjournalist, in de praktijk kunnen worden omgezet.

Wat de VRT betreft, wijst minister Lieten op het onderscheid tussen het debat over efficiëntie en dat over de taakstelling en haar financiering. Op dit moment is de Vlaamse Regering nog met het eerste bezig. In dat kader maakt zij, naar aanleiding van de vermindering van de inkomsten door de economische crisis, solidair een efficiëntieoefening. Anderzijds was de overheid sinds de vorige regeerperiode al bezig met een zoektocht naar een verhoging van de effectiviteit van haar diensten. De thans lopende besparingsoefening bij de VRT heeft met deze efficiëntie en effectiviteit te maken. De besparing bij de VRT gaat er – net als in de hele overheid – van uit dat niet mag geraakt worden aan het niveau van de dienstverlening en dat naakte ontslagen moeten vermeden worden.

Daarnaast is, in het kader van de voorbereiding van de volgende beheersovereenkomst, het debat noodzakelijk over de toekomstige opdracht en financiering van de openbare omroep. In de lopende overeenkomst is vastgelegd dat de procedure begint met een tussentijdse evaluatie. Eerste stap daarvan is een zelfevaluatie door de VRT en die is vrijwel klaar om voorgelegd te worden aan de raad van bestuur en vervolgens aan de Vlaamse Regering. Op dat moment is al een eerste discussie met de commissie mogelijk.

Vervolgens moet de Sectorraad Media een bevraging organiseren over de omvang en de invulling van de openbare omroep in het evoluerende medialandschap. De raad is al bezig met de opstart van die oefening. Het resultaat wordt verwacht in het najaar van 2010. De Sectorraad Media hanteert zes criteria. Het betreft: de wijziging van de bedrijfseconomische situatie, het algemene media-aanbod, de technologische evolutie, de internationale tendensen, de bescherming en de promotie van de Vlaamse cultuur en identiteit, en de verwachtingen en behoeften van de mediagebruiker.

De minister stelt dat het rapport haar in het najaar de tweede gelegenheid zal bieden om met de commissie van gedachten te wisselen over kansen en bedreigingen, zodat zij kan uitmaken welke kleine of grote bijsturingen nodig zijn in de volgende beheersovereenkomst. Daarbij zullen de aandachtspunten van de commissieleden aan bod komen, zoals de aandacht voor cultuur en sport, de rode knop enzovoort.

Wat het management van de VRT betreft, herinnert de minister aan het Mediadecreet, dat stelt dat de gedelegeerd bestuurder – dus ook de huidige en de volgende – volledig bevoegd is voor de samenstelling van zijn directiecomité. De veranderingen waarmee de VRT te maken krijgt, nopen zoals in ieder ander bedrijf tot constante herschikkingen.

De minister staat open voor een debat over de regionale omroepen, die inderdaad geld krijgen via projectsubsidies. Omdat ze zo verschillend zijn van elkaar, ook inzake financiering, gaf zij de administratie alvast de opdracht om een evaluatie op te starten, waarbij een beroep zal worden gedaan op externe experts. De impact van de overheidscommunicatie op hun financiering en werking zal daarbij zeker een aandachtspunt vormen. Na de evaluatie volgt een discussie over de verhouding tussen overheidsingrijpen en marktbenadering en over de stimulering van samenwerkingsverbanden.

Minister Lieten betreurt ten zeerste dat de indruk wordt gewekt dat de VRM met twee maten meet. Dat is niet correct. Zij erkent wel dat de regulator een lerende instelling is, die al zoekend meer inzicht verwerft in de monitoring. Mogelijk moet het instrumentarium verfijnd worden met andere publieke bronnen. De VRM verzamelt overigens nu al gegevens over het klantenbestand van de netwerkoperatoren op grond van artikel 185 van het Mediadecreet met het oog op inzicht in hun onderlinge machtsverhouding.

Bij de analyse van deze grote spelers wordt ook gelet op de verwevenheid van de sectoren telecommunicatie en media. Samen met de andere mediaregulatoren en het BIPT onderzoekt de VRM momenteel hoe het probleem in kaart kan worden gebracht. In de zomer van 2009 werd reeds een eerste informatieronde georganiseerd. De perikelen bij de benoeming van de nieuwe raad van bestuur van het BIPT hebben dat onderzoek vertraagd, maar de draad werd ondertussen weer opgenomen. De minister belooft de bezorgdheid van de commissieleden over de mediaconcentratie aan de VRM over te maken, en zal de regulator vragen er de gepaste aandacht aan te spenderen.

De minister bestrijdt dat zij diversiteitsbeleid herleidt tot urban radio. Een ernstig beleid op dat vlak is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de sector, maar zij erkent dat de resultaten daarvan teleurstellend zijn. Zij wijst er terloops op dat het om meer gaat dan de vertegenwoordiging van allochtonen. Met het oog op een weloverwogen aanpak vroeg zij aan het kennisknooppunt Interculturaliteit binnen het departement om een synthesenota. Op grond daarvan wenst zij een debat te voeren in de commissie over de wenselijke instrumenten. De huidige financiering van urban radio via managers voor diversiteit loopt af. Er moet zeker een evaluatie plaatsvinden voor het project wordt voortgezet en of het kan worden ingepast in het toekomstige diversiteitsbeleid.

De erkenningen voor de FM-band die werden uitgereikt aan particuliere radio-omroeporganisaties, werden verlengd tot 25 september 2016, wat toelaat tijdens de huidige beleids-

periode de nodige voorbereidingen te treffen met het oog op het nieuwe radiolandschap. Dat begint met een grondige marktanalyse, op basis waarvan strategische keuzes zullen worden gemaakt. Verder is inzicht nodig in de juridische en technische middelen die nodig zijn om die keuzes te realiseren. In het kader daarvan zullen de huidige FM-frequenties technisch worden gescreend op toekomstige bruikbaarheid. Uiteraard moet ook rekening worden gehouden met de internationale akkoorden.

De minister geeft toe dat het tijdens de vorige legislatuur door de administratie beloofde plan van aanpak er nog niet is. Daar komt bij dat nog niet duidelijk is welke weg Europa zal volgen bij de digitalisering van de FM-band. Er zijn nog geen definitieve opties genomen, ook niet over de termijn. De administratie volgt die ontwikkelingen op.

Het akkoord van Genève bepaalt hoe de frequenties tussen buurlanden moeten afgestemd worden. Vlaanderen beschikt in dat kader momenteel niet over één frequentie die heel het gewest kan dekken, en dat zal wellicht in de toekomst evenmin het geval zijn. De coördinatie van een dergelijke frequentie zou immers op verschillende plaatsen moeten gebeuren, wat waarschijnlijk niet lukt. Bovendien is zij wellicht ook technisch niet haalbaar.

De heer *Jurgen Verstrepen* betwist die uitleg. Hij wijst erop dat Nederland bij zijn herschikking van de frequenties voor commerciële zenders ook heeft moeten coördineren met zijn buren, wat is gelukt. Het lid is ervan overtuigd dat het kan, maar dat de Vlaamse overheid niet wil. Volgens de informatie van minister *Ingrid Lieten* zijn de situaties in Nederland en Vlaanderen niet volledig vergelijkbaar, maar zij belooft wel nader onderzoek.

De administratie onderzoekt de problematiek van de settopboxen. Zij verzamelt informatie en analyseert. In de huidige stand van zaken bestaan geen settopboxen die alle functionaliteiten van STB-media, Telenet en Belgacom combineren. Het zou technisch wel mogelijk zijn op basis van de bestaande of op korte termijn te verwachten technologie om een dergelijke settopbox te ontwikkelen, die dan zowel gebruikt kan worden voor interactieve digitale televisiediensten (iDTV) van Telenet als voor de Internet Protocol TeleVsiondiensten (IPTV) van Belgacom.

In de praktijk valt deze box echter niet zo snel te verwachten, onder meer omdat de ontwikkeling van een prototype een open innovatieplatform vergt, terwijl vandaag die technische kennis zowel door Telenet als Belgacom beschermd wordt als bedrijfsinformatie. De totale productiekosten van de gemeenschappelijke box zullen hoger oplopen dan die van beide afzonderlijk. Door de vele interactieve diensten die Telenet en Belgacom aanbieden, is een onscheidbare binding ontstaan tussen de aanbieders en de settop boxen. Dat bemoeilijkt het zoeken naar een goede oplossing.

De heer *Jurgen Verstrepen* merkt op dat op de mediabeurs IBC zelfs internationaal compatibele systemen werden gepresenteerd. Minister *Ingrid Lieten* ontkent niet dat hardware en software compatibel kunnen gemaakt worden, maar men heeft daarvoor bedrijfsinformatie nodig. Het is aan de overheid om uit te zoeken hoe men de verschillende partijen tot medewerking kan motiveren.

De heer *Wim Wienen* begrijpt dat de Vlaming, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Zwitser, nooit vrij zijn hardware zal kunnen kiezen. De overheid lijkt er zich bij neer te leggen dat Belgacom en Telenet dat niet willen. Dat heeft zij niet gezegd, repliceert minister *Ingrid Lieten*. Maar het is niet haar schuld dat de wetgever daar bij de regelgeving geen rekening mee heeft gehouden. Zij onderschrijft net als iedereen de doelstelling dat de vrije keuze gemakkelijker is voor de consument. De heer *Wim Wienen* bestempelt de huidige situatie als weinig klantvriendelijk.

De heer *Carl Decaluwe* wijst op de tegen 2011 verwachte Zwitsere wetgeving en de in de VS al bestaande praktijk. Wie van operator verandert, stopt een nieuw kaartje in zijn box en blijft on line. Het lid suggereert dat de overheid hier best aan de operatoren een standaard oplegt, al erkent hij dat dit liefst op zo ruim mogelijke schaal gebeurt, dus niet alleen in Vlaanderen. Hij begrijpt dat de omgang met beursgenoteerde bedrijven omzichtige omgang en dus tijd vergt, maar het Belgische wettelijke kader om dit in uitvoering te brengen, bestaat vandaag al. De vraag is hoe de druk kan worden opgevoerd vanuit dat perspectief. Gaat de overheid de distributeurs wel of niet een kader aanreiken? Technisch is er in elk geval green probleem.

Minister *Ingrid Lieten* stelt vast dat iedereen het eens is, maar onderstreept dat dit niet met een vingerknip kan geregeld worden. Zij nuanceert het verhaal over de VS met de opmerking dat de verandering van provider en decoder alleen kan als versleutelingsmodule, toestel en interactieve diensten soortgelijk zijn. Ook daar zijn er dus beperkingen. Zwitserland bereidt inderdaad een wetgevend initiatief voor. Ook haar administratie is bezig met de opmaak van een rapport over de mogelijkheden, waarna overleg met de actoren moet volgen.

De heer *Carl Decaluwe* wil dat de overheid in het kader van de universele dienstverlening aandacht heeft voor de toekomstige ontwikkelingen. Hij is ervan overtuigd dat televisie duurder wordt en sluit niet uit dat distributeurs de pakketten kleiner maken. Het lid wijst erop dat must-carry vandaag beperkt is tot de twee openbare omroepen en de regionale. De overheid heeft volgens hem nog mogelijkheden om langs die weg het verschil te maken. Zijn fractie wil alvast preventieve initiatieven in die richting steunen.

De heer *Wim Wienen* wijst erop dat de Zwitsere wetgeving over de universele settopbox, die in voorbereiding is, precies uit vrees voor de mogelijk daaropvolgende verkleining van de pakketten, een must-carryregeling invoert. Die verplicht de operatoren ertoe een dertigtal kanalen uit te zenden. Er zijn dus mogelijkheden, ook al verwacht ook hij tegenwind.

Minister *Ingrid Lieten* antwoordt dat must- en may-carry op dit moment niet op de agenda staan. De vorige regering nam dit niet op in de lijst van onderwerpen die besproken worden in het kader van het Europese voorzitterschap. Zij neemt wel de suggestie mee om te bekijken of daar niet op een of andere manier overleg over mogelijk is, want zij ondersteunt de doelstelling van een minimaal pakket.

Net als de commissie wil zij de evenementenlijst uitbreiden, maar daartoe is overleg met de andere gemeenschap in dit land nodig. De Belgische lijst moet immers aan Europa voorgelegd worden. Ze belooft de procedure daartoe op te starten.

Van de digitalisering moet inderdaad werk gemaakt worden, zoals het ook in het regeerakkoord en de beleidsnota staat. De minister belooft een visienota en een meerjarenplan voor de financiering.

De analoge switch-off is voor de kabel niet volledig vergelijkbaar met de ethersituatie. Er moet nagegaan worden wat de juridische mogelijkheden zijn om hem effectief op te leggen aan de operatoren. Daarnaast zijn ook cijfers nodig over de snelheid van de digitale omslag, opdat niemand benadeeld wordt.

De diversiteit van de mediasector is een belangrijk aandachtspunt, bevestigt minister Lieten. De overheid heeft twee kanalen om de productiehuizen te stimuleren. Het eerste is de VRT als grote afnemer, al is daarbij ook aandacht nodig voor concentratie en allianties. In het contract met leverancier Woestijnvis staan zeker beperkingen over de communicatie van de programma's. De VRT houdt dat recht zelf in handen. Er moet wel bekeken worden of die paragraaf zal volstaan in de toekomst en of niet meer hefbomen nodig zijn.

De heer *Wim Wienen* erkent het belang van de productiehuizen maar waarschuwt voor een herhaling van de dure contracten met Woestijnvis uit het verleden. Door die exclusieve contracten met grote huizen komen bovendien de kleine, creatieve producenten onder druk. De heer *Carl Decaluwe* vraagt zich af of Woestijnvis wel tegelijk een contract kan hebben met de VRT als het haar alliantiepartner Humo overneemt. Hij wil dat dit uitgeklaard wordt. Wie ziet daarop toe? Die voortdurende vervlechting maakt het moeilijk om de door Europa bij herhaling onderstreepte neutraliteit ten opzichte van andere private spelers te respecteren. Ook het lid acht die van essentieel belang. Hij erkent dat de commerciële omroepen ook dwarsverbanden hebben met andere mediapartners, maar de publieke omroep is er voor iedereen.

De heer *Bart Caron* roept de vraag op wat er gebeurt als die nieuwe ontwikkeling een uitsluitend criterium is voor een nieuwe langetermijnovereenkomst met de VRT. Dan begint Woestijnvis misschien een eigen zender en wordt het een rechtstreekse concurrent? De situatie is complex en daarom pleit ook hij voor helderheid. De openbare omroep moet inderdaad neutraal zijn.

De heer *Veli Yüksel* bevestigt dat twee grote productiehuizen de twee grote spelers in hun macht hebben, terwijl andere huizen geen bestellingen krijgen. De overheid en zeker de minister moeten erover waken dat zij inzage hebben in de miljoenencontracten en niet alles overlaten aan de managers aan de Reyerslaan en in Vilvoorde.

Minister *Ingrid Lieten* stelt dat een toekomstgerichte blik rekening moet houden met aan de ene kant de veranderingen op de markt (mediaconcentratie, dwarsverbanden, de rol van de ditributienetbeheerders) en aan de andere kant de opdracht die de VRT van de overheid zal krijgen. Zij wijst opnieuw op het onderzoeksproject van het BIPT. Daarnaast is er het instrument STIVO, over de verdere ontwikkeling en financiering waarvan gesprekken zullen worden opgestart. Met het markteffect van de investeringsplicht zal inderdaad moeten rekening gehouden worden.

Het medialab van de VRT werkt sedert enkele jaren goed samen met het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). Alles wat er ontwikkeld wordt, behoort tot de open innovatie en wordt ook ter beschikking gesteld van andere partners en gedeeld met de sector. Het FLEET-project als multidisciplinair onderzoeksproject naar Vlaamse e-publishingtrends is een goed voorbeeld van de geslaagde werking.

De VRT biedt momenteel reeds internet-tv aan. Alleen programma's van de nieuwsdienst kunnen integraal en gratis worden opgevraagd op de videozone van www.deredactie.be, evenals een beperkt aantal programma's van Eén en Canvas via hun respectieve websites. De VRT-afdeling technologie heeft vorige week de aankondiging van een overheidsopdracht laten publiceren in het Staatsblad. Ze wil daarmee op zoek naar een technologiepartner om haar bestaande platform en haar huidige aanbod op de videozone verder te professionaliseren. De selectieprocedure neemt een jaar in beslag

De minister deelt grotendeels de analyse van de commissieleden in verband met de aandacht van de VRT voor cultuur en het afwegingskader daarvoor. Het cultuuraddendum van de beheersovereenkomst werd reeds geëvalueerd en de rapportering werd aan de commissie bezorgd. Indien nodig, kan de minister nog verdere informatie bezorgen. Zij onderschrijft specifiek dat de nodige aandacht moet worden gewijd aan Nederlandstalige producties en liederen.

Wat Var betreft, denkt minister Lieten dat iedereen transparantie wenst. Zij spreekt evenwel tegen dat alles daar in achterkamertjes wordt bedisseld. De VRT wordt heel grondig gecontroleerd. Naast de raad van bestuur is er een commissaris-revisor bij zowel VRT als Var. Er zijn interne audits door de VRT zelf en door de Vlaamse Gemeenschap. Verder

is er het Rekenhof, de VRM en zijn er regeringscommissarissen in de raad van bestuur. De minister erkent dat de controleprocedure nog zal vergemakkelijken van zodra Var 100 percent een dochter van de VRT is.

De heer *Carl Decaluwe* herhaalt zijn vragen naar de digitalisering van het VRT-archief, en de samenwerking met andere omroepen in de evaluatie van de beheersovereenkomst. Hij vindt wat dat laatste betreft belangrijk dat de minister de mogelijkheid niet uitsluit van de aanpassing van de lopende beheersovereenkomst voor de resterende periode.

Tot slot informeert hij hoe de minister wil omgaan met het fenomeen dat productiehuizen rechten kopen van grote sportieve evenementen. Wie zal dan de inhoud bepalen van de sportverslaggeving? Volgens het lid moet de openbare omroep in elk geval het laatste woord hebben inzake inhoud en dat is niet evident bij live tv. Hij pleit ervoor dat de overheid een goed kader ontwikkelt.

De heer *Jurgen Verstrepen* herhaalt zijn vraag naar de rapporten over de geschreven pers. Wat de VRM betreft, blijft onduidelijkheid bestaan over de boetes. The Music Factory (TMF) krijgt een boete van 2500 euro voor telewinkelen, terwijl lokale radio Benelux 2000 euro boete krijgt omdat hij met 100 watt uitzendt in de plaats van 22 watt. Waarop zijn die getallen gebaseerd?

De CEO van Woestijnvis wil de groep De Vijver uitbouwen tot media-entertainmentbedrijf met als enige partner de openbare omroep. Het lid is niet tegen de vrije markt maar hoe zit het met lopende contracten? Zal men niet proberen om de VRT in dat kader zo commercieel mogelijk te houden, tegen de beweging van decommercialisering in?

De heer *Wim Wienen* beweert niet dat de VRM met twee maten werkt, maar hij stelt wel vast dat dit in het veld zo wordt gepercipieerd. Vrije radio's krijgen zeer uiteenlopende boetes voor uitzenden met een te hoog vermogen. Het lid zegt niet dat de VRM daar geen redenen voor heeft, maar het veld ziet dat anders. Volgens het lid is de vork met als minimum een waarschuwing en als maximum 12.000 euro boete te breed. Hij suggereert om de perceptie te veranderen door de vork meer tanden te geven.

Volgens de heer *Carl Decaluwe* bevestigt de overname van Humo dat de VRT beter geen nieuwe exclusiviteitscontracten meer afsluit. Daar moeten we vanaf, als we willen vermijden dat de contractanten mee het profiel van de VRT gaan bepalen.

Minister *Ingrid Lieten* erkent dat voorzichtigheid met die contracten wenselijk is. Wat de VRM betreft, onderstreept zij zijn onafhankelijkheid om dossiers te beoordelen binnen de genoemde marge. Zij pleit voor vertrouwen. Dossiers zijn ook niet zomaar vergelijkbaar. De jurisprudentie wordt steeds verfijnd. De minister wil de discussie echter wel verder voeren met de commissie. De heer *Jurgen Verstrepen* erkent die autonomie maar wie controleert de controleur? Dat kan in een parlementaire hoorzitting, maar daar moet dan ook wel gevolg aan gegeven worden.

Minister *Ingrid Lieten* antwoordt verder dat het protocol met de geschreven pers inging op 1 januari 2009 en dat dus nog maar 1 jaar is verlopen. Zij laat navraag doen naar het rapport. Zij herinnert er ook aan dat ze in elk geval een evaluatie van het geheel in het vooruitzicht heeft gesteld.

De digitalisering van het archief is zeker en vast een belangrijke opdracht. Ook de VRT vindt het huidige ritme van de digitalisering veel te traag. Volgend jaar moet bekeken worden hoe een versnelling kan gefinancierd worden. De minister neemt de suggestie mee dat ook private omroepen aandacht moeten besteden aan archivering. Dit past in Vlaanderen in Beeld.

De VRT staat open voor de gewenste samenwerking met andere omroepen, zoals bij evenementen of rampen. De minister belooft stimulering en de opstart van overleg. In het Europese kader speelt dit ook een rol bij het samen verwerven van rechten.

De voorzitter,

Philippe DE COENE

De verslaggevers,

Wilfried VANDAELE

Jurgen VERSTREPEN

BIJLAGE:

Advies van de Sectorraad Media op de beleidsnota Media 2009-2014

Vlaamse overheid

sarc
Strategische AdviesRaad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

BELEIDSNOTA MEDIA 2009 – 2014

Dit advies is bestemd voor de Algemene Raad van de SARC, die het advies coördineert.

ADVIES

1. De Sectorraad Media is verheugd met het engagement dat wordt genomen voor een beleid dat zich richt op het bewaken van onafhankelijke, pluriforme en kwaliteitsvolle media. De aandacht voor een 'divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod' en de 'leefbaarheid van de Vlaamse audiovisuele sector' is terecht, en wordt geapprecieerd door de sectorraad.

Het huidige economisch klimaat zet druk op de werking van alle sectoren. Daarom is het nodig dat in een positief klimaat een breed kader en mogelijkheden gecreëerd worden opdat ten volle kan voldaan worden aan de objectieven die zowel in ons memorandum als in de beleidsnota gesteld worden.

De Sectorraad Media toetst de beleidsnota in dit advies aan de prioriteiten die hij in zijn Memorandum beschreef.

2. In zijn 'prioriteiten voor een goed mediabeleid' stelde de sectorraad de nood voorop aan een ruim, toegankelijk, veelzijdig en kwaliteitsvol media-aanbod waarin een verscheidenheid aan meningen de goede werking van de democratie voor een inclusieve en multiculturele samenleving helpt garanderen. De overheid moet erop toezien dat ze de verschillende media erkent in hun eigenheid. Het is aan de overheid om dit te helpen garanderen, niet door het nodeloos opleggen van beperkingen maar door het creëren van een positief kader dat de verscheidenheid aan media en meningen, en de toegang hiertoe voor alle burgers, helpt garanderen. Media zijn een essentiële basisvoorwaarde voor een goed werkende democratie. Hierbij moet de overheid volgens de sectorraad in het bijzonder oog hebben voor de kwetsbare en kansarme groepen.

Deze waarden vinden we ook terug doorheen de beleidsnota, waarin er veel aandacht wordt besteed aan het stimuleren van onafhankelijke, pluriforme en kwaliteitsvolle (openbare en particuliere) media en de toegang ertoe voor elke Vlaming. De aandacht voor o.a. een doelgroepengericht en beleidsdomeinoverschrijdend beleid, ondertiteling en audiodescriptie en leesbevordering is daarvan een uiting.
De financiering en subsidiëring dienen hiertoe bij te dragen en hierop afgestemd te zijn.

Er moet worden nagedacht over hoe alle media-actoren samen met de overheid gezamenlijk kunnen zoeken naar een leefbare mediasector waaraan – zoals blijkt uit het huidige economische klimaat – ieder zijn steentje moet bijdragen. De sectorraad wil met een positieve ingesteldheid bekijken hoe een eigentijds kader voor een leefbare sector kan worden gecreëerd. Zo kan, ten behoeve van de gehele mediasector, gedacht worden aan samenwerking, hulp voor opleidingen, andere mechanismen ter ondersteuning van de sector zoals op federaal niveau het tax shelter mechanisme enzovoort.

In de beleidsnota wordt ook terecht aandacht gegeven aan maatregelen ter ondersteuning van een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector. De sectorraad heeft in haar memorandum deze noodzaak reeds erkend teneinde de culturele eigenheid binnen het Vlaamse medialandschap te bewaren binnen een internationale context gekenmerkt door globalisering.

De sectorraad is er eveneens van overtuigd dat een kwalitatieve openbare omroep binnen een nauwkeurige en doordacht gedefinieerde openbare omroepopdracht over een correcte en adequate financiering moet kunnen beschikken. Deze moet ze tegelijk op een efficiënte manier inzetten.

Tegelijk verzoekt de sectorraad het belang van de Vlaamse eigenheid van het huidig media-aanbod niet uit het oog te verliezen. Binnen Europa hebben we immers een unieke audiovisuele sector: de openbare omroep, de regionale omroepen, verscheidene private omroepen en de onafhankelijke producenten zijn, in tegenstelling tot het buitenland, sterk verankerd met Vlaanderen zowel op het vlak van eigendom als op het vlak van de inhoud. In de beleidsnota is dit niet sterk genoeg benadrukt.

De beleidsnota steunt de vraag van de sectorraad om beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend wetenschappelijk onderzoek te coördineren en te ondersteunen.
Daarnaast beseft de beleidsnota net als de Sectorraad Media het belang van monitoring van het landschap, markt en technologie en het onderzoek naar mediaconcentratie. Ook is er nood aan monitoring en een verbeterde transparantie van bestaande steunmaatregelen.

De Sectorraad Media kwalificeert professionalisering en opleiding als aandachtspunten ter bevordering van de kwaliteit en pluriformiteit van de media en de verdere professionalisering van de sector. Ook de beleidsnota heeft aandacht voor ruimte voor kwaliteitsjournalistiek, talentmanagement, opleidingen en levenslang leren.

Net zoals de sectorraad in zijn memorandum en in zijn advies, heeft ook de beleidsnota in de komende jaren aandacht voor mediageletterdheid voor alle groepen van de samenleving. Dit gaat van de oprichting van een kenniscentrum mediawijsheid en een inhaalbeweging van digitalisering tot de zorg voor toegang tot alle soorten media en een stimulerend beleid met betrekking tot gaming.
De sectorraad vraagt in verband daarmee dat men zich niet tot gaming beperkt, maar dat men dit open trekt naar alle nieuwe vormen van media. Gaming is een hedendaags voorbeeld, maar niet het enige.
Hoewel geen rechtstreekse bevoegdheid van de minister, herinnert de sectorraad ook aan zijn pleidooi om mediageletterdheid op te nemen in de eindtermen van het onderwijs.

In de beleidsnota vermeldt de minister dat ze de mogelijkheid wil onderzoeken om een ratingsysteem in te voeren voor games. De sectorraad wenst dit in een ruimere context te beschouwen en wil een ratingsysteem invoeren over alle audiovisuele media heen. De Vlaamse Mediaraad gaf hiertoe al een aanzet in zijn advies van 6 maart 2006.

De sectorraad ondersteunt de aandacht voor een efficiënte en effectieve Vlaamse Regulator voor de Media, maar vraagt zelf- en co-regulering als uitgangspunt niet uit het oog te verliezen.

De gehele sectorraad, de Gezinsbond uitgezonderd, is er voorstander van om de controle en het toezicht over de *inhoud* van de reclameboodschappen aan de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame (JEP) voor te leggen – mits enkele bijkomende waarborgen in verband met de samenstelling van de JEP en mits afdwingbaarheid via een decreet of pro-

tocol. Het toezicht op de naleving van kwantitatieve regels kan dan een taak van de VRM blijven. Dit aspect krijgt te weinig aandacht in de beleidsnota.
Verder aandachtspunt met betrekking tot de Vlaamse Regulator voor de Media is de relatie tussen toezichthouders, overheid en spelers. Ook dienen de basisprincipes op het vlak van de rechten van de verdediging, de vraag om tegensprekelijk(er) debatten en naar het instellen van een echte (tijdige) beroepsmogelijkheid tegen de beslissingen te worden ingeschreven in het decreet.
Administratieve overlast moet vermeden worden.

De sectorraad juicht het initiatief toe om de bevoegdheidsverdeling aangaande het spectrum uit te klaren. De Sectorraad Media ondersteunt ook het subsidiariteitprincipe met het oog op een coherent beleid tussen de verschillende niveaus. Bijvoorbeeld de problematiek rond digitaal dividend is een thema waar de sectorraad de komende jaren rond wil werken.

Tot slot maakt de Sectorraad Media de bedenking dat er in de beleidsnota (te) weinig aandacht gaat naar het omzetten van deze thema's in meer kwalitatieve maatregelen. Hieronder verstaat de sectorraad stimulerende en vertrouwenwekkende maatregelen die proportioneel, doeltreffend en maatschappelijk relevant zijn. Enkel waar nodig kan er restrictief worden opgetreden. Beperkingen op de basisprincipes ontstaan vanuit de zorg voor een evenwichtig, kwaliteitsvol en leefbaar medialandschap dat inspeelt op een veranderende maatschappij en vanuit de bescherming van kwetsbare groepen in de samenleving.